

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN VE EBEVEYNLERİN
OYUN ALGILARI İLE ÇOCUKLARA SUNDUKLARI OYUN
FIRSATLARININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Özlem MEMİŞ

Temel Eğitim Anabilim Dalı

Okul Öncesi Eğitim Bilim Dalı

ARALIK, 2022

T.C.

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN VE EBEVEYNLERİN
OYUN ALGILARI İLE ÇOCUKLARA SUNDUKLARI OYUN
FIRSATLARININ İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Özlem MEMİŞ

(Y2012.410032)

Temel Eğitim Anabilim Dalı

Okul Öncesi Eğitim Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Belma TUĞRUL

ARALIK, 2022

TEZ SINAV TUTANAĞI

ONUR SÖZÜ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Oyun Hakkındaki İnançları İle Çocuklara Sundukları Oyun Fırsatlarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadar ki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakça ’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim. (20/12/2022)

Özlem MEMİŞ

Annem'e

İyi bir eğitimim almam için çaba harcayan, maddi ve manevi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, her daim güçlü ve bilgili bir kadın olmam için bana hep yol gösteren dünyanın özel ve güzel annesi Durcan MEMİŞ'e...En çok seni etkileyen bu hassas dönemimizde bizi daha güçlü kılacak bu çalışmayı öncelikle sana itafen yazdığımı belirtmek isterim ANNEM...

ÖNSÖZ

Hayaller... Hayalleriniz var mıdır? Ne güzel birşeydir bir hayalin daha gerçekleşmesi. Duygusal olduğum bir dönemde gelmişti kabul mektubum...Her zaman olduğu gibi yine bir etki alanı yaratarak güç vermişti bana...Çalışmama sağladığı katkılardan önce hayatıma kattıkları için sonrasında ise araştırmam süresince gerekli yönlendirmeleri yaparak görüş ve düşünceleriyle bana yol gösteren, her türlü olanağı sağlayan değerli hocam ve danışmanım Prof. Dr. Belma TUĞRUL’a minnet ve teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmam doğrultusunda tecrübeleri ve bilgi birikimine güvenerek kapısını çaldığım, büyük bir içtenlik ve samimiyetle araştırmama yeni bir boyut kazandıran ve çok değerli katkılarda bulunan Doç. Dr. Gökhan Güneş’ e ve kıymetli jüri üyelerim Öğr. Gör. Dr. Tringa Shpendi Şirin, Doç. Dr. Menekşe Boz ve Öğr.Gör. Dr. Mine Akkaynak’a bana rehberlik ederek destek verdikleri için teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmama destek veren ve çalışma grubunu oluşturan, Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü Bağımsız Anaokulları’nda çalışan çok kıymetli müdürlerime ve öğretmen arkadaşlarıma ricamı geri çevirmeyip, araştırmamı kendi çalışmalarımı gibi titizlikle sahiplendikleri için teşekkür ederim.

Aralık, 2022

Özlem MEMİŞ

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN VE EBEVEYNLERİN
OYUN ALGILARI İLE ÇOCUKLARA SUNDUKLARI OYUN
FIRSATLARININ İNCELENMESİ**

ÖZET

Bu araştırma, epistemolojik açıdan oyunun çocuklara sunulması yönünde öğretmenlerin ve ebeveynlerin görüşleri doğrultusundaki değişkenleri konu edinmiştir. Araştırma, çocuklara sunulan oyun fırsatlarının, öğretmen ve ebeveynlerin oyun ile ilgili görüşlerinin değişkenlik gösterdiği varsayılarak okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerin oyun görüşlerini ve çocuklara sundukları oyun fırsatlarını etkileyen değişkenlerin saptanması amacıyla, karma araştırma yöntemiyle yürütülmüştür. Araştırmaya 2021-2022 eğitim yılında Bursa İli Yıldırım, Osmangazi, Nilüfer ilçelerinde bulunan MEB bağımsız anaokullarında çalışan 20 öğretmen, okul öncesi eğitime ilkokula hazırlık grubunda devam eden 20 çocuk, 20 ebeveyn katılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunda yer alan katılımcılar, seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Güneş, Tuğrul & Demir Öztürk (2020) tarafından geliştirilen “Oyun Algısı Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi ve Anket Formu” kullanılmıştır. Katılımcıların yazıyla ifade ettikleri veriler, sürekli karşılaştırma yöntemleri aracılığıyla aynı sorulara verilen farklı cevaplar karşılaştırılarak tümevarımsal analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın nitel bulgularına göre öğretmenlerin ve ebeveynlerin çocukluk dönemlerinde oynadıkları oyunların özelliklerinin günümüzdeki öğretmeni oldukları ve kendi çocuklarının oyunlarına yansıtıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın nicel bulgularına göre, öğretmenlerin ve ebeveynlerin oyun algılarına bakıldığında; ebeveynlerin oyun algılarına yönelik görüşlerinde, ebeveynlerin lehine bir sonuç çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Oyun Algısı, Okul Öncesi Eğitim

INVESTIGATION OF THE PLAY PERCEPTIONS OF PRE-SCHOOL TEACHERS AND PARENTS AND THE PLAY OPPORTUNITIES OFFERED TO CHILDREN

ABSTRACT

This research deals with the variables in line with the opinions of teachers and parents in terms of presenting the game to children from an epistemological point of view. The research was carried out with the mixed research method in order to determine the variables that affect the play opportunities offered to children, the views of the preschool teachers and parents about the play and the play opportunities they offer to the children, assuming that the views of the teachers and parents about the play vary. In the 2021-2022 academic year, 20 teachers working in independent kindergartens of the Ministry of National Education in Bursa Yıldırım, Osmangazi and Nilüfer districts, 20 children attending pre-school education in the primary school preparation group, and 20 parents participated in the research. The participants in the study group of the research were determined by the purposive sampling method, which is one of the non-random sampling methods. “Game Perception Scale” and “Personal Information and Questionnaire Form” developed by Güneş, Tuğrul & Demir Öztürk (2020) were used as data collection tools in the research. The data expressed by the participants in writing were analyzed by inductive analysis method by comparing different answers given to the same questions by means of continuous comparison methods. According to the qualitative findings of the research, it was concluded that the characteristics of the games played by the teachers and parents during their childhood are their current teachers and are reflected in their own children's games. According to the quantitative findings of the research, when the game perceptions of teachers and parents are examined; In the opinions of the parents about the game perception, a result was in favor of the parents.

Keywords: Game, Game Perception, Preschool Education

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ONUR SÖZÜ	II
ÖNSÖZ.....	IV
ÖZET.....	V
ABSTRACT	VI
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR	X
TABLO LİSTESİ	XI
I. GİRİŞ	1
A. Problem Cümlesi	4
1. Alt Problemler	4
B. Araştırmanın Amacı	5
C. Araştırmanın Önemi	5
D. Araştırmanın Sınırlılıkları	7
E. Araştırmanın Sayıltıları	7
F. Tanımlar	8
II. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	9
A. Oyun	9
1. Oyunun Tanımı ve Özellikleri Önemi	9
2. Oyunun Geçmişi	9
3. Oyun Kuramları	10
4. Oyun Türleri	14
5. Oyunun Gelişim Alanları Üzerinde Etkisi	19
a. Bilişsel gelişim	19
b. Psiko Motor Gelişim	19
c. Dil Gelişimi	19
d. Sosyal Gelişim	20

e. Duygusal Gelişim	20
6. Çocukluktan Yetişkinliğe Oyun	20
a. Bebeklik Döneminde Oyun (0-3 yaş)	20
b. Erken çocukluk Döneminde Oyun (3-6 yaş)	21
c. Çocukluk Döneminde Oyun (6-12 yaş)	21
d. Erinlik Döneminde Oyun (12-18 yaş)	22
e. Yetişkinlik Döneminde Oyun (18-40)	23
7. Oyunu Etkileyen Değişkenler	23
a. Algı	23
b. İnanç.....	24
c. Kültür.....	25
d. Çevre.....	25
e. Cinsiyet	26
f. Eğitim Düzeyi	27
g. Yaş	27
III. YÖNTEM	28
A. Araştırmanın Modeli	28
B. Çalışma Grubu	28
C. Veri Toplama Aracı.....	29
D. Veri Toplama Süreci	32
E. Verilerin Analizi.....	32
IV. BULGULAR.....	34
A. Demografik Özellikler	34
1. Araştırma Grubundaki Öğretmenlere Ait Demografik Özellikler.....	35
2. Araştırma Grubundaki Ebeveynlere Ait Demografik Özellikler	35
3. Araştırma Grubundaki Çocuklara Ait Demografik Özellikler	36
B. Anket Formları	36
1. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Anket Formundaki Sorulara Verdikleri Cevaplar	36
2. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin Anket Formundaki Sorulara Verdikleri Cevaplar	48
3. Araştırma Grubundaki Çocukların Anket Formundaki Sorulara Verdikleri Cevaplar	62

C. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Ve Ebeveynlerin Oyun Algısı Ölçeği Sonuçlarının Dağılımı	69
V. SONUÇ, TARTIşMA VE ÖNERİLER.....	70
A. Sonuç, Tartışma ve Öneriler	70
B. Öneriler	81
KAYNAKLAR	82
EKLER.....	88
ÖZGEÇMİş.....	93

KISALTMALAR

ÇK	: Çocuk Katılımcı
EKA	: Ebeveyn Katılımcı Anne
EKB	: Ebeveyn Katılımcı Baba
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
N	: Sayı
ÖK	: Öğretmen Katılımcı
OÖE	: Okul Öncesi Eğitim
SPSS	: Sosyal Bilimler İçin İstatistik

TABLO LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Klasik, Dinamik ve Bilişsel Oyun Kuramları.....	11
Tablo.2 Piaget, Parten, Smilansky ve Moore Oyun Türlerinin Sınıflandırılması.....	15
Tablo 3: Bireylerin oyun olarak nitelendirdikleri etkinlikler.....	22
Tablo 4. Araştırma grubundaki öğretmenlerin, ebeveynlerin ve çocukların demografik özelliklerinin Dağılımı	34
Tablo.5: Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Okula Gitmeden Önce, Okul Öncesi Eğitim Döneminde, İlkokul Döneminde, Lise Döneminde, Üniversite Döneminde ve Şu Anda Hangi Oyunları Oynuyorsunuz? Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	36
Tablo.6: Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin <i>Çocukluğunuzda Nerede Oynardınız?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	42
Tablo.7: Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin <i>Çocuklukluğunuzda Oyun Oynamadığınız Zaman Ne Yapardınız?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	43
Tablo 8. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin <i>Çocukluğunuzda nelerle oynardınız?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	43
Tablo 9. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin <i>Çocukluğunuzda Kimle Oyun Oynardınız?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	44
Tablo 10. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin <i>Unutamadığınız Bir Oyun Anınız Var Mı?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	44
Tablo.11: Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin <i>Öğretmeni Olduğunuz Çocukların Hangi Oyunları Oynamalarına İmkan Tanıyorsunuz?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	45
Tablo 12. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin <i>Öğretmeni olduğunuz çocuklar için oyuna ne kadar vakit ayırıyorsunuz?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	46

Tablo 13. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin <i>Öğretmeni olduğunuz çocukların favori oyunları nelerdir?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	47
Tablo 14: Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin <i>Öğretmeni Olduğunuz Çocukların Oyun Oynamasının Önemli Olduğunu Düşünüyor Musunuz?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	47
Tablo. 15. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin <i>Öğretmeni olduğunuz çocukların oyun oynamasının önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	48
Tablo.16: Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin <i>Nasıl bir evde oturuyorsunuz betimleyiniz?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	49
Tablo.17. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin <i>Okula Gitmeden Önce, Okul Öncesi Eğitim Döneminde, İlkokul Döneminde, Lise Döneminde, Üniversite Döneminde ve Şu Anda Hangi Oyunları Oynuyorsunuz?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	50
Tablo 18. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin <i>Çocukluğunuzda Nerede Oynardınız?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	55
Tablo 19. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin <i>Çocuklukluğunuzda Oyun Oynamadığınız Zaman Ne Yapardınız?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	56
Tablo 20. Araştırma Grubundaki Ebeveyn <i>Çocukluğunuzda nelerle oynardınız?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	57
Tablo 21. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin <i>Kimle Oyun Oynamayı Eğlenceli sence?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	58
Tablo 22. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin <i>Unutamadığınız Bir Oyun Anınız Var Mı?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	58
Tablo 23. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin <i>Sizce Çocuğunuz Hangi Oyunları Oynamalı?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	59
Tablo 24. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin <i>Çocuğunuz Oyunda Ne Kadar Vakit Geçiriyor?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	60
Tablo 25. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin <i>Çocuğunuzun favori oyunu Nedir?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	60
Tablo 26. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin <i>Çocuğunuzun oyun oynamasının önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	61

Tablo 27. Ebeveynlerin Çocuklarının Oyun Oynamalarının Neden Önemli Olduğunu İlişkin Veridkleri Yanıtların Dağılımı.....	61
Tablo 28. Araştırma Grubundaki Çocukların <i>En çok nasıl vakit geçirirsin?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.	62
Tablo 29. Araştırma Grubundaki Çocukların <i>En çok ne yapmayı seviyorsun?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.	63
Tablo 30. Araştırma Grubundaki Çocukların <i>En Çok Ne Tür Oyunlar Oynamayı Seviyorsun?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	64
Tablo 31. Araştırma Grubundaki Çocukların <i>Nerede Oyun Oynamayı Daha Eğlenceli Buluyorsun?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	65
Tablo 32. Araştırma Grubundaki Çocukların <i>Kimle Oyun Oynamayı Eğlenceli sence?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.	65
Tablo 33. Araştırma Grubundaki Çocukların <i>Ne İle Oyun Oynamayı Eğlenceli sence?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	66
Tablo 34. Araştırma Grubundaki Çocukların <i>Hiç Oyun Oynamasaydın Ne Olurdu?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	67
Tablo 35. Araştırma Grubundaki Çocukların <i>Herkes oyun oynar mı?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	67
Tablo 36. Araştırma Grubundaki Çocukların <i>Büyükler sence oyun oynar mı?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	68
Tablo 37. Araştırma Grubundaki <i>Büyükler hangi oyunları oynar?</i> Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	68
Tablo 38. Öğretmenlerin ve Ebeveynlerin Oyun Algısı Ölçeği Sonuçları	69

I. GİRİŞ

Oyun, geçmişten günümüze yaşamın her anında her toplumda, eğitimde ve günlük yaşamımızda yer almış ve önemini hiç kaybetmeden varlığını sürdürmüştür. Oyunun olduğu her yerde çocuğu, çocuğun olduğu her yerde de oyunu görmemek mümkün değildir. Dünyanın neresinde olursak olalım, oyun evrensellik özelliğiyle tüm çocuklarla birlikte. Çocukların vazgeçemeyeceği, hiç yorulmadığı, sürekli yenilediği ve geliştirdiği en önemli işi olarak tanımlanabilir. Çocukların en büyük ihtiyaçları, oyundur. Oyun, çocuğun hakkıdır (Tuğrul, 2018). Çocuğun temel ihtiyacı olan oyunun çocuğun hakkı olduğunu belirtmişken çocuk hakları sözleşmesinde oyunun yerini görmekte yarar vardır. Çocuk hakları sözleşmesinin 31. Maddesi oyunun çocuğun yasal bir hakkı olduğunu bildirmiştir. Bildirgeye göre; her çocuk oyun oynamalı, oyun oynamaları için doğru yönlendirilmeli, uygun ortam ve fırsatlar yaratılmalıdır (UNİCEF, 1989).

Çocuğun büyük bir vaktini alan oyun, özendirilmesi gereken ciddi uğraştır. Yetişkinler için bir eğlence, dinlenme ve boş zaman etkinliği olarak oyun, çocuklar için keşfetme, tanıma ve anlamlandırma anlamına gelmektedir. Oyun, bir boş zaman etkinliği olarak düşünülmemelidir. Çocuklar, düşünme, paylaşma, deneyimleme, kavrama, kendini fark etme, başkalarını kabul etme gibi becerileri oyun sırasında öğrenirler. (Şahin, 1999)

Oyunda, çocuğun neyi nasıl yaptığı önemlidir. Oyun, sosyalleşmeyi destekler. Oyun, kendiliğinden gelişir. Oyun, dikkatin belirli bir noktaya odaklanmasını sağlar. Oyun, dinamik, yaratıcı ve esnek bir ortamda kendini gösterir. Oyunda çocuğun içinde bulunduğu ruh hali önemlidir. Oyun deney ve araştırma içerir. Oyunun oynandığı mekan oyunun kalitesini ve niteliğini belirtir. Oyun, oyun oynayan çocuğun üzerinde olumlu bir duygu yaratır. Oyunun kuralları, oyun oynayanlar tarafından kabul edildiğinde değiştirilip güncellenebilir. Oyun, çocukta bir güven durumu oluşturur (Sevinç, 2009).

Oyun, çocuğun çok yönlü gelişmesini, kalıcı öğrenmeler oluşmasını, kaliteli ve sağlıklı yaşam sürmesini sağlar. Oyun, çocuğun eylemlerini gerçekleştirmesi için en doğal yoldur. Küçük, büyük kaslarını kullanarak ve el-göz koordinasyonu gerektiren

oyunlar motor becerilerini, kendilerini ifade etme, söylenilenleri anlama, sorular sorma, sorulara cevap verme gibi oyunlarında dili farklı biçimlerde kullanma dil becerilerini, anlama, algılama, tanıma anlamlandırma, çözümleme, değerlendirme, eşleştirme, grupta, sıralama ve bilimsel deneyimler bilişsel gelişimi, paylaşma, yardımlaşma, sorumluluk alma, iletişim, iş birliği, gibi beceriler sosyal gelişimi, duygularını ifade etme, başkalarının duygularını anlama gibi beceriler ise çocuğun duygusal becerileri oyun yoluyla desteklenmektedir (Ersoy, Avcı, & Turla, 2006). Oyun, çocuğun bilişsel, dil, sosyal, duygusal, psikomotor gelişim alanları yönünden beklenen davranış ve becerileri geliştirmektedir.

Oyun, çocuğun tüm gelişim alanlarının desteklemesinin yanında, taklit yeteneği, hayal gücü, başkasının yerine düşünme becerisini, kişilik özelliklerini, iletişim becerilerini, yaratıcılığını da geliştirmektedir. Çocuk oyun ile birlikte yeteneklerini keşfeder. Karar almayı ve alınan kararlara uymayı ve kararlarının sonuçlarına katlanmayı deneyimler. Oynayan çocukta bir özgüven duygusu oluşur. Oyun sayesinde farkındalık becerileri, sorumluluk duygusu, ve bilişsel düşünme becerileri gelişir. Oyun oynayan çocuk, mutluluk ve heyecan duyar. Ruhsal yönden rahatlar ve kaygıları azalır. Oyunla, kurallara uymayı, araştırmayı, anlamayı, bir problem durumuna çözüm bulmayı, kendini ifade etmeyi, risk almayı, sebep-sonuç ilişkisi kurmayı öğrenir. Çocuk, oyunda kendini tanır, paylaşmayı öğrenir (Sevinç, 2009, s. 31). Okul öncesi eğitimde, oyunun yeri ayrı bir önem taşımaktadır. Oyun ve eğitim birbirinden ayrılmaz ikililerdir. Doğru zaman da çocukların ilgisini çeken oyunlarla öğrenmeler gerçekleşir. Çocuklarla oynanan eğitsel oyunlar, çocukların içerisinde bulunduğu eğitim ortamlarına kolay uyum sağlamalarını ve öğrenmelerinin kalıcı olmasını sağlar. (Şahin, 1999, s.111). Çocuğun karşılaştığı yeni bir şeyi farklı şekilde kullanması, parçalarla yeni bir bütün oluşturması, birbiriyle ilişkisi olmayan şeyleri ilişkilendirmesi, bir bütünün parçaları arasında anlamsal ilişki kurulması, görme, duyma, dokunma, tatma, işitme yoluyla gerçek ve hayali seviyede çıkardığı anlamlar çocuğun öğrendiğini göstermektedir. Öğrenme, kişinin her hangi bir ortamda herhangi bir yolla kazandığı bilgileri dönüştürerek yeni durumlara uyarlaması ve farklı bir şekilde kullanma sürecidir. Oyun ise edinilen bir bilginin, günlük yaşam becerilerine yansıtılarak yaparak ve yaşayarak edinilmiş bir deneyimdir (Tuğrul, 2018). Buna göre çocuk oyunlarını kurgularken günlük yaşamında yaşadığı olayları ayrıntılarıyla yansıtırken; gerçek yaşamda nerede ne yaşadığını ve nasıl davranması gerektiğini gözlemleyerek öğrenir. Bireyi, hayata hazırlama da önemli bir görev alan oyunun, yaşamının her alanında yer alması ve

titizlikle oynanması gerekmektedir. Oyun, hayat boyunca bireyin yaşamında yer alırken daha çok erken çocukluk döneminde kendini göstermekte ve bu dönemde verilecek oyun etkinliklerinin yararlı olabilmesi için sağlıklı ve doğru bir şekilde sunulmalıdır.

Erken çocukluk eğitimi öğretmenleri lisans öğrenimleri sırasında “Oyun” adı altında çeşitli dersler almaktadırlar. Bu derslerde oyunun teorik temelleri, farklı kültürlerde oyun, çocuğun gelişiminde ve öğrenmesinde oyun, olumsuz davranışların oyunla giderilmesi, çocuklarda hareket eğitimi konuları üzerinde durulmaktadır. (Özdemir & Ramazan, 2014). Öğretmenler, çocuk ve bilgi arasında bir bağ kurarak çocuğun önceki deneyimlerini uygulayarak değerlendirmesi, yeni bilgiler edinmesi için çocuk için bir problem olan durumlardan yararlanırlar. Çocukların etkin olarak katılım gösterdikleri etkinlikleri planlamalı ve onların edindikleri bilgileri deneme yanılma yoluyla kuvvetlendirmeyi prensip edinmelidirler. Çocuklar için bir pedagojik rehber olan öğretmenler, çocukların meraklarını uyandırmalı ve bu merakın cevabını bulmaları için onları sürekli aktif öğrenme halinde bulunmalarını sağlamalıdır. Çocukların aynı zamanda öğrenme ortamından keyif almalarını sağlamalı, duygularını hareketlendirmeli ve duyularını çok yönlü kullanmalarına öncülük etmelidir (Tuğrul, 2018). Öğretmenler, çocuklarla oyun oynarken, tüm gelişim alanlarında desteklemelidir. Çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarına göre oyun etkinliği planlamalı. Çeşitli etkinlik ve materyaller kullanılmalıdır. Çocukların yaşlarını ve gelişim düzeylerini göz önünde bulundurmalıdır. (Sevinç, 2009) Öğretmenler oyun etkinliklerini sadece aldıkları derslerden değil, çocukluğunda oynadıkları oyunlar, oyun ortamları, çeşitleri, kendilerine sunulan oyun fırsatlarını ve oyun imkanlarını göz önünde bulundurarak çocuklara yansıtmaktadırlar.

Etkili öğrenme ortamları çocukların gereksinimleriyle, ilgileriyle, ve gelişim durumlarıyla uyumlu ve uygun çevre düzenlemesinin yapıldığı, materyallerin sağlandığı ve öğrenme tekniklerinin kullanıldığı ortamlar olarak tanımlanmaktadır. Öğrenme ortamlarının çocukların öğrenme tarzlarına göre düzenlenmesi, çocuğun kendini güvende hissetmesini, mutlu olmasını ve öğrenme başarısının artmasını sağlar (Tuğrul, 2018).

Milli Eğitim Bakanlığı (2013) okul öncesi eğitim programı oyun ile ilgili olarak “Okul öncesi eğitim programı oyun temellidir. Çocuk oyun aracılığıyla öğrenir, kendini ve içinde yaşadığı dünyayı oyunla tanır ve kendini en iyi oyun sırasında ifade eder, kritik düşünme becerilerini oyun içinde kazanır. Diğer bir deyişle oyun, çocuğun işidir. Bu

gerçekten hareketle, programda kazanım ve göstergeler ele alınırken oyunun bir yöntem ve/veya etkinlik olarak kullanılması özellikle önerilmektedir. Oyun aracılığıyla öğrenmek bu programın ve okul öncesi eğitimin ayrılmaz parçası olarak görülmektedir” demektedir (M.E.B., Milli Eğitim Bakanlığı 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı, 2013). Oyun temelli öğrenme anlayışı okul öncesi eğitim programının temel ilkeleri arasında yer almaktadır. Bu bağlamda öğretmenler, etkinliklerinde oyunları uygularken, oyuna olan inançları, oyuna verdikleri önem ve çocuklara sundukları oyun fırsatlarının hangi değişkenlere bağlı olarak belirlediklerinin farkında olmalıdırlar. Oyun içerisinde, çocukları gözlemleyip değerlendirmeleri açısından profesyonelliklerini kullanmalıdırlar.

A. Problem Cümlesi

Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin ve Ebeveynlerin Oyun Algıları İle Çocuklara Sundukları Oyun Fırsatlarının İncelenmesi.

1. Alt Problemler

Bu araştırmanın amacı, Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin ve ebeveynlerin oyun algıları ile çocuklara sundukları oyun fırsatlarının incelenmesidir. Elkind (2011)’ e göre oyun, bireylerin yaşamları boyunca her gelişim döneminde kendilerini gerçekleştirebilmeleri ve fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal yönden sağlıklı ve başarılı bir gelişim gösterebilmeleri için yararlandıkları önemli bir yöntemdir. Araştırmanın alt problemleri Elkind (2011)’in görüşü doğrultusunda play memory başlığı altında kavramsallaştırılarak incelenmiş, öğretmenlerin ve ebeveynlerin erken çocukluk döneminde oynadıkları oyun anılarını, oyun arkadaşlarını, oyun mekanlarını, oyun materyalleri vb. özellikler araştırılmıştır.

- Okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerin bebeklik dönemlerinde (okula gitmeden önce) oynadıkları oyunların özelliklerine yönelik görüşleri nelerdir?
- Okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerin erken çocukluk döneminde oynadıkları oyunların özelliklerine yönelik görüşleri nelerdir?
- Okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerin temel eğitim yıllarında (ilköğretim döneminde) oynadıkları oyunların özelliklerine yönelik görüşleri nelerdir?

- Okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerin ergenlik (lise döneminde) döneminde oynadıkları oyunların özelliklerine yönelik görüşleri nelerdir?
- Okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerin yetişkinlik döneminde (genç yetişkinlik- Üniversite Dönemi) oynadıkları oyunların özelliklerine yönelik görüşleri nelerdir?
- Okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerin yetişkinlik döneminde (Şu Anda) oynadıkları oyunların özelliklerine yönelik görüşleri nelerdir?

B. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, “Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin ve Ebeveynlerin Oyun Algıları İle Çocuklara Sundukları Oyun Fırsatlarının İncelenmesi. ” olarak belirlenmiştir. Araştırma kapsamında okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerin oyun algıları ölçülmüş ve oyun öz geçmişleri doğrultusunda çocuklara sundukları oyun fırsatlarına ilişkin oyun ile ilgili görüşleri araştırılmıştır.

C. Araştırmanın Önemi

Oyun, bireylerin doğdukları andan itibaren yaşadıkları süre boyunca deneyimledikleri bir eylemdir. İçerisinde yaşadıkları çevreye uyum sağlayabilme ve günlük yaşam becerilerini gerçekleştirebilme bakımından bireyler için değerli bir kavramdır. Yaşamlarının her döneminde her insan evrensel olarak çeşitli oyunlar oynamış; oynadıkları oyunlar bireylerin gelişim düzeyleri ve yaşadıkları çevrenin özellikleri doğrultusunda çeşitlenmiştir.

Oyun genel olarak herkes tarafından biliniyor gibi görünse de, oyuna kapsamlı bir şekilde bakıldığında karmaşık ve tartışılması gereken bir kavram olduğu görülmektedir. Oyunla ilgili kategoriler ve kriterlere yönelik araştırmacılar çeşit girişimlerde bulunmuşlar ve oyunun net bir tanımının yapılmasının çok kolay olmadığını belirtmişlerdir. Oyunun ne olduğuna yönelik kayda değer bir literatür bulunmasına rağmen öğretmenlere, ebeveynlere ve çocuklara yönelik yapılan çalışmaların az olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin ve özellikle ebeveynlerin çocukların günlük yaşamlarında oynadıkları oyunlar hakkındaki gözlemleri, çıkarımları ve çocuklarına sundukları oyun fırsatlarına ilişkin araştırmaların sınırlı

olması sebebiyle ebeveynlerin ve öğretmenlerin oyun öz geçmişlerine yönelik görüşlerinin belirlenmesinin önemli bir konu olduğu düşünülmektedir.

Oyun, bireylerin yaşamları boyunca içerisinde yer aldıkları çevreye uyum sağlayabilmeleri için zihinsel ve bedensel eylemlerini deneyimledikleri bir ihtiyaçtır. Doğduğu andan itibaren yaşama uyum sağlamak amacıyla el ve ayakları ile yaptıkları eylemler yeni deneyimlerle öğrenme yaşantısını oluşturur. Bireyin gelişimi her gelişim döneminde fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönlerden başarılarının artmasıyla tamamlanır. Oyun, bireylerin hayatta oldukları sürece farkında oldukları ya da olmadıkları bir biçimde yaşamlarında aktif olarak yer almaktadır. Yaşamın ilk yıllarında yani erken çocukluk döneminde oyun belirgin olarak kendisini gösterirken ilkökul döneminde iş yükü ile birlikte görülmektedir. Lise döneminde sosyal ilişkiler daha çok önemsenirken oyunda bu ilişkilerin destekleyicisi rolündedir. Üniversite ve yetişkinlik döneminde, topluma uyum sağlama ve çalışma hayatı bireylerin vakitlerini çok aldığından oyuna ayırabildikleri zaman çok kısıtlıdır (Elkind, 2011).

Yaşamlarının önceki gelişimsel aşamalarında oynadıkları oyunların bireylerin belleklerinde nasıl yer aldığı, oyunu nasıl yorumladıkları, oyun oynadıkları yerler, kişiler ve zamanlar bireylerin gelişimlerini desteleyerek çeşitli tecrübeler kazanmalarına öncülük etmiştir. Oyun, yetişkinlik ve çocukluk arasında bağ kuran bir etkinliktir. Okul ve çocukla etkileşim içerisinde olan herkes oyun oynama ve oyuna girme yetisine sahiptir. Bireylerin, çocuklarla iç içe olmaları kendi çocukluklarında nasıl oyun oynadıklarını hatırlamalarını sağlamaktadır. Çocukluklarında oynadıkları oyunları hatırlayarak bireylerin, geçmişte belleklerinde yerleşen anılar hakkında bilgi edinmek oyuna farklı bir bakış açısı kazandıracaktır. Öğretmenlerin, öğretmeni oldukları çocukların; ebeveynlerin, kendi çocuklarının oyunlarını ciddiyle gözlemleyerek onların oynadıkları oyunlara yön vermeleri açısından yaptığımız çalışma önem taşımaktadır.

Çocukların gelişimi için planlanan eğitsel oyunlar, doğru planlanarak, iyi hazırlanarak yapılandırıldığında bilişsel, dil, psikomotor, sosyal, duygusal gelişimi desteklemektedir. Öğretmenlerin ve ebeveynlerin oyuna yatkınlıkları, hangi önceliklere göre oyun planladıkları ve oyunları değerlendirmek için hangi yolları kullandıkları önem arz etmektedir. Öğretmenlerin nitelikli oyunlarla çocuklara katkı sağlamaları, kendilerinin farkına varmaları ve kendilerini geliştirmeleri açısından

önemlidir. Çocuklar hayata oyun ile başlarlar. Oyun, insan hayatının her döneminde kendini göstermektedir. Öğretmenlerim ve ebeveynlerin, oyun öz geçmişlerini hatırlamaları, hangi zor dönemlerini nasıl oyunlarla kolaylaştırdıkları, kişisel olarak oyunun onları nasıl güçlendirdiği, hatırladıkları oyunlarda kimlerin yer aldıkları, oyunlarında en çok ne yapmayı sevdikleri ve o günleri zihinlerinde canlandırarak özlem duydukları ve iyiki o günleri yaşamış olduklarını düşünmeleri oyunun gücünü göstermektedir (Eck, 2017). Öğretmenler, oyunları sırasında çocukları profesyonel bakış açısıyla gözlemeyerek, değerlendirmelilerdir. Öğretmenler, çocuklarla oynadıkları oyunları; çocukluğunda oynadığı oyunlar, eğitimleri sırasındaki aldıkları bilgi ve çeşitli oyun uygulamalarına katılımları gibi seçenekler doğrultusunda planlarlar. Bu doğrultuda öğretmenlerin, çocuklar için oyunları hangi görüşle planladığı, çocuklara sundukları oyun imkanlarının ne olduğu, nasıl bir perspektifle uygulamaya geçirdiği gibi değişkenlerin farkında olmaları açısından önem taşımaktadır. Araştırmada, öğretmenlerin ve ebeveynlerin oyun ile ilgili görüşlerinin, oyun uygulamalarının ve çocuklara sundukları oyun fırsatlarının hangi değişkenlerden etkilendiği belirlenmeye çalışılacaktır.

D. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Araştırma 2021/2022 eğitim yılı Bursa ili Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bağımsız anaokulları ile sınırlıdır.
- Araştırma Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bağımsız anaokullarında çalışan okul öncesi öğretmenleriyle sınırlandırılmıştır
- Araştırma bağımsız anaokuluna devam eden ilkokula hazırlık sınıfı öğrencileri ve onların ebeveynleri ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırmada öğretmenlerin ve ebeveynlerin oyun ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla geliştirilen ölçek ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırma her katılımcıya sorulacak on adet soru ile sınırlandırılmıştır.

E. Araştırmanın Sayıtları

- Öğretmenler ve ebeveynlerden oluşan katılımcıların ölçme araçlarına verdikleri cevapların objektif olduğu,

- Araştırmada kullanılan ölçeğin, öğretmenlerin ve ebeveynlerin oynadıkları oyunların doğası, kaynağı, özgülüğü, işlevi, amacı ve bu oyunlarla ilgili ilgili algılarını, meraklarını, ilgilerini, çocukların oyunlarına yönelik görüşlerini, çocuklara sunulan oyun fırsatlarıyla ilgili değişkenleri belirlemek için uygun olduğu,
- Örneklemin evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

F. Tanımlar

Oyun: Bir kişinin kendi isteğiyle çevresindeki kişiler ile etkileşime girerek deneyimlediği belli bir amaç doğrultusunda öğrenmeyi konu edinen içinde duygular barındarındıran eylemleridir (Göncü, 2019).

İnanç: Kişilerin yaşadıkları süre içerisinde algıları ve eylemleri doğrultusunda aldığı kararların en önemli belirleyicisidir (Pajares, 1992).

Algı: Psikoloji ve bilişsel bilimlerde bir bilginin duyular alınarak anlamlandırılması, yorumlanması, ayırt edilmesi ve belirli bir düzene konulması anlamına gelir (Kandır, 2007).

II. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

A. Oyun

1. Oyunun Tanımı ve Özellikleri Önemi

Oyun, bireyin dünyaya gözlerini açtığı andan itibaren başlayan, değişen ilgi ve ihtiyaçlar doğrultusunda ilerleme göstererek bir önceki durumundan ayrılarak devam eden bir etkinliktir (Tuğrul, 2018). Oyun ortamının ve oyun araç gereçlerinin, kullanım amaçları doğrultusunda ya da onlara farklı anlamlar yükleme gibi bir zihinsel süreçten geçerek organize edilen, belirlenmiş kurallar ile sınırlandırılan bireylerin kendilerinin yöneterek bir durum hakkında düzen kurması oyun olarak adlandırabilir (Sevinç, 2009).

Oyun, bireylerin kendi istekleriyle katılım sağladığı, sınırlandırılmadan eylemde bulunduğu ve seçimler yapabildiği bir durumdur. Kurulan her oyunun bir anlamı vardır. Oyunda, kişi, yer, zaman ve kullanılacak materyaller tümüyle bir ahenk içerisinde. Bu uyum oyunun, gerçek yaşam içerisindeki kaos durumu karşısında kusursuzluğunu göstermektedir. Oyunun yeri ve zamanı yoktur. Herhangi bir yaşta, herhangi bir yerde, herhangi bir zamanda herhangi biriyle oynanabilir ya da daha sonraya bırakılabilir (Huizinga, 2021). Hayatın her anında gözlenen oyun etkinlikleri ciddi bir şekilde organize edilerek yansıtılmaktadır.

2. Oyunun Geçmişi

İnsanlığın tarihi kadar öncesinde yer alan oyunların tarihi de o dönemlere kadar uzanmaktadır. Sosyo ekonomik düzey fark etmeksizin oyunlar, her bireyin hayatında yer almaktadır. İçerisinde bulundukları çevre ve dönemden etkilenerek her birey kendi kültürüne özgü oyunlar oynamıştır. Eski Mısır'da tahtadan yapılmış oyuncaklar; Roma'da çember çevirme, otomobil ve top, Girit uygarlığında, minik ev eşyaları ve oyuncak bebekler, ortaçağ Avrupa'sında ise askercilik oyunlarını ve oyunlarında uygun olan giysileri tercih etmişlerdir. Uçurtma, yaklaşık 3000 yıl önce oyunlarda

kullanılan bir oyuncak olmuştur. Eski uygarlıklarda, yakın geçmişimizde oynanan çeşitli oyunların yerini günümüzde gelişen bilgi birikimi ve teknolojinin etkisiyle planlanmış oyunlara ve tasarlanmış oyuncaklara bıraktığı görülmektedir (Seyrek & Sun , 2000).

3. Oyun Kuramları

Oyunun birey için neden gerekli olduğu 19.yy a kadar, bireyin neden, niçin ve nasıl oyun oynadığı 19. Yy.'da merak konusu olmuş ve araştırılmaya başlanmıştır. Groos, Hall, Lazarus, Spencer,Freud, Erikson, Berlyn, Vygotsky ve Piaget gibi ünlü düşünürler gözlemleri doğrultusunda oyun hakkınca yıllarca çalışmaları yapmışlar, oyunu ve oyunların dayandığı temelleri çeşitli yönlerden irdelenmişlerdir. Bireylerin gelişimleri açısından, oyunun yararları her yönden göz önünde bulundurularak kuramcılar tarafından belirlenen klasik, dinamik ve çağdaş kuramlar olmak üzere üç başlık altında toplanmıştır. Oyun kavramının temelinde bulunan kuramlar Tablo.1 de açıklanmıştır. (Sevinç, 2009)

Tablo 1. Klasik, Dinamik ve Bilişsel Oyun Kuramları

K L A S İ K K U R A M L A R	Yetişkin Hayatına Hazırlık, Aıştırma Kuramı Karl GROOS	Bireyin olgunlaşması, büyümesi ve gelişmesiyle, oyunların bir ömür boyunca varlığını koruyarak çeşitlenmesini yaşama karşı olan iç güdüsel bir alıştırma süreci olduğunu savunmaktadır. Birey ilk aşamada gülümseme ve el açma kapama oyunları daha sonra geliştikçe kurallı oyunlar oynamaya yönelir. Bireyin kendini kontrol edebilmesini sağlayan bu oyunlar deneyimsel oyunlardır.İkinci aşamada ise birey daha da geliştikçe sosyonomik oyunlar oynamaya başlar. Bu oyunlar sosyal ilişkileri destekleyen mış gibi oyunları, kostümlerle oynanan oyunlar ve açık hava oyunlarıdır. Bireyin yetişkinlik döneminde deneyimleyeceği eylemlerine temel oluşturan ön faaliyetleridir (M.E.B., 2014).
	Tekrarlama Kuramı Stanley HALL	Birey yaşadığı çevreyi gözlemleyerek olay ya da durumları yinelemektedir. Doğduğu andan itibaren bireyin ve içerisinde bulunduğu kültürün gösterdiği değişim tekrarlanarak oyunda ortaya çıkmaktadır. Bu durum çocuğun ortaya yeni ürünler oluşturmamasını ve yaratıcılığını destekleyici nitelikte değildir. İnsanların geçtiği gelişim dönemleri ile çocukluk dönemleri birbirine paraleldir. Çocuklar oyunda, insanların hareketlerini, sözlerini ve psikolojik durumlarını tekrarlayarak yeniden yaşar (Sevinç, 2009).

K L A S İ K	Rahatlama ve Eğlenme Kuramı Moritz LAZARUS	Bilişsel ve fiziksel yönden yorucu olan tüm etkinlikler ardından dinlenmeyi getirmektedir. Bireyin rutin olarak yaptığı görevler haricinde bulduğu yeni düşünceler ve uğraşlar onun rahatlayarak eğlenmesini sağlamaktadır. Yaşam akışında sarf edilen aktivelerin getirdiği gerginlikten uzaklaşmak için oynanan oyunlar insanların rahatlama ihtiyaçlarından ortaya çıkmaktadır (Tüfekçioğlu, 2008)
	Fazla Enerji Tüketimi Kuramı Herbert SPENCER	Beden fonksiyonları için kullanılan enerjiden arta kalan enerjinin oyun yoluyla harcanmasıdır. Oyun oynayarak harcanan enerji, bireyin sağlıklı ve düzenli bir yaşam sürmesine imkan tanımaktadır. Çocukluk döneminde bireyin, yaşamında oynadığı oyunlar ne kadar fazlaysa gerek ruhsal gerekse fiziksel sağlığı o kadar yüksek düzeydedir (Poyraz, 2003).
D İ N A M İ K	Sigmund FREUD	Bireyin doğduğu andan altı yaşına kadar, kişilik gelişimlerini inşa etme sebebiyle ilgi ve isteklerini, endişelerini, yaşadığı olumsuz duygu ve düşüncelerini birebir deneyimlediği güvenli ve huzurlu ortamı oyun olarak tanımlamaktadır Oyun, çocuğa hayal ettiği şeyleri gerçekleştirme ve tedirgin oldukları durumlara bir çözüm yolu bulma olanağı sağlamaktadır (Bayhan & Artan, 2005).

K U R A M L A R	Eric ERIKSON	Oyun, bireyin her gelişim aşamasında farklılaşarak onun psikososyal gelişiminin bir yansımasıdır. Oyunun, bireyin kişilik gelişimi üzerinde etkisine önem vermektedir. Birey, oyun yoluyla, günlük yaşantısı sürecinde deneyimlediği olaylar ve durumlarla ilgili olarak yeni yapılar oluşturarak kişisel ve sosyal gelişimine olumlu yönde katkı sağlamaktadır (Sevinç, 2009).
	E.BERLYN	Merak ve keşif duygularının, iç güdüsel davranışlar ile belirli bir düzene sokulmasını oyun olarak tanımlamaktadır. Bedenin ihtiyaçlarını giderme sebebiyle ortaya çıkan dürtüler oyun yoluyla gündeme gelmektedir. Çocuk oyun sürecinde kendine özgü yaptığı farklı eylemlerden mutluluk duyar (M.E.B, 2014).
	Lew S. VYGOTSKY	Oyun, zihinsel sürecin gerçekleşmesi için en uygun çevreyi sağlamaktadır. Birey, karşılaşmış olduğu bazı durumlar ve davranışlar karşısında edindiği tecrübeleri ile birleştirerek oyun yoluyla yeni bir çözüm üretmektedir. İletişim kurduğu kişiler tarafından çocuk, beklentilerinin ve isteklerinin yerine getirilmemesi durumunda çok mış gibi hayali oyunlar oynamaktadır (Sevinç, 2009).
	Jean PIAGET	Oyun, bireyin çocukluğunda yaparak, yaşayarak ve gözlemleyerek edinmiş olduğu bilgilerin, birikimlerin düşünceleriyle bir araya getirilmesidir. Oynanan oyunun, sonucu değil oyunun ne zaman, nerede, ne ile, kim ile, nasıl oynandığına önem vermektedir. Piaget'ye göre oyunlar, bilişsel gelişim aşamaları doğrultusunda

		hayali oyunlardan kurallı oyunlara, doğru bir gelişim göstermektedir. Birey oyunlarını, özümleme ve uyumsama becerileri doğrultusunda oynamaktadır. Bireyin bir davranışı kazanması için tekrarlanması gerektiğini savunmaktadır. Davranışlar tekrarlanarak özümsemi sağlanmakta; kalıcılığı sağlanan davranışların, çocuğun oyunlarına yansıyana kadar tekrar edilmesi gerekmektedir (Bayhan & Artan, 2005).
--	--	---

4. Oyun Türleri

Oyun ile ilgili kapsamlı araştırmalar yapan düşünürler, oyunun farklı türleri olduğunu savunarak, gözlemleri doğrultusunda kendilerine özgün gruplandırmalar yapmışlardır. Piaget, oyunu bireyin bilişsel gelişimi ile ilişkilendirerek üç aşamada incelemiştir. Bireyler, her aşama belirli özellikler göstererek bir üst aşamaya geçiş yapmaktadırlar. Piaget' e göre oyun akomodasyon ve asimilasyon sonucu oluşan şemaların organize edilmesiyle ortaya çıkmaktadır (Bayhan & Artan, 2005). Parten, oyun evrelerini, bireyin sosyal becerilerine yönelik olarak tek başına oyun, paralel oyun, birlikte oyun ve iş birlikçi oyun olmak üzere dört durumda gruplandırmıştır (Akyol, 2002). Sara Smilansky, oyunun sembollerle ifade edilmesinin yanı sıra zihinsel bir yapısının olduğunu düşünerek oyun sınıflandırmasını oluşturmuştur. Her oyun evresi çocuğun bilişsel gelişim düzeyine göre farklılaşmakta ve çocuk bilişsel açıdan ilerleme gösterdikçe oyunlar basitten karmaşığa doğru bir gelişim göstermektedir. Piaget'in oyun sınıflandırmasını daha ileriye taşımış ve bilişsel gelişim aşamaları doğrultusunda oyunu dört grupta aşağıdaki şekilde açıklamıştır (Smilansky, 1968; Kaya, 2013; Aslan, 2013; Sevinç, 2009). Moore' oyun çeşitlerini beş ayrı aşamada gruplandırmıştır. Beş yaşın altında ve beş yaşın üstünde olan çocukları ve gençleri gözlemleyerek gruplandırmasını sonuçlandırmıştır (Özgen & Aytuğ, Kullanıcı Egilimleri Açısından Çocuk Oyun Alanları Ve Araçları Üzerine Bir İnceleme, 1992). Piaget, Parten, Smilansky ve Moore'un yapmış olduğu oyun türleri Tablo.2 ' de gösterilmiştir.

Tablo.2 Piaget, Parten, Smilansky ve Moore Oyun Türlerinin Sınıflandırılması

J E A N P i A G E T	ALİŞTIRMALI OYUN	0-2 yaş arasını kapsamaktadır. Bu dönemde çocuğun oyunları, refleksif hareketlerle başlayıp koordinasyon, kombinasyon ve amaçlı davranışlara doğru ilerleyerek merak duygusunun gelmesiyle devam eder. Yaşı gereği çocuk, refleksif olarak kasları ile gerçekleştirdiği hareketleri tekrarlayarak oyuna dönüştürmektedir. Çocuk artık gereksinimlerini ve isteklerini gerçekleştirmek için sembolleri kullanarak neler yapabildiğini göstermektedir (Başal, Gelişim ve Psikoloji "Nasıl Mutlu Bir Çocuk Yetiştirebiliriz?", 2007).
	SEMBOLİK OYUN	2-7 yaşları kapsamaktadır. Zihinsel ve dil gelişiminde görülen ilerlemeyle birlikte çocuklar, nesneleri yaşantısıyla ilişkilendirerek “miş gibi” oyunlar kurmaktadır. Çocuk, bu dönemde sosyalleşmesiyle birlikte çevresini taklit etmektedir. Yaptıkları şeyin ne olduğunu bilirler ancak neyi neden yaptığını bilmezler. Sembolik oyunları geliştikçe çocuk, sezgisel ve karmaşık oyunlara geçiş yapmaktadır (Bayhan & Artan, 2005).
	KURALLI OYUN	7- 12 yaşları kapsamaktadır. Piagete göre alıştırıcı ve sembolik oyunlara, çocuğun sosyalleşmesiyle kuralların eklenmesiyle ortaya çıkmıştır. Bu dönemde çocuk, ben merkezilik ile sosyalleşme arasında bir uyum kurma amacıyla kurallara ihtiyaç duyar. Kurallar sayesinde kişiler, oynadıkları oyunda haklarını korumakta ve düşünsel olarak bir doyuma ulaşmaktadırlar. (Nicolopoulou, 2004)

P A R A L E L	TEK BAŞINA OYUN	Çocuğun doğduğu andan itibaren iki yaşına kadar olan dönemi kapsamaktadır. Henüz psikomotor, sosyal, dil ve bilişsel gelişim yönünde olgunlaşamayan çocuk, kendi bedenini kullanarak tek başına oyunlar oluşturmaktadır. Ellerin açılması-kapanması, ayakların hareket ettirilmesi, göz teması kurulması, sesler çıkartılması, nesnelerin ağıza götürülmesi, atılması, yakalanılması, çıkardığı seslerin dinlenilmesi gibi eylemler çocuğun oyunları olarak sayılabilir. Birey, büyüyüp geliştikçe oyunlarına yürüme ve koşma becerileri eklenerek oyunları çeşitlenmeye başlamaktadır. Sosyal olarak da artık diğer kişilerle de etkileşim içerisinde olarak onlarla yeni oyun oynama isteğinde bulunmaktadır. Ancak çocuk yanındakilerle oyun oynama esnasında, tek başına oynamaktan hoşlanmaktadır. Onlarla herhangi bir sosyal bağ kurmadan kendi oyunlarına devam etmektedir. Dönemin en ayırt edici özelliği, çocuk diğer çocuklarla birlikte oyun eyleminde bulunurken diğerlerini kendi oyununa almadan ve onların oyunlarına dahil olmadan oyununa devam eder (Başal, 2007).
	PARALEL OYUN	Tek başına oyun döneminin sona ermesiyle başlamakta, iki ile dört yaş arasındaki dönemi kapsamaktadır. Gelişim alanları bakımından artık gözle görülen bir ilerleme kaydeden birey, iletişim kurma ve çevresindekilerle birlikte oyun oynama isteği içerisinde. Bu dönemde, bedensel olarak olgunlaşmış, koşma, tırmanma, topa tekme atma, bisiklete binme, zıplama gibi sosyal etkileşim gerektiren oyunlar oynamak ona daha cazip gelmektedir. Bu dönemde çocuk, aynı oyun grubunda ve aynı materyalle oyun oynadığı halde gruptaki diğer kişilerin varlığından etkilenmeden kendi oyununa devam etmektedir. Oyun içerisinde bir ricada bulunmak ve düşüncelerini söylemek gibi kısa iletişim kurmayı gerektiren durumlar görülmektedir (Bayhan & Artan, 2005).

P A R T E N	BİRLİKTE OYUN	Birlikte oyun döneminde, gözle görülür bir şekilde sosyal etkileşim söz konusudur. Grup oyunları, karşılıklı iletişim ve aynı oyuncakla oynama gibi eylemler görülmektedir. Sosyalleşme becerilerini gerektiren oyunlar görünse de çocuk, aynı oyunda aynı materyalle ve aynı kişilerle oynarken yine kendi kurduğu oyunu oynamaktadır. Oyununa diğer oyun arkadaşlarını dahil etmemektedir (M.E.B, 2014).
	İŞ BİRLİKÇİ OYUN	Benmerkezci davranışların azalmış olduğu bu dönemde çocuk, diğer kişilerle iletişim kurarak iş birliği içerisinde oyun kurmak niyetindedir. Oyunları daha çok grup oyunları şeklindedir. İlk başlarda iki üç kişiyle başlayan oyunları, zaman geçtikçe daha kalabalık grup oyunlarına dönüşmektedir. Bir işi birlikte başarma, iletişim ve paylaşma becerileri geliştikçe çocukların oyunlarının süresi ve oyun gruplarının büyüklüğünde artış gözlenmektedir. İş birlikçi oyunlarda, birey artık tek başına oyun oynamak istemez. Birey tek başına olmadığını kabul ederek, oynadığı oyunu, materyalleri, oyun alanını, düşüncelerini, duygularını hatta rolleri paylaşarak gerçek bir sosyal iletişim kurmaktadır. Başkalarının kurallarını, beklentilerini ve ihtiyaçlarını fark ederek kendi davranışlarını düzenlemekte ve oyuna uyum sağlamaktadır (Bayhan & Artan, 2005).

S M İ L A N S K Y	FONKSİYONEL (İŞLEVSEL) OYUN	İşlevsel oyunlar kendisinden sonra gelen diğer oyun evrelerinin temel becerilerini oluşturmaktadır. Çocuk, dil ve zihinsel yönden olgunlaşarak diğer evreye hazırlanmaktadır. Belirli bir hedefe yönelik, keşfetme ve araştırma özellikleri taşıyan sembolleştirmenin olmadığı oyunlardır. Çocukların, başlangıç düzeyi bedensel-bilişsel becerileriyle oluşturduğu refleksif ve birbirini tekrarlayan eylemleri ile oyun araç gereçlerini kullanarak ya da kullanmayarak yaptığı aktivitelerdir. Örneğin, taklitler, el açıp kapama, sesler çıkartma gibi (Sevinç, 2009).
	YAPI-İNŞA OYUNLARI	Bir önceki evrede nesneleri amacına göre kullanma becerisini kazanan çocuk, artık nesneleri nasıl kullanacağını keşfetmeye ve anlamaya başlamaktadır. Bilişsel olarak olgunlaşmış olan çocuklar, oyun materyalleriyle uzun vakit geçirip onları bir araya getirerek yeni yapılar oluşturmaktadır. Örneğin, blok ve lego tuğla oyunları gibi oyunlar yapı inşa oyunlarıdır (Başal, 2007)
	DRAMATİK VE SOSYO DRAMATİK OYUN	Dramatik oyun Piaget'in sembolik oyun dönemine ait özellikler taşımaktadır. Çocuk bu dönemde herhangi bir nesneyi farklı bir amaca yönelik kullanmaktadır. Çocuğun çevresinde gözlemlediği doğal sahneleri, toplumsal rolleri ve kendileri zihninde canlandırarak taklit yoluyla oyuna dönüştürmesiyle oluşan oyunlar dramatik oyunlardır. Örneğin, Minyatür mutfak ve ev gereçleri, topuklu ayakkabılar ile oluşturulan hayali oyunlardır. Çocuğun bir ya da daha fazla kişiyle iletişim kurarak etkileşim de bulunduğu oyunlar ise sosya dramatik oyunlar olarak adlandırılmaktadır. Örneğin; Öğretmencilik, Doktorculuk vb. oyunlardır (Sevinç, 2009).

	KURALLI OYUN	Smilansky, kurallı oyun aşaması oyun gelişim aşamalarının en üstü düzeyi olarak tanımlamaktadır. Birey, kurallarının önceden belirlenerek sınırlandırılmış olan oyunlara eşgüdümlü olarak katılım göstermektedir. Bu oyunlar çocuğun sosyalleşmesi, iletişim kurması, kurallara uyması ve kabullenmesi, sorumluluk alması gibi sosyal anlaşma becerilerini desteklemektedir (Bayhan & Artan, 2005).
--	---------------------	---

5. Oyunun Gelişim Alanları Üzerinde Etkisi

a. Bilişsel gelişim

Birey, zihinsel yönden gelişimini nitelikli uyarıcı çevre ve kalıtsal özelliklerinin etkileşimiyle tamamlamaktadır. Oyun sayesinde bireyin, çevreye uyum sağlama, problem çözme, akıl yürütme, yeni şeyler üretme, kavrama, anlama, uygulama, analiz, sentez gibi becerileri gelişmektedir (Kandır, 2007).

b. Psiko Motor Gelişim

Bedenin, fiziksel olarak büyümesi ve olgunlaşmasıyla birlikte gerçekleştirilmesi gereken gelişim görevlerini yerine getirmesi beklenmektedir. Oyun, çocuklarının eylemlerini ifade etme biçimidir. Hareketli oyunlar, bireyin beden sağlığını desteklemektedir. İskelet, dolaşım ve solunum sistemleri oyun ile güç kazanmaktadır. Oyunlar psiko motor gelişime, bedenin kontrolü, kuvvetlenmesi, hızlanması ve uyumlu bir şekilde eylemde bulunulması gibi beceriler yönünde katkı sağlamaktadır. Yürüme, koşma, atlama, zıplama, tırmanma, sekme, sıçrama, itme, çekme, atma, yakalama gibi kaba motor beceriler; açma, kapama, katlama, tutma, sıkma, yoğurma gibi ince motor becerileri oyun sayesinde gelişmektedir (Ramazan, Oyun Etkinlikleri 2, 2015).

c. Dil Gelişimi

Bilişsel gelişim ile paralel bir şekilde ilerleme kaydeden dil gelişimiyle birey, genetik özelliklerini kullanarak karşılaştığı zenginleştirilmiş ortam uyarıcılarını algılayarak anlama ve ifade etme eğilimindedir. Bu alana yönelik oyunlar, sesleri ayırt etme, taklit ve tekrar etme becerilerini desteklemektedir. Hecelerin tekrarlanmasıyla başlayan

sırasıyla kelime, cümle ve anlamlı cümleler kurmayla devam eden dil gelişim becerileri uygun oyunlar sayesinde yerini zamanla akıcı konuşmalara bırakmaktadır (Avcı, 2007).

d. Sosyal Gelişim

Birey, doğduğu andan itibaren içinde yaşadığı topluma taklit yoluyla uyum sağlamaktadır. Çevresindeki yetişkinlerin eylemlerini ve davranışlarını gözlemleyerek kendisine yeni bir kimlik oluşturmaktadır. Yapılandırılmamış oyuncaklarla kurdukları oyunlar sayesinde gerçek toplumsal kimliklerini deneyimlemektedir. Evcilik ve bloklarla tasarladıkları oyunlar sayesinde yetişkinlerin görev ve sorumluluklarını öğrenmekte ve ileriki yaşantıları için kendilerine yeni beceriler eklemektedirler (Şahin, 1999).

e. Duygusal Gelişim

Freud'un psikolojik sağlığı yetişkinler için "sevmek ve çalışmak" kelimeleri ile anlamlandırmasından yola çıkarak, çocukların ruhsal ve duygusal olarak sağlıklı olmasını "sevilmek ve oynamak" kelimeleri sağlamaktadır. Çocuğun duygusal olarak yeterince gelişmiş olması önce sevilmesiyle sonra da oyunla mümkün olmaktadır. Oyun sayesinde birey, sevmeyi, saygı duymayı, kabul etmeyi, paylaşmayı, duygularını kontrol etmeyi, kendisine güven duymayı vb. becerileri kazanmaktadır (Şahin, 1999).

6. Çocukluktan Yetişkinliğe Oyun

a. Bebeklik Döneminde Oyun (0-3 yaş)

Yaşamın ilk yıllarında bireylerde gözlenen ilk oyun deneyimleri refleksif olarak gerçekleştiikleri hareketlerdir. Bu dönemde bebeklerin başlarını dik tutmaları, kişileri ve etrafını gözleriyle takip etmeleri, ellerini açıp kapamaları, duydukları seslere yönelmeleri, değişik sesler çıkarmaları, gülmeleri, bağ kurdukları kişilere karşı gülümseyerek karşılık vermeleri onların ilk oyunlarıdır. Zaman içerisinde zihinsel ve bedensel açıdan büyüüp olgunlaştıkça, hazırbulunuşluluk düzeylerine göre oyunları da zenginleşmeye başlamaktadır. Nesneleri tutma, atma ve yakalama, el çıpma, yetişkinleri taklit etme, onlarla konuşma ve birlikte oyun oynama gibi oyunlara yönelmektedirler (Başal, 2007).

b. Erken çocukluk Döneminde Oyun (3-6 yaş)

Bu dönem çocuklarının günlük yaşantıları oyun üzerine kurulmuştur. Ellerine aldıkları ya da deneyimledikleri bir durumu her an oyuna çevirmeye yatkındırlar. Bireylerde görülen yaşça büyüme aynı zamanda bedensel, zihinsel, dil, sosyal, duygusal gelişim alanlarında da ilerlemeyi getirmektedir. Bedensel olarak vücutta gözlenen artış ve olgunlaşmayla birlikte zıplama, koşma, yürüme, atma, yakalama, tutma, vb. gibi kaba ve ince motor becerisi gerektiren oyunlar oynamaktadırlar. Piaget'in sembolik dönem olarak tanımladığı bu yaş döneminde, çocuklara sunulan zenginleştirilmiş bol uyarıcı barından bir çevre içerisinde genetik özelliklerini birleştirerek yaratıcı oyunlara yönelmektedirler. Aynı zamanda konuşma becerileri de gelişmiş çocuklar, bu dönemde nesneleri algılayarak taklit oyunları, kelime oyunları, saymaca oyunları vb oyunları oynamaktadırlar. Şekil, sayı, renk gibi sembollerin yer aldığı gruplama, sınıflama, eşleştirme vb. becerilerin görüldüğü renkli stop vb. oyunlara uyum sağlamaktadırlar. Çevresiyle artık iletişime geçmiş, diyaloglar kuran ve gözlemler yapan bu yaş grubu çocuklarının oyunlarında sembolik oyunlar görülmektedir. Gözlemlediği kişilerin tavır, duygu ve davranışlarını oyunlarına yansıttıkları evcilik, öğretmencilik vb. gibi sembolleştirilmiş oyunları görmek mümkündür. Aileyle başlayan sosyalleşme süreci artık yerini arkadaşlarına bırakmıştır. Arkadaşlarıyla paylaşım ve iş birliği gerektiren uyum içerisinde oynanan oyunlar çocuğun kendini ve içerisinde yaşadığı toplumu tanımasını sağlamaktadır. Bu dönemin başlarında oyun arkadaşlarının kız ya da erkek olması bu yaş çocukları için çok önem arz etmemekte ve küçük gruplar halinde oynanan oyunlar görülmektedir. Dönemin sonuna doğru artık çocuklar, kendi cinsiyetlerine uygun rolleri sergilerken kızlar daha çok kızlarla erkekler ise erkeklerle ve kuralları olan ve kurallarını kendilerinin belirledikleri hayali oyunlar, halka oyunları vb. büyük grup oyunları oynamaktadırlar (Kandır, 2007).

c. Çocukluk Döneminde Oyun (6-12 yaş)

Bu dönemde, çocukların tüm gelişim alanları yönünden destekleyen en iyi etkinlik oyundur. Oyunlar, çocukların ruhsal olarak iyilik hali içerisinde olması için akranlarıyla birlikte oldukları, ivedi olarak eylemde bulundukları, oto kontrol sağladıkları, kendilerini tanıdıkları, bir kimliğe sahip olduklarını fark ettikleri ve enerjilerini atacakları, istekli bir şekilde katılım sağlayacakları eğlenceli etkinliklerdir. 6 – 12 yaş grubu çocukları, günlük yaşantılarının büyük bir bölümünü okul, öğretmen

ve arkadaşlarıyla geçirmektedirler. Macera oyunları, top oyunları, ip atlama, sek sek, koşmaca ve kendi tasarladıkları oyunlar vb. örnek olarak verilebilir. (Temel, 2019). Çocuklar, edindikleri yeni bilgileri farklı durumlarda kullanmaktadırlar. Kurallı oyunlar daha çok görülmekle birlikte akıl yürütme, liderlik, deneyim, yaratıcılık, problem çözme, iş birliği ve iletişim becerilerini geliştirerek bir sonraki gelişim aşamasına hazırlanabilecekleri oyunlar oynanmaktadır. Kelime oyunları, kulaktan kulağa, bilmece, parmak oyunları, saklambaç vb. oyunlar bu dönemde görülen oyunlardan bazılarıdır. (Başal, 2007).

d. Erinlik Döneminde Oyun (12-18 yaş)

Bedensel büyümenin en hızlı olduğu bu dönemde, oyunlar daha hareketli ve sosyal ilişkileri içermektedir. Birey artık kendisini fiziksel olarak tanımakta ve kimliğini oluşturma çabası içerisinde. Karşı cinsle ve kendi cinsleriyle bir araya gelerek sosyal etkinliklere katılmaktadırlar. Küçük ya da büyük grupların oluşturduğu takım oyunları ve bireysel spor faaliyetleri bu dönem oyunları içerisinde görülmektedir. Aile bireyleri bu dönemde geri planda bırakılarak arkadaşlık ilişkileri önemsenmektedir (Çok, 2019).

Csikszentmihalyi & Larson (1984)'e göre, oyunun eğlenceli aktiviteler olarak tanımlanmasına yönelik, bu döneme gelmiş bireylerin oyun olarak nitelendirdikleri etkinlikler Tablo.3'de gösterilmiştir (Akt. Çok, 2019).

Tablo3: Bireylerin oyun olarak nitelendirdikleri etkinlikler.

Etkinlik	Ergenlerin En Eğlenceli Olarak Belirttikleri Yüzde
Arkadaşlarla toplumsal etkinlikler	24
Bireysel sporlar (tenis, kayak vs.)	21
Sanat etkinlikleri (şarkı söyleme, dans, piyano vs.)	17
Takım oyunları (Beyzbol, futbol, vs.)	12
TV izleme	7
Üretken etkinlikler (iş, yemek yapmak, ekin biçmek)	6
Dışarda yapılan etkinlikler (kamp, balık tutmak vs.)	4
Araba ve motosikletler	2
Okuma	2
Aileyle etkinlikler	2
İşkambil Oynamak	1
Yalnız kalmak	1
Dolaşmak	1

e. Yetişkinlik Döneminde Oyun (18-40)

Elkind (2011) e Göre “Oyun, çocuğun işidir” sözüyle oyun, sadece çocukların gerçekleştirdiği bir eylem olarak algılanmaktadır. Oyun oynama eyleminde bulunan çocuğun davranışı anlayışla karşılanmakta ancak bir yetişkini oyun içerisinde gördüğümüzde garip bir durum gibi hissedilmektedir. Oysa oyun çocukluktan başlayan kişiyi yetişkinliğe hazırlayan bir etkinliktir. Çocuklukta keyifli vakit geçirirken kendisini zenginleştiren birey için, yetişkinlikte bu durum kazandığı para ile eşleştirilmektedir. Oyun oynamaya karşı geliştirdiğimiz görüş “içimizdeki çocuk” sözüyle teselli bulmaktadır. Oyun oynama yaşının artık geçtiğini düşünerek kendimize sınırlar koyarız. Bu dönemde insanlar, oyun sayesinde belirledikleri hedeflerine ulaşarak amaçlarını gerçekleştirmektedir (Akt. Akgül, 2019)

7. Oyunu Etkileyen Değişkenler

a. Algı

Algı, bireyin günlük yaşantısı sonucu beş duyu organıyla çevreden gelen gelen uyarıcıları zihinsel süreçlerden geçirerek belirli bir anlamsal yoruma ulaştırmasıdır. Oyun bireyin yaşamı boyunca hayatında yer alan bir unsurdur. Birey sürekli olarak oyun ile etkileşim halinde bulunduğu için oyunu çeşitli yönlerden duysal bağ kurmaktadır. Birey oyun deneyimlerini zihinsel süreçlerden geçirerek anlamlandırmakta, yorumlamakta ve sonraki oyun tercihlerine bu sayede yön vermektedir (Avcı, 2007).

Bireylerin oyun algıları konusunda yapılan araştırmalar, bireylerin oyunun doğasını, nerede, kimle, ne ile ve nasıl gerçekleştirileceğini, oyunlara olan hakimiyetlerinin sorumluluğunu alarak yönetebilmeleri oynayacakları oyunu nasıl algıladıkları ile ilişkilidir. Çocuklar yetişkinler ile yapılan bir aktivite içerisinde kendisine belirli görevler verilir ve bu görevleri gerçekleştirmeleri istenirse bu aktiviteyi oyun olarak algılamazlar. Bireylerin erken çocukluk dönemlerinde gerçekleştirdiği eylemleri kendilerine bir oyun olarak sunulduğunda o eylemleri daha ilgili ve istekli bir şekilde gerçekleştirdikleri görülmektedir. Bireylerin bir eylemi oyun olarak algıladıklarında, o eyleme bakış açılarının daha olumlu, başarılı, dikkatli, uyumlu ve mutlu bir şekilde tamamlamaktadırlar (Thomas, Howard, & Miles, 2006).

Erken çocukluk eğitimi öğretmenleri, çocukların öğrenmesinde en etkili faaliyet olan oyun ile sürekli olarak iç içe olmaktadır. Oyunların, çocuklar için nasıl kullanılacağı, çocuklar için ne kadar önem arz ettiği, nasıl geliştirileceği, uygun oyun oynama alanlarının nasıl olması gerektiği, hangi alanlarda çocukların gelişimine katkısının olacağı ve çocukların oyunu nasıl algıladıkları gibi uyarıcılar öğretmenleri duysal olarak etkilemektedir. Öğretmenlerin duyuları yoluyla algıladıkları bu uyarıcıları zihinsel süreçlerden geçirerek çocukların yüksek düzeyde yararlanacakları bir oyun algısı geliştirmeleri gerekmektedir. Oluşturulan oyun algıları sonucunda, öğretmenler çocukların oyunlarında iyi bir gözlem yapma, oyunlarına dahil olup olmama, onlara uygun oyun yaşantıları sunma, etkili bir öğrenme ortama yaratmada oyunları etkinliklerine dahil etme çocukların ilgi, ihtiyaç ve gereksinimleri doğrultusunda uygun bir oyun planlaması yapma gibi becerileri ortaya çıkmaktadır (Tüfekçioğlu Ü. , 2001).

b. İnanç

Bireyin, yaşadığı süre boyunca muhatap olduğu konu, araç, durum ve olaya yüklediği mana ve onlara karşı olan deneyimleri sonucunda sergilediği tutum, davranışları özümseyerek göstermesidir. Bir fikrin, dış yollarla öğrenilerek deneyimlerle elde edilmesi bireyin inancını göstermektedir. İnanç, *Bireyin yaşamda karşılaştığı her türlü olay, olgu, kişi ya da nesneyi nasıl algıladığını, nasıl anlamlandırdığını ve ona karşı nasıl davrandığını belirleyen ve birey tarafından kuşku duyulmaksızın doğru olduğu varsayılan içsel kabuller ya da önermeler*” olarak tanımlanmaktadır (Kuzgun & Deryakulu, 2014).

İnançlar, kişilerin davranış ve tutumlarına yön vermekte, gelecekteki eylemlerini inandığı doğrular ölçüsünde gerçekleştirmesini sağlamaktadır. İnanılan şeylere karşı bireyin sergilediği davranışların, edindiği tecrübelerle dayalı davranışlarından yaptırım gücü daha etkili ve anlamlıdır. İnsanlar bir durum hakkındaki görüş ve eylemlerini inançları etkisiyle gerçekleştirmektedirler (Bandura, 1977).

(Pajares F. , 1992)’ e göre, “İnanç kümeleri bir nesne ya da durum etrafında örgütlenip eyleme hazır olduğunda, bu bütünsel örgütlenme bir tutum haline gelir. İnançlar, inançların değerlendirici, karşılaştırmalı ve yargılayıcı işlevlerini barındıran ve eğilimi eyleme geçirme zorunluluğu ile değiştiren değerler olabilir. İnançlar, tutumlar ve

değerler, bireyin inanç sistemini oluşturur. İnançlar doğrudan gözlenemez ve ölçülemez. Ancak söylemlerden, niyetlerden anlaşılabilir.”

Öğretmenlerin, ilk olarak kendisinin nasıl öğrendiğine ve nasıl öğretmesi gerektiğine yönelik olan duygu, düşüncesi ve bireysel görüşleri bilgiye hangi yollarla ulaşacağını bilmesi ve araştırması onun bilgiye olan inancını göstermektedir. Bu inanç, bireylerin gerçek yaşam deneyimlerine bağlı olarak bilginin ne olduğuna, nasıl öğrenilip, öğretileceğine ve üretileceği hakkındaki tutum ve davranışlarına yön vermektedir. Öğretmenlerin, bir hedefe ulaşabilmeleri için edindiği teorik bilgilerini ve deneyimlerini kullanarak kendilerine özgün yaptığı uygulamalar onların kendi felsefi anlayışlarını göstermektedir (Tezci & Uysal, 2004).

Okul öncesi eğitim öğretmenleri oyun uygulamalarını, öğrenim süreçleri boyunca aldıkları oyun eğitimi inançları doğrultusunda edindiği bilgileri kullanarak eyleme geçirmektedir. Çocuklarla birlikte oynayacağı oyunları; çocukların yaşlarını, gelişim düzeylerini, ilgilerini, gereksinimleri, algılayabilme ve dikkat becerilerini, hazır oluş durumlarını göz önünde bulundurarak planlamalıdır. Çocuğun hangi yollarla neleri öğrenebileceğini kestirmeli ve oyun etkinlerinin süresine, eğlendirici olmasına, merak uyandırmasına, ilgi çekmesine sade ve anlaşılır özellikler taşımasına özen göstermelidirler (Öncü & Özbay, 2006).

c. Kültür

Oyunların oynanması için en baskın etmen kültürdür. İçine doğduğumuz kültür, gözlem ve taklit yoluyla tekrar edilmektedir. Aynı kültür de yaşadığımız insanların oynadıkları oyunlar yıllar boyu büyüklerden küçüklere aktarılmış, gözlem ve taklit yoluyla oyunlara yansıtılarak günümüze kadar gelmiştir. Yapılan araştırmalarda Amerikan çocukların grup oyunlarını, japon çocukların ise daha çok hayali oyunları tercih ettikleri görülmüştür (Sevinç, 2009).

d. Çevre

Çevre, bireyin oyun oynaması için sınırsız imkan tanıyan bir olgudur. Oyun oynamak için sunulan çevre, oynanacak her oyuna her koşula ve her zaman uyum sağlamalıdır. Çocuk, oyun oynayacağı ortama kolay ulaşabilmeli ve güvenle oynayabilmelidir. Yetişkinler tarafından çocukların gereksinimlerinin farklı olduğu gözlemlenerek 19. yy. da çocukların olumlu gelişime göstermeleri açısından, onların yüksek yararına

katkı sağlayacak fikirler ortaya çıkmıştır. Oyun oynayabilmek için özel bir alanı olmayan çocukların sokakları, evlerinin bahçelerini, dere kenarlarını ve yolları oyun alanı olarak kullandıkları görülmüştür. Çocukların bu yerlerde yaşadıkları kazaları, yaralanmaları ve olumsuz yönde etkilenmelerini en aza indirme amacıyla Kuzey Amerika'da ilk çocuk oyun alanları kurulmuştur (Canlı & Demirarslan, 2020).

Bireyin ikamet ettiği bölgenin oyun oynama açısından uygun şartları taşıması gerekmektedir. Bu nedenle, çocuk oyun alanları ve onlara ulaşabilme imkanları yaşanan çevrenin şehir bölge planlamacıları tarafından uygun bir şekilde düzenlenmelidir. Çocukların, oyun oynayabildikleri bir çevrede yetişmiş olmaları, onların çok yönlü gelişimine katkı sağlamaktadır. Çocuklar için oyun oynayabilecekleri alanın büyüklüğü ve ulaşabilir olması, her mahallenin yapı ve nüfus yoğunluğuna göre farklılık göstermektedir. Çocukların rahat ve güvenli bir şekilde oyun oynamaları için yaşadıkları bölgeye uygun özellikler taşıyan oyun alanları oluşturulmalıdır. Oyun alanları, çocukların oyunları sırasında oluşabilecek kazaları önleme konusunda büyük önem taşımaktadır. Ebeveynlerin, çocuklarının gelişimine olumlu yönde katkıda bulunabilmeleri için çevrelerini ve çevrelerinde bulunan oyun alanlarını bir fırsat görerek değerlendirmeleri gerekmektedir (Gül, 2012).

e. Cinsiyet

Cinsiyet ayırt edilmeksizin her bireyin geçtiği oyun aşamaları aynıdır(Gül, 2012). Kız ve erkek çocukların oyun gelişiminde en ayırt edici özellik toplumsal ve cinsel kimliklerine uygun oyunları tercih etmeleridir. Örneğin, kız çocuklar oyunlarında daha çok sakın oyunlar, evcilik, öğretmencilik, doktorculuk gibi sembolik oyunlar tercih etmektedirler. Erkek çocuklar ise daha çok hareketli oyunlar, legolar, bloklar ve yapı inşa oyunları gibi oyunlar oynamaktadırlar. Genellikle oyun çağında olan çocuklar oyunlarında kendi cinsinden olan arkadaşlarını tercih etmektedirler. (Sevinç, 2009; Yağan Güder & Alabay, 2016). Antik çağlardan bu yana çocukların oyunlarında, cinsiyet rollerini geliştirmek amacıyla yetişkinlerin günlük yaşantılarında kullandıkları nesnelerin minyatürleri kız ve erkek için özel tasarlanarak hazırlanmış oyuncaklar görülmektedir (Bener, 2016).

f. Eğitim Düzeyi

Eğitim düzeyi bireyin, gelecekteki yaşantısıyla ilgili atacağı önemli adımların, gerçekleşmesini istediği hayallerine ve kazanacağı başarılarına katkı sağlamaktadır. Olay ve durumlara karşı farklı bir bakış açısı oluşturma becerisi kazandırmaktadır.

Yaşadığı ortamda çocuğun iletişim ve etkileşim içerisinde olduğu ebeveynleri, öğretmenleri ve ihtiyaçlarını karşılayan diğer kişiler sosyalleşmesine katkı sağlamaktadır. Çocuğun kişilik gelişimini etkileyen, etkileşim içerisinde bulunduğu ve birlikte vakit geçirdiği kişilerin bu süreçte etkisi büyük önem taşımaktadır. Bireyin, oyun sırasında çevresinde olan kişilerden aldıkları destek ilgi ve onlarla karşılıklı olarak sağlıklı iletişim kurmak onların ileriki dönemlerdeki yaşantılarını etkilemektedir (Önder & Gülay, 2007). Çocuğun iletişim içerisinde olduğu kişilerin eğitim düzeyleri yükseldikçe onlarla birlikte oyun oynama eğilimleri artmaktadır (Craig, 2006).

g. Yaş

Bireylerin yaşları doğrultusunda oynadıkları oyunlar da seçici davrandıkları görülmüştür. İlgileri, ihtiyaçları, becerileri ve gelişim düzeyleri oynayacakları oyunları belirlemektedir. Piaget, bireyin oyun oynama becerilerini yaşlara göre gruplayarak, her yaş döneminde değişiklik göstererek gelişen oyun çeşitleri olduğunu ifade etmektedir (Elkind, 1999). Yaşamın ilk yıllarında oynanan sembolik ve geleneksel oyunlar, yaş düzeyi arttıkça bireylerin yaşadıkları dönemin özelliklerinin gözlemlenip deneyimlenmesiyle oluşan yeni oyunlara dönüşmektedir (Sapsağlam, 2018).

III. YÖNTEM

A. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, karma yöntem modeliyle oluşturulmuş bir araştırmadır. Araştırmacının, araştırma problemlerini anlamak için hem nicel veriler (kapalı uçlu) hem de nitel veriler (açık uçlu) topladığı iki veri setini birbiriyle bütünleştirdiği ve daha sonra bu iki veri setini bütünleştirmenin avantajlarını kullanarak sonuçlar çıkardığı, sağlık, sosyal ve davranış bilimleri alanında kullanılan bir araştırma yaklaşımı olarak tanımlanmaktadır (Creswell, 2017). Bu yaklaşımın en temel özelliği, nicel ve nitel verilerin birleştirilerek araştırmanın problemini daha iyi algılamaya imkan sağlamasıdır. İki yöntemin kullanılmasının araştırma için daha avantajlı olacağı düşünülmektedir.

B. Çalışma Grubu

Araştırmada amaçlı örnekleme kapsamında, ilgilenilen alt grupların özelliklerini göstermek, betimlemek ve bunlar arasında karşılaştırmalara olanak sağlamak amacıyla maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örneklemede, araştırmacı, kimlerin örnekleme seçileceği konusunda kendi tercihini ortaya koymakta ve araştırmanın amacına en uygun olanları örneklem olarak tercih etmektedir. Bu yaklaşımın avantajı, katılımcıların seçimi ile araştırmacının önceki bilgi ve becerilerini kullanması ve problemin daha geniş bir çevrede betimlenmesidir (Akgün, Büyüköztürk, Çakmak, Demirel ve Karadeniz, 2012). Araştırmada seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılarak oluşturulmuştur. Çalışma grubunda 2021-2022 öğretim yılında Bursa ili Yıldırım, Osmangazi, Nilüfer ilçelerinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bağımsız okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 20 okul öncesi öğretmeni, okul öncesi eğitime devam eden 20 çocuk ve 20 ebeveyn yer almıştır. Ebeveynlerin 10 u erkek ve 10 u kadından oluşmaktadır. Öğretmen katılımcıların yaş ortalaması 36.32 dir.

Öğretmenlerden 2 kişi yüksek lisans; 18 kişi lisans mezunudur. Öğretmenler ortalama 11.9 yıllık deneyime sahiptir. Ebeveyn katılımcıların yaş ortalaması 37.2'dir. Ebeveynlerde 1 kişi yüksek lisans; 11 kişi lisans; 1 kişi ön lisans, 6 kişi lise ve 1 kişi ise ilkokul mezunudur. Ebeveynlerin çoğu 2 çocuğa sahiptir. Çocukların yaş ortalaması 6'dır. Çocukların onbiri kız, 9'u erkektir. Çocukların beşi tek çocuk, beşi ise en az bir kardeşe sahiptir. Katılımcıların araştırmaya gönüllülük esasına dayalı olarak katılmaları sağlanmıştır.

C. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak katılımcılara eş zamanlı olarak iki form uygulanmıştır. Kullanılan formlar öğretmenlere, ebeveynlere ve çocuklara yönelik olarak "Oyun Algısı Ölçeği" ve "Anket Formu" olarak belirlenmiştir.

Araştırma öncesi "Oyun Algısı Ölçeği" aracı uygulama ile ilgili, sorumlu yazarlardan ölçek kullanımı için e-posta yoluyla izin alınmıştır. Bu çalışmada Güneş ve ark. 2020 tarafından geliştirilen 20 maddeden oluşan beşli likert tipteki ölçeğin; "oyunun işlevi ve oyunda ilgi/merak/keşif", "oyunun özgünlüğü ve amacı" ile "oyunun doğası ve kaynağı" olmak üzere üç boyutlu bir yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir (Güneş, Tuğrul, & Öztürk, 2020). Ölçeğin Alpha değeri $.77 > .70$ olduğu için araştırmada kullanılabilecek geçerlilik ve güvenilirliğe sahip olduğu kabul edilir. Denek sayısı 30'un altında olduğu için non-parametrik testlerle devam edilmiştir (Özyürek & Tarım, 2020).

Araştırma verilerine paralel olarak araştırmacı tarafından yapılan literatür taraması sonucunda öğretmenlere, ebeveynlere ve çocuklara çeşitli sorulardan oluşan anket formu hazırlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda belirlenen sorular, üç uzman görüşü alınarak son halini almıştır. Görüşleri alınan uzmanlar okul öncesi eğitim alanında uzun yıllar boyunca hizmet etmiş, alanlarında ilgileri doğrultusunda akademik çalışmalar yapmış ve alan yazında yer almış kişilerden oluşmaktadır. Oluşturulan ankette, okul öncesi öğretmenlerinin yaş, eğitim düzeyi, mezun oldukları okulun adı, çalıştıkları okulun adı, mesleki deneyim süresi; ebeveynlerin yaş, öğrenim düzeyi, çocuğa yakınlık durumları, yaşadıkları evin coğrafi konumunu betimlemeleri, kaç çocuğa sahip oldukları gibi beş; çocukların cinsiyeti, yaşı ve ailenin kaçınıcı çocuğu olduğu gibi üç, okul öncesi dönem çocuklarına sunulan oyun olanaklarına ilişkin değişkenlerin belirlenmesi amacıyla öğretmenlere, ebeveynlere ve çocuklara

yöneltiren on adet soru bulunmaktadır. Sorulan sorular, örneklem grubunun oynadıkları oyunları hatırlama, oyun oynamak için tercih ettikleri yerler, kişiler, materyaller, oyun için ayırdıkları süre, hangi oyunlardan keyif aldıkları, oyuna vakit ayırma süreleri, oyunun önemi ve oyuna ilişkin düşüncelerine yöneliktir.

Araştırma kapsamında öğretmenlerin, ebeveynlerin ve çocukların demografik bilgilerine yönelik anket formunun içeriği;

- Öğretmenlerin Yaşı
- Öğretmenlerin Cinsiyeti
- Öğretmenlerin Öğrenim Düzeyi
- Öğretmenlerin Mesleki Kıdem Yılları
- Ebeveynlerin Yaşı
- Ebeveynlerin Cinsiyeti
- Ebeveynlerin Öğrenim Düzeyi
- Ebeveynlerin Çocuğa Yakınlık Durumları
- Ebeveynlerin Kaç Çocuğa Sahip Oldukları
- Çocukların Yaşı
- Çocukların Cinsiyeti
- Çocukların Kaçınıcı Çocuk Oldukları

Gibi sorulardan oluşmaktadır. Katılımcıların oyun öz geçmişlerine yönelik oluşturulan araştırma soruları ise aşağıdaki şekildedir;

Araştırma Grubundaki Öğretmenlere Sorulan Anket Soruları:

- 1) Çocukluğunuzda hangi oyunları oynardınız?
(Bebeklik, Erken Çocukluk, Ergenlik, Genç Yetişkinlik, Yetişkinlik Dönemlerinde ve Şu Anda)
- 2) Çocukluğunuzda nerede oynardınız?
- 3) Çocukluğunuzda oyun oynamadığınız zaman ne yapardınız?
- 4) Çocukluğunuzda nelerle oynardınız?
- 5) Çocukluğunuzda kimle oynardınız?
- 6) Unutamadığınız bir oyun anınız var mı?
- 7) Öğretmeni olduğunuz çocukların hangi oyunları oynamalarına imkan

taniyorsunuz?

- 8) Öğretmeni olduğunuz çocuklar için oyuna ne kadar vakit ayırıyorsunuz?
- 9) Öğretmeni olduğunuz çocukların favori oyunları nelerdir?
- 10) Öğretmeni olduğunuz çocukların oyun oynamasının önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?

Araştırma Grubundaki Ebeveynlere Sorulan Anket soruları:

- 1) Çocukluğunuzda hangi oyunları oynardınız?
(Bebeklik, Erken Çocukluk, Ergenlik, Genç Yetişkinlik, Yetişkinlik Dönemlerinde ve Şu Anda)
- 2) Çocukluğunuzda nerede oynardınız?
- 3) Çocukluğunuzda oyun oynamadığınız zaman ne yapardınız?
- 4) Çocukluğunuzda nelerle oynardınız?
- 5) Çocukluğunuzda kimle oynardınız?
- 6) Unutamadığınız bir oyun anınız var mı?
- 7) Sizce çocuğunuz hangi oyunları oynamalı?
- 8) Çocuğunuz oyunda ne kadar vakit geçiriyor?
- 9) Çocuğunuzun favori oyunu nedir?
- 10) Çocuğunuzun oyun oynamasının önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?

Araştırma Grubundaki Çocuklara Sorulan Sorular:

- 1) Çocuklar en çok nasıl vakit geçirir?
- 2) Sen en çok ne yapmayı seviyorsun?
- 3) En çok nasıl oyunlar oynamayı seviyorsun?
- 4) Nerede oyun oynamak daha eğlenceli sence?
- 5) Kimle oyun oynamak daha eğlenceli?
- 6) Ne ile oyun oynamak daha eğlenceli?
- 7) Hiç oyun oynamasaydın ne olurdu?
- 8) Herkes oyun oynar mı?
- 9) Büyükler sence oyun oynar mı? Neden?
- 10) Büyükler hangi oyunları oynarlar?

D. Veri Toplama Süreci

“Oyun algısı ölçeği ve Anket Formu” Bursa il milli eğitim müdürlüğünden alınan izinler doğrultusunda 12/05/2022 – 20/05/2022 tarihleri arasında öğretmenlere, ebeveynlere ve çocuklara eş zamanlı olarak uygulanmıştır. Uygulama öncesinde ilgili okul müdürlükleri ile görüşülmüş ve alınan pandemi önlemleri kapsamında görüşme tekniği ile planlanan çalışmamızda formlar katılımcılara bırakılarak yanıtlamaları istenmiştir. Araştırma 20 öğretmen, 20 ebeveyn ve 20 çocuk ile sınırlandırılmış olup gönüllük esasına dayalı olduğu için her okula 20 adet oyun algısı ölçeği ve anket formu bırakılmıştır. Gönüllülük esasıyla doldurulacak olan anketlerin üç gün içerisinde alınacağı katılımcılara belirtilerek göndermeleri istenmiştir. Belirtilen sürelerde oyun algısı ölçeği ve anket soruları toplanmıştır.

E. Verilerin Analizi

Araştırmanın nitel verileri, anket formu aracılığı ile birlikte nicel verilerle eşzamanlı olarak elde edilmiştir. Öğretmenlerin, ebeveynlerin ve çocukların 20 kişi olacak şekilde sınırlandırıldığından her okula 20 adet form bırakılmış, pandemi önlemleri sebebiyle anket formları katılımcılara gönderilerek cevaplandırılmıştır. Anket ve formlar belirtilen süre içerisinde toplanmıştır. Bu kapsamda anket formlarının beklenenden daha fazla katılımcı tarafından doldurulduğu görülmüş, yanıtı bırakılan soruların bulunduğu anket formları araştırma dışında bırakılmıştır. Bu kapsamda eksiksiz ve tam olarak doldurulmuş 20 öğretmen, 20 ebeveyn ve 20 çocuk, katılımcının anket formları üzerinden veri analizi süreci gerçekleştirilmiştir.

Verilerin analizi öncesinde anket formları ÖK1, ÖK2,...; ÇK1, ÇK2...; EKA1, EKA2...; EKB1, EKB2... şeklinde kodlanmış; araştırmanın nicel verileri frekans ve yüzde hesaplamaları ile, nitel verileri ise betimsel analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Betimsel analiz, bir araştırmanın kavramsal yapısının önceden ayrıntılı biçimde ortaya konduğu araştırmalar üzerinde kullanılmaktadır. Betimsel analizde, katılımcıların düşüncelerinin dikkat çekmesi ve iletilmesi amacıyla katılımcı ifadelerinden oluşan alıntılar araştırmada kısmen yer almaktadır (Çepni, 2014). Bu nedenle, araştırmanın iç geçerliğinin de sağlanması açısından verilerin analiz edilmesi sürecinde oluşturulan kodlamalar doğrultusunda katılımcıların ifadelerini içeren doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Çalışmanın nicel verileri değerlendirilirken, normal dağılım göstermeyen Mann Whithney U testi kullanılmıştır.

IV. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın bulguları, öğretmenlere, ebeveynlere ve çocuklara sorulan sorular doğrultusunda üç ayrı grupta ele alınmıştır. Araştırmaya katılan 20 öğretmen, 20 ebeveyn ve 20 çocuğa uygulanan anket formları ve oyun algısı ölçeği sonuçları kaydedilerek nitel ve nicel veri analizlerine yer verilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen nicel ve nitel verilerin analiz sonuçları rapor edilmiştir.

A. Demografik Özellikler

Bu kısımda araştırma grubundaki öğretmenlerin, ebeveynlerin ve çocukların yaş, cinsiyet, öğrenim düzeyi, kıdem yılı, mezun olunan okul, çalışılan okul, kaç çocuğa sahip olduğu, ailede kaçınıcı çocuk olduğu gibi demografik özelliklerine ilişkin bilgiler yer almaktadır. Öğretmenlerin, ebeveynlerin ve çocukların demografik özelliklerinin dağılımı Tablo 4'te verilmiş ve gruplandırılarak belirtilmiştir.

Tablo 4. Araştırma grubundaki öğretmenlerin, ebeveynlerin ve çocukların demografik özelliklerinin Dağılımı

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER	ÖĞRETMENLER	EBEVEYNLER	ÇOCUKLAR
YAŞ	36,32 Yaş	37,2 Yaş	6 Yaş
CİNSİYET	18 Kişi Kadın 2 Kişi Erkek	10 Kişi Kadın 10 Kişi Erkek	11 Kişi Kadın 9 Kişi Erkek
ÖĞRENİM DÜZEYİ	18 Kişi Lisans 2 Kişi Yüksek Lisans	1 Kişi Yüksek Lisans 11 Kişi Lisans 1 Kişi Önlisans 6 Kişi Lise 1 Kişi İlkokul	---

MESLEKİ KIDEM			
YILI	11,9 Yıl	---	---
NASIL BİR EVDE		Kendisie Ait Bahçesi	
OTURULDUĞU	---	Olan Site Dairesi	---
KAÇINCI ÇOCUK			11 Kişi 2. Çocuk
	---	---	

1. Araştırma Grubundaki Öğretmenlere Ait Demografik Özellikler

Araştırma grubundaki öğretmenlerin yaş dağılımları incelendiğinde; 2 kişinin 25-30 yaş, 7 kişinin 31-35 yaş, 7 kişinin 36-40 yaş, 3 kişinin 41-45 yaş, 1 kişinin 46-50 yaş grubunda oldukları bulunmuştur. Öğretmenlerin yaş ortalamaları 36,32 olarak bulunmuştur. Araştırma grubundaki öğretmenlerin cinsiyet dağılımları incelendiğinde 18 kişinin kadın, 2 kişinin ise erkek olduğu bulunmuştur. Kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Araştırma grubundaki öğretmenlerin öğrenim düzeylerinin dağılımları incelendiğinde; 18 kişinin lisans, 2 kişinin ise yüksek lisans mezunu oldukları bulunmuştur. Öğretmenlerin çoğunun lisans mezunu olduğu, az bir kesimin ise yüksek lisans mezunu oldukları belirlenmiştir. Araştırma grubundaki öğretmenlerin mesleki kıdem yıllarının dağılımları incelendiğinde; öğretmenlerden 1 kişinin 0-5 yıl, 7 kişinin 6-10 yıl, 8 kişinin 11-15 yıl, 2 kişinin 16-20 yıl, 2 kişinin 21-25 yıl süreyle mesleklerini icra ettikleri belirlenmiştir.

2. Araştırma Grubundaki Ebeveynlere Ait Demografik Özellikler

Araştırma grubundaki ebeveynlerin yaş dağılımları incelendiğinde; 2 kişinin 25-30 yaş, 6 kişinin 31-35 yaş, 8 kişinin 36-40 yaş, 4 kişinin 41-45 yaş grubunda oldukları bulunmuştur. En fazla katılımcının 31-35 ve 36-40 yaş grubunda olduğu belirlenmiştir. Ebeveynlerin yaş ortalamaları 37,2 olarak bulunmuştur. Araştırma grubundaki ebeveynlerin cinsiyet dağılımları incelendiğinde; 10 kişinin kadın, 10 kişinin ise erkek olduğu bulunmuştur. Kadın ve erkek ebeveynlerin sayılarının eşit olduğu belirlenmiştir. Araştırma grubundaki ebeveynlerin öğrenim düzeylerinin dağılımları incelendiğinde; 1 kişinin ilköğretim, 6 kişinin lise, 1 kişinin önlisans, 11 kişinin lisans, 1 kişinin ise yüksek lisans mezunu oldukları bulunmuştur. Ebeveynlerin çoğunun lisans mezunu oldukları belirlenmiştir.

3. Araştırma Grubundaki Çocuklara Ait Demografik Özellikler

Araştırma grubundaki çocukların cinsiyet dağılımları incelendiğinde; 11 kişinin kadın, 9 kişinin ise erkek olduğu bulunmuştur. Araştırma grubundaki çocukların kaçınıcı çocuk olduklarının dağılımları incelendiğinde; 8 kişinin birinci, 11 kişinin ikinci, 1 kişinin ise üçüncü çocuk oldukları bulunmuştur. Çocukların çoğunun ikinci çocuk oldukları belirlenmiştir.

B. Anket Formları

Araştırmanın bu kısmında öğretmenlere, ebeveynlere ve çocuklara yöneltilmiş olan anket sorularına ilişkin cevaplara yer verilmiştir. Araştırma grubundaki katılımcıların bir soruya birden çok cevap vermeleri sebebiyle, sorulara ilişkin görüşler baz alınarak bulgular kodlanmıştır. Anket sorularına verilen cevaplar, sırasıyla temalara ayrılmış, temalar doğrultusunda işlenmiş, bulguların tanımlanması ve yorumlanmasıyla son bulmuştur.

Öğretmenlere sorulan sorulara verilen cevaplara ilişkin bulgular aşağıda yer almaktadır

1. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Anket Formundaki Sorulara Verdikleri Cevaplar

Araştırma grubundaki öğretmenlere okula gitmeden önce, okul öncesi eğitim döneminde, ilkökul döneminde, lise döneminde, üniversite döneminde oynadıkları oyunların neler olduğu sorulmuş ve oynadıkları oyunları yazmaları ya da resmetmeleri istenmiştir. Öğretmenlerin bu soruya ilişkin görüşleri Tablo.5’de gösterilmiştir.

Tablo.5: Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Okula Gitmeden Önce, Okul Öncesi Eğitim Döneminde, İlkokul Döneminde, Lise Döneminde, Üniversite Döneminde ve Şu Anda Hangi Oyunları Oynuyorsunuz? Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Oyun Öz Geçmişi Dönemler	Kategoriler	Oyunlar	N
	Sembolik/Serbest Oyunlar	Evcilik, Çanak çömlek Yapımı, Piknikçilik	15

Okula Gitmeden Önce	Geleneksel Hareketli Oyunlar	Sek sek, Top Oyunları, Körebe, Yedi Taş, İp atlama, Kovalambaç Beştaş, Yağ Satarım Bal Satarım, Bahçe Oyunları, Üç Taş Yerden yüksek, Sokak Oyunları, Bahçe Oyunları, Yakan Top, Kar Topu, Saklambaç	12
	Spor Oyunları	Futbol, Bisiklet Sürmek.	4
	Toplam*		27
	*Bir kişi birden fazla cevap vermiştir.		

Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Okula Gitmeden Önce Oynadıkları Oyunlara İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Araştırma grubundaki öğretmenlerin okula gitmeden önce oynadığı oyunlara bakıldığında; 15 öğretmenin sembolik oyunları (evcilik, piknikçilik vb.), 12 öğretmenin hareketli oyunları, 4 öğretmenin ise sportif oyunları oynadığı bulunmuştur.Öğretmenlerin bu dönemde oynadıkları oyunlar: Evcilik, Saklambaç, Çanak çömlek Yapımı, Piknikçilik, Sek sek, Top Oyunları, Körebe, Yedi Taş, İp atlama, Kovalambaç Beştaş, Yağ Satarım Bal Satarım, Bahçe Oyunları, Kar Topu, Üç Taş Yerden yüksek, Sokak Oyunları, Bahçe Oyunları, Yakan Top, Futbol, Bisiklet Sürmek.

Okul Öncesi Eğitim Dönemi	Sembolik/Serbest Oyunlar	Evcilik, Taş Kil Toprak Oyunları, Hayvan Taklitleri, Dramatik Oyunlar, Yapı İnşa Oyunları.	11
	Geleneksel Hareketli Oyunlar	Yerden Yüksek, Körebe, Yarışmalar Top Oyunları,, Yakalambaç, Kovalambaç, Yakantop, Saklambaç, İstop, İp atlama, Yağ Satarım Bal Satarım, Sandalye Kapmaca Mendil Kapmaca.	8

	Akıl Zeka Oyunları ve Eğitici Oyunlar	Mangala, Bilişsel Oyunlar,	2
	Yanıt Vermeme		6
	Toplam*		27
*Bir kişi birden fazla cevap vermiştir.			
Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Okul Öncesi Eğitim Döneminde Oynadıkları Oyunlara İlişkin Yanıtlarının Dağılımı			
Araştırma grubundaki öğretmenlerin okul öncesi eğitim döneminde oynadığı oyunlara bakıldığında; 11 öğretmenin sembolik oyunları (evcilik, taş, kil, vb.), 8 öğretmenin hareketli oyunları, 2 öğretmenin ise akıl zeka oyunları oynadıkları bulunmuştur. Öğretmen katılımcılardan 6 öğretmenin okul öncesi eğitim almaması sebebiyle yanıt vermediği görülmüştür. Öğretmenlerin bu dönemde oynadıkları oyunlar: Mendil kapmaca, Yağ satarım bal satarım, evcilik, saklambaç, yakalambaç, taş, kum, kil, toprak ve çamur oyunları, sandalye kapmaca, hayvan taklitleri, yapı inşa oyunları.			
İlkokul Dönemi	Hareketli Oyunlar	Beştaş, Bilye, İstop, Akşam Ebesi, Simit, İstop, Topaç, Çelik Çomak, Saklambaç, Sek sek, Yakalambaç Top Oyunları, Körebe, Yakan Top, Misket, İp Atlama, Yağ satarım Bal Satarım, Ebelemece, Mendil Kapmaca.	19
	Akıl Zeka Oyunları ve Eğitici Oyunlar	9 Taş, Adam Asmaca, Maket Yapma, Kızma Birader, Dama, İsim Şehir, Domino	8

	Spor Oyunları	Voleybol, Futbol, Bisiklet Sürme, Paten Kayma, Hentbol, Masa Tenisi.	6
	Sembolik/Serbest Oyunlar	Evcilik.	3
	Toplam*		36
*Bir kişi birden fazla cevap vermiştir.			

Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin İlkokul Döneminde Oynadıkları Oyunlara İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Araştırma grubundaki öğretmenlerin ilkokul döneminde oynadığı oyunlara bakıldığında; 19 öğretmenin hareketli oyunları, 8 öğretmenin ise akıl zeka oyunları, 6 öğretmenin sportif oyunları, 3 öğretmenin sembolik oyunları (evcilik, vb.), oynadıkları bulunmuştur. Öğretmenlerin bu dönemde oynadıkları oyunlar: Beştaş, Bilye, İstop, Akşam Ebesi, Simit, İstop, Topaç, Çelik Çomak, Saklambaç, Sek sek, Yakalambaç Top Oyunları, Körebe, Yakan Top, Misket, İp Atlama, Yağ satarım Bal Satarım, Ebelemece, Mendil Kapmaca.

Lise Dönemi	Spor Oyunları	Masa Tenisi Badminton,, Futbol, Basketbol, Voleybol, Yüzme, Halk Oyunları, Paten Sürme, Bisiklet Sürme, Hentbol, Tenis	12
	Akıl Zeka Oyunları ve Eğitici Oyunlar	Jenga, İsimŞehir, Tombala, Şişe Çevirmece, Satranç, Derste Oynanan Oyunlar	5
	Geleneksel Hareketli Oyunlar	Yakan top, İp atlama, Sek Sek, Ebelemece,	3
	Dijital Oyunlar	Bilgisayar Oyunları, Oyun Konsolu, Atari	3
	Yanıt Vermeme		2
	Toplam*		23

		*Bir kişi birden fazla cevap vermiştir.	
Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Lise Döneminde Oynadıkları Oyunlara İlişkin Yanıtlarının Dağılımı			
Araştırma grubundaki öğretmenlerin lise döneminde oynadıkları oyunlara bakıldığında; 12 öğretmenin spor oyunları, 5 öğretmenin akıl zeka oyunları 3 öğretmenin hareketli oyunları, 3 öğretmenin ise dijital oyunları oynadıkları bulunmuştur. Öğretmenlerden 3 öğretmen bu dönem de oyun oynamadığını belirtmiş, 17 öğretmen ise soruyu cevaplamıştır. Öğretmenlerin bu dönemde oynadıkları oyunlar: Masa Tenisi Badminton,, Futbol, Basketbol, Voleybol, Yüzme, Halk Oyunları, Paten Sürme, Bisiklet Sürme, Hentbol, Tenis, Jenga, İsimşehir, Tombala, şişe Çevirmece, Satranç, Derste Oynanan Oyunlar, Yakan top, İp atlama, Sek Sek, Ebelemece, Atari, Bilgisayar Oyunları, Oyun Konsolu.			
Üniversite Döneminde	Akıl Zeka Oyunları ve Eğitici Oyunlar	Tavla, Satranç, Okey, Kelime Oyunları, Bilgi Oyunları, Masa Oyunları, şişe Çevirmece, Scrabble, Dikkat Oyunları, Tabu, Sessiz Sinema, Kutu Oyunları,	14
	Spor Oyunları	Spor Aktiviteleri, Masa Tenisi, Badminton, Tenis, Basketbol, Voleybol, Kort Tenisi, Halk Oyunları,	6
	Dijital Oyunları	Bilgisayar Oyunları	4
	Yanıt Vermeme		5
	Toplam*		29
	*Bir kişi birden fazla cevap vermiştir.		
Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Üniversite Döneminde Oynadıkları Oyunlara İlişkin Yanıtlarının Dağılımı			
Araştırma grubundaki öğretmenlerin üniversite döneminde oynadığı oyunlara bakıldığında; 14 öğretmenin akıl zeka oyunları, 6 öğretmenin sportif oyunları, 4			

öğretmenin dijital oyunları oynadıkları bulunmuştur. Öğretmenlerden 5 öğretmen bu dönem de oyun oynamadığını belirtmiş, 15 öğretmen ise soruyu cevaplamıştır. Öğretmenlerin bu dönemde oynadıkları oyunlar: Voleybol, basketbol, tenis, kort tenisi, yakan top, badminton, masa tenisi, halk oyunları, şişe çevirmece, akıl zeka oyunları, okey, tavla, tabu, scrabble, satranç, sessiz sinema, kelime oyunları, bilgisayar oyunları.

Şu Anda	Akıl Zeka Oyunları ve Eğitici Oyunlar	Monopoly, Satranç, Tombala, Sessiz Sinema, Kelime Oyunları, Okey, Akıl zeka oyunları, Uno Dikkat Oyunları, Dama, Kutu oyunları, Eğitici Oyunlar, Bulmaca, Tabu, Tombala, Sudoku, Puzzle	10
	Sembolik/Serbest Oyunlar	Çocuk Oyunları, Oyuncakla Oynama, Evcilik, Balon	7
	Dijital Oyunlar	Dijital Oyunlar, Android Oyunlar, Telefon Oyunları, Candy Crush	5
	Hareketli Oyunlar	Kar Topu, Top Oyunları, Yarışmalı Oyunlar, Müzikli Oyunlar, Yakan Top, Ebelemece, Holahop, Sandalye Kapmaca, Körebe,	4
	Yanıt Vermeme		2
	Toplam*		28
	*Bir kişi birden fazla cevap vermiştir.		

Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Şu Anda Oynadıkları Oyunlara İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Araştırma grubundaki öğretmenlerin şu anda oynadığı oyunlara bakıldığında; 10 öğretmenin akıl zeka oyunları, 7 öğretmenin sembolik oyunları, 5 öğretmenin dijital oyunları, 4 öğretmenin hareketli oyunları oynadıkları bulunmuştur. Öğretmenlerden 2 kişi bu dönem de oyun oynamadığını belirtmiş, 18 kişi ise soruyu cevaplamıştır. Öğretmenlerin bu dönemde oynadıkları oyunlar: Monopoly, Satranç, Tombala, Sessiz Sinema, Kelime Oyunları, Okey, Akıl zeka oyunları, Uno Dikkat Oyunları, Dama, Kutu oyunları, Eğitici Oyunlar, Bulmaca, Tabu, Tombala, Sudoku, Puzzle, Çocuk Oyunları, Oyuncakla Oynama, Evcilik, Balon, Dijital Oyunlar, Android Oyunlar, Telefon Oyunları, Candy Crush, Kar Topu, Top Oyunları, Yarışmalı Oyunlar, Müzikli Oyunlar, Yakan Top, Ebelemece, Holahop, Sandalye Kapmaca, Körebe.

Tablo.6: Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin *Çocukluğunuzda Nerede Oynardınız?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Açık Alanlarda Oyun Oynamak. (Sokakta, Dışarıda, Parkta, Bahçe)	17
Evde	3
Toplam	20

Çocukluğunuzda nerede oynardınız? sorusuna Öğretmenlerden 17 kişi açık alanlarda (Sokakta, Dışarıda, Parkta, Bahçede), 3 kişi evde oyun oynadıklarını bildirmiştir. Öğretmenlerin çocukluklarında nerede oyun oynadıklarına ilişkin veriler Tablo.6'da verilmiştir. Öğretmen katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir.

ÖK2. Sokakta, parkta, bahçede, arkadaşlarımla evde.

ÖK17. köyde yaşadığımız için açık alanlarda oynardık.

Tablo.7: Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin *Çocuklukluğunuzda Oyun Oynamadığınız Zaman Ne Yaptınız?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Dijital Araçlar İlgilenmek (Televizyon, Telefon, Tablet İle)	10
Aile Bireylerine Ve Ev İşlerine Yardımcı Olmak.	7
Kitap/Dergi Okumak, Ders/Ödev Yapmak.	6
Kişisel İhtiyaçları Gidermek.(Yemek Yemek, Uyumak.)	3
TOPLAM*	26

*Birden fazla yanıt verilmiştir.

Çocukluğunuzda oyun oynamadığınız zaman ne yaptınız? sorusuna öğretmenlerden 11 kişi tv izlediğini, 7 kişi aileleriyle vakit geçirdiğini, 6 kişi kitap okuduğunu ve ders çalıştığını, 3 kişi ise kişisel ihtiyaçlarını giderdiğini belirtmiştir. Öğretmenlerin çocukluklarında oyun oynamadıkları zamanlarda ne yaptıklarına ilişkin veriler Tablo.7’de verilmiştir.

Tablo 8. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin *Çocukluğunuzda nelerle oynardınız?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Doğal ve Artık Materyaller (Tülbent, Taş, Ağaç, Dal, Toprak, Çamur, Kağıt, Kum, Bitki, Poşet, ip, Gazoz Kapakları)	17
Oyuncaklarla. (Bebek, Top, Lego, Mutfak Setleri)	15
Dijital Aletlerle (Oyun Konsolu)	1
Toplam*	33

*Birden fazla yanıt verilmiştir.

Çocukluğunuzda nelerle oynardınız? sorusuna öğretmenlerden 17 kişi doğal materyallerle, 15 kişi oyuncaklarla, 1 öğretmen ise dijital aletlerle oyun oynamanın daha eğlenceli olduğunu bildirmiştir. Öğretmenlerin çocukluklarında nelerle oyun oynadıklarına ilişkin veriler Tablo.8’de verilmiştir.Öğretmenlerin oyuncak olarak nitelendirdikleri bazı materyaller şu şekilde sıralanmıştır: Tülbent, taş, ağaç, dal, toprak, çamur, kağıt, kum, bitki, poşet, ip, gazoz kapakları, bebek, top, lego, mutfak

setleri, oyun konsolu. katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir. Öğretmen katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir:

ÖK17. Çamur, kum, sopalar, top, ip. Doğadaki her şey oyuncaktı bizim için.

ÖK20. Bebekler, mutfak setleri, gazoz kapakları, misketlerle oynardık.

Tablo 9. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Çocukluğunuzda Kimle Oyun Oynardınız? Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Görüşler	N
Arkadaş	19
Aile Bireyleri (Anne, Baba, Kardeş, Kuzen)	13
Toplam*	32
*Birden fazla yanıt verilmiştir.	

Çocukluğunuzda kimle oynardınız? sorusuna öğretmenlerden 19 kişi arkadaşlarıyla, 13 kişi birlikte oynamanın daha eğlenceli olduğunu bildirmişlerdir. Öğretmenlerin çocukluklarında kimlerle oyun oynadıklarına ilişkin veriler Tablo.9’da verilmiştir. Öğretmen katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir:

ÖK12. Arkadaşlarımla, kuzenlerimle veya ablamla.

ÖK17. Kardeşim ve arkadaşlarımla.

Tablo 10. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Unutamadığınız Bir Oyun Anınız Var Mı? Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Var	17
Yok	3
Toplam	20

Unutamadığınız bir oyun anınız var mı? Sorusuna 17 öğretmen var, 3 öğretmen ise yok cevabını vermiştir. Öğretmenlerin oyun anılarının olup olmadığına ilişkin veriler Tablo.10'da verilmiştir.

ÖK2. Toprakla ve çamurla yaptığımız mutfak çalışmalarında, gerçeğe birebir benzeyen çamurdan yemekler yapardık.

ÖK3. Ağaca tırmanma yarışı yaparken ağaçtan düştüm ve eteğin baştan sona yırtılmıştı.

ÖK5. Evimizin bahçesinde kardeşimle oynarken kavga etmiştik. Ona taş atmıştım ve o taş kulak memesini yırtmıştı. Korkudan eve girememiştim. O anki pişmanlık vicdan ve üzüntümü hiç unutamıyorum.

ÖK6. Ailecek evimizin salonunda oynadığımız körebe oyunundan aldığım hazzı hala unutamam.

ÖK10. Arkadaşlarımla yaptığınız taş ev ve arada yaptığınız piknikler.

ÖK13. Yakan top oynarken rakibe hırslanıp yanlışlıkla kendi takımından bir arkadaşına toplu sert vuruş yapmıştım.

ÖK17. Öğretmenimiz beden eğitimi dersinde çubuklarla engeller yapardı. Engelli koşu ve yüksek atlama yapardık.

ÖK18. İp atlama oyununda düşmüştüm arkadaşlarım çok gülmüştü.

ÖK20. Ortada sıçan oynarken kendi ekibimdeki arkadaşımı vurmuştum.

Tablo.11: Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Öğretmeni Olduğunuz Çocukların Hangi Oyunları Oynamalarına İmkan Tanıyorsunuz? Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Kurallı Oyunlar (Zeka Oyunları, Geleneksel Oyunlar, Bilişsel Oyunlar, İp Atlama, Yarışmalı Oyunlar,)	16
Serbest Oyunlar (Evcilik, Blok, Araba Yarışı)	15
Toplam*	31

*Birden fazla yanıt verilmiştir.

Öğretmeni olduğunuz çocukların hangi oyunları oynamalarına imkan tanıyorsunuz? sorusuna öğretmenlerden 16 kişi öğretmeni oldukları çocukların kurallı oyun oynamalarını; 15 kişi ise Öğretmeni oldukları çocukların serbest oyun oynamalarına fırsat verdiklerini belirtmiştir. Öğretmenlerin öğretmeni oldukları çocukların hangi

oyunları oynamalara fırsat verdiklerine ilişkin veriler Tablo.11’de verilmiştir. Öğretmenlerin tercih ettiği oyunlar şu şekilde sıralanmıştır: açık alanda (bahçe, park vb.) oynanan oyunlar, sınıf içerisinde oynan oyunlar, serbest oyunlar, eğitici oyunlar, takım oyunları, kurallı oyunlar, akıl zeka oyunları, yarışmalı oyunlar.

Öğretmen katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir:

Tablo 12. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin *Öğretmeni olduğunuz çocuklar için oyuna ne kadar vakit ayırıyorsunuz?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
0-1 Saat	7
1-3 Saat	6
3 saat ve +	7
Toplam*	20

Öğretmeni olduğunuz çocuklar için oyuna ne kadar vakit ayırıyorsunuz? sorusuna araştırma grubundaki öğretmenlerden 7 kişi 0-1 saat; 6 kişi 1-3 saat; 7 kişi 3 saat ve üzeri bir zamanda öğretmeni oldukları çocukların oyun oynamasına fırsat tanıdığı bulunmuştur. Öğretmenlerin öğretmeni oldukları çocukların ne kadar süre oyun oynamalarına fırsat verdiklerine ilişkin veriler Tablo 12’de verilmiştir.Genel olarak öğretmen katılımcıların, öğretmeni olduğu çocukların uzun ya da kısa süreli de olsa oyun oynamalarına fırsat tanıdıkları görülmektedir. Çocukların 3 saat ve üzerinde oyun oynamasına fırsat tanıyan öğretmenler tüm etkinlikleri uygularken çoğunlukla oyundan yararlandıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin çocukların büyüme ve gelişim süreçlerinde oyuna etkisine güvendikleri ve oyunu programlarına dahil ettikleri anlaşılmaktadır. Öğretmen katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir:

ÖK2. Her gün 40 dakika. Ama genelde her etkinliği oyunlaştırma ya çalışırım

ÖK6. En çok oyuna zaman ayırırız. Hatta öğrenmelerini istediğim her konuyla oyunlaştırma ya özen gösteririm.

ÖK15. Biz bütün öğrenmeleri oyunla gerçekleştiriyoruz. Bu oyunlar o günkü kavrama göre hareketli ya da dinlendirici olabiliyor.

Tablo 13. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Öğretmeni olduğunuz çocukların favori oyunları nelerdir? Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Hareketli Oyunları (Sandalye Kapmaca, Kurt Baba, Yağ Satarım, Heykel Oyunu, Yakalamaca, Saklambaç, Aç Kapıyı Bezirgan Baş, Yarışmalı Oyunlar, Parkur Oyunları, Yerden Yüksek, Kum Havuzu Oyunları,)	18
Sembolik Oyunları (Evcilik, Dramatik Oyunlar,)	5
Akıl Zeka Oyunları (Hanoi Kuleleri, Lego, Bloklar)	3
Toplam*	26
*Birden fazla yanıt verilmiştir.	

Öğretmeni olduğunuz çocukların favori oyunları nelerdir? sorusuna araştırma grubundaki öğretmenlerden 17 kişi hareketli oyunları, 5 kişi sembolik oyunları, 3 kişi akıl zeka oyunlarının öğretmeni oldukları çocukların favori oyunları olarak bildirmiştir. Öğretmenlerin öğretmeni oldukları çocukların favori oyunlarının ne olduğuna dair görüşlerine ilişkin veriler Tablo 13’de verilmiştir. Öğretmenlerden bazılarının cevapları bu şekildedir.

ÖK10. Fiziksel olarak hareketli oldukları tüm oyunları çok seviyorlar. Bunun yanı sıra fotoğraf çekim ve timi timi timsah oyununa bayılıyorlar.

ÖK13. Evcilik, lego, blok oyunları, sınıfta; bahçede yerden yüksek, ebeleme ve kum havuzu.

ÖK15. Yarışmalı oyunlar ve kendi kurguladıkları oyunlar.

Tablo 14: Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Öğretmeni Olduğunuz Çocukların Oyun Oynamasının Önemli Olduğunu Düşünüyor Musunuz? Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Evet	20
TOPLAM*	20

Tablo. 15. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Öğretmeni olduğunuz çocukların oyun oynamasının önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden? Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Çocuğun En İyi Öğrenme Yoludur.	10
Çocuğun Gelişimini Destekler.	8
Çocuğun En Önemli Uğraşısıdır.	7
Toplam*	25

Öğretmeni olduğunuz çocukların oyun oynamasının önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden? Sorusuna Öğretmenlerden 20 kişi de evet cevabını verdiği görülmüştür. Öğretmenlerin öğretmenleri oldukları çocukların oyun oynamalarını önemli bulup bulmadıklarına ilişkin veriler Tablo.14 'de verilmiştir. Araştırma grubundaki öğretmenlerden 10 kişi oyunun en iyi öğrenme yolu olduğunu, 8 kişi oyunun çocuğun gelişimini olumlu yönde desteklediğini; 7 kişi de oyunun çocuğun en önemli uğraşı olduğunu bildirmiştir. Öğretmenlerin öğretmenleri oldukları çocukların neden önemli bulduklarına ilişkin veriler Tablo.15'de verilmiştir. Öğretmenlerden bazılarının cevapları şu şekildedir:

ÖK8. Evet çocuğun gelişim alanlarını desteklediği için, oyunun çocuğun işi olduğu için.

ÖK13. Kesinlikle çocuk her şey oyun yoluyla öğrenir. Hatta gerçek hayata yani yetişkin hayatına geçmeden önce oyun yoluyla hayatı prova ettiklerini düşünüyorum.

ÖK15. Tabii ki. Yaşları gereği her şeyi oyun ile hayatlarına dahil ediyorlar. Yapararak yaşayarak öğrenmenin kalıcılığı artırıcı özelliği yadsınamaz.

ÖK18. Oyunun çocuğa tüm gelişim alanlarında faydalı olduğunu gelecekteki hayatının provası olduğunu düşünüyorum.

ÖK19. Evet. Oyun öğrenmenin en etkili yollarından biridir

ÖK20. Tabii ki de çünkü çocuklar oyun yoluyla eğlenip öğrenirler.

2. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin Anket Formundaki Sorulara Verdikleri Cevaplar

Tablo.16: Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin *Nasıl bir evde oturuyorsunuz* betimleyiniz? Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Site İçi Apartman Dairesi (Kendisine Ait Bahçesi Olan)	10
Apartman Dairesi (Kendisine Ait Bahçesi Olmayan)	6
Müstakil Ev (Bahçesi ve Sokakları Oyun Oynamaya Müsait Olan)	4
Toplam	20

Nasıl bir evde oturuyorsunuz betimleyiniz? Sorusuna araştırma grubundaki öğretmenlerden 10 kişi site içerisinde; 6 kişi apartman dairesi; 4 kişi ise müstakil evde oturduğunu belirtmiştir. Site içerisinde oturduklarını belirten ebeveynler çocuklarının sitenin bahçesinde ve ya havuzun da oyun oynayabilme imkanı bulduklarını belirtmiştir. Ebeveynlerin nasıl bir evde oturduklarına ilişkin veriler Tablo.16’da verilmiştir Ayrıca çocuklarının oyun oynarken güvende oldukları bildikleri için bu konuda çocuklarının serbestçe oynamalarını desteklemektedirler. Müstakil evlerde oturan ebeveynler ise çocuklarının, evlerinin bahçesinde ve ya evlerinin bulunduğu sokaklarda oyun oynayabilme imkanına sahip olduklarını belirtmişlerdir. 6 ebeveyn katılımcı apartman dairesinde oturduğunu belirtmiş ancak çocuklarının oyun oynayabilme imkanına sahip olmaları konusunda bir açıklamada bulunmamıştır. Ebeveyn Katılımcılardan Bazılarının cevapları şu şekildedir.

EKA3. Apartman Dairesi. Site bahçesinde park var oyun alanı da var. Bisiklet sürmek, top oynamak için müsait etrafı çimenlik bir evde oturuyoruz.

EKA4. Küçük bahçesi olan bir evde oturuyoruz. Evimizi çocuklarımızın ihtiyaçlarına göre dekore ediyoruz.Ev içinde ve dışında rahatlık ile oyun kurabiliyor.

EKA5. Site içerisinde oturuyoruz. Kızımızın oyun kurabileceği odası var. Bahçede arkadaşlarıyla her akşam oynayabileceği yer ve park var.

EKA7. Kendi bahçesi olan bir apartmanda yaşıyoruz. Çocuklarımız yan apartmandaki bahçede arkadaşları ile güvenle oynayabiliyor

EKA8. Bahçeli ve havuzlu sitede oturuyoruz. Kendine ait odası var içeride ve dışarıda rahat bir şekilde oyun oynayabileceği imkana sahip.

EKA9. Site içerisinde bahçe katında oturuyoruz. Yanımızda çim alan var. Sitenin oyun alanı mevcut. Bahçe katı olduğu için çocuklar için çok rahat.

EKA10. 3 katlı müstakil bir ev. Bitişik nizam sokakları olan bir mahalle. Sokaklarında hala çocuklar oynayabiliyor.

EKB2. 3 + 1 evde oturuyorum. Askeri lojmanlar da çocukların rahat bir şekilde dolaşacağı ve güvenlik anlamında rahat bir yerde oturuyorum. içerisinde park spor aletleri mevcuttur.

Tablo.17. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin Okula Gitmeden Önce, Okul Öncesi Eğitim Döneminde, İlkokul Döneminde, Lise Döneminde, Üniversite Döneminde ve Şu Anda Hangi Oyunları Oynuyorsunuz? Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Dönemler	Kategoriler	Oyunlar	N
Okula Gitmeden Önce	Hareketli Oyunlar	Sek sek, Bilye-Top, Kovalambaç, Çanak çömlek, Saklambaç, Sokak Oyunları, İstop, Yerden yüksek, İp atlama, Ebelemece, Çelik çomak, Beştaş.	11
	Sembolik/Serbest Oyunlar	Evcilik, Savaş Oyunları, Çamurdan Yemek Oyunu, Tüftüf.	9
	Spor Oyunları	Futbol, Bisiklet Sürmek.	4
	Akıl Zeka Oyunları ve Eğitici Oyunlar	Puzzle, Yapboz, Portakalı Soydum, Deve Cüce, Resim Yapma.	3
	Yanıt Vermeme		5
	Toplam*		32
	*Bir kişi birden fazla cevap vermiştir.		
Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin Okula Gitmeden Önce Oynadıkları Oyunlara İlişkin Yanıtlarının Dağılımı			
Araştırma grubundaki ebeveynlerin okula gitmeden önce oynadığı oyunlara bakıldığında; 11 ebeveynin hareketli oyunları, 9 ebeveynin sembolik oyunları, 4 ebeveynin sportif oyunları, 3 ebeveynin akıl zeka oyunları oynadığı bulunmuştur. Ebeveyn katılımcılardan 5 ebeveynin bu dönemde oynadığı oyunları hatırlamaması sebebiyle yanıt vermediği görülmüştür. Ebeveynlerin bu dönemde oynadıkları			

oyunlar: Sek sek, Bilye-Top, Kovalambaç, Çanak çömlek, Saklambaç, Sokak Oyunları, İstop, Yerden yüksek, İp atlama, Ebelemece, Çelik çomak, Beştaş, Evcilik, Savaş Oyunları, Çamurdan Yemek Oyunu, Tüftüf, Futbol, Bisiklet Sürmek, Puzzle, Yapboz, Portakalı Soydum, Deve Cüce, Resim Yapma.			
Okul Öncesi Eğitim Döneminde	Hareketli Oyunlar	Sek sek, Bilye, Top Oyunları, Kovalambaç, Elim Sende, Yedikule, Yakantop, Çanak çömlek, Saklambaç, Sokak Oyunları, Aç Kapıyı Bezirgan Başı, Yağ Satarum Bal Satarım, İstop, İp atlama, Ebelemece, Sandalye Kapmaca, Beştaş.	7
	Sembolik/Serbest Oyunlar	Evcilik, Araba Oyunları, Çamurdan Tabak Bardak Yapma.	5
	Spor Oyunları	Futbol, Bisiklet Sürmek.	3
	Akıl Zeka Oyunları ve Eğitici Oyunlar	Kulaktan Kulağa, Kule, Su Doku.	2
	Yanıt Vermeme		5
	Toplam*		22
	*Bir kişi birden fazla cevap vermiştir.		
Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Döneminde Oynadıkları Oyunlara İlişkin Yanıtlarının Dağılımı			
Araştırma grubundaki ebeveynlerin okul öncesi eğitim döneminde oynadığı oyunlara bakıldığında; 7 ebeveynin hareketli oyunları, 5 ebeveynin sembolik oyunları, 3 ebeveynin sportif oyunları, 2 ebeveynin akıl zeka oyunları oynadıkları bulunmuştur. Ebeveyn katılımcılardan 5 ebeveynin okul öncesi eğitim almaması sebebiyle yanıt vermediği görülmüştür. ebeveynlerin bu dönemde oynadıkları oyunlar: Sek sek, Bilye, Top Oyunları, Kovalambaç, Elim Sende, Yedikule, Yakantop, Çanak çömlek, Saklambaç, Sokak Oyunları, Aç Kapıyı Bezirgan Başı, Yağ Satarum Bal Satarım, İstop, İp atlama, Ebelemece, Sandalye Kapmaca, Beştaş.			

Evcilik, Araba Oyunları, Çamurdan Tabak Bardak Yapma, Futbol, Bisiklet Sürmek, Kulaktan Kulağa, Kule, Su Doku.			
İlkokul Döneminde	Hareketli Oyunlar	Cilli, Saklambaç, Sek sek, Yakalamaca, Top Oyunları, Sokak Oyunları, , Körebe, Yakan Top, Misket, İp Atlama, Ortada sıçan, Dans Oyunları, Kovalambaç, Yağ satarım Bal Satarım, Mendil kapmaca, Beştaş, İstop, Ebelemece, Park Oyunları, Çelik Çomak, Sokak Oyunları, Köşe Kapmaca, Bilye, Mendil Kapmaca, Çukur.	17
	Spor Oyunları	Voleybol, Futbol.	6
	Akıl Zeka Oyunları ve Eğitici Oyunlar	Kibrit Oyunu, İsim Şehir, Dokuz Taş, Kızma Birader, Maket Yapımı, Kule .	5
	Sembolik/Serbest Oyunlar	Araba Oyunları.	1
	Toplam*		29
	*Bir kişi birden fazla cevap vermiştir.		
Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin İlkokul Döneminde Oynadıkları Oyunlara İlişkin Yanıtlarının Dağılımı			
Araştırma grubundaki ebeveynlerin ilkokul döneminde oynadığı oyunlara bakıldığında; 17 ebeveynin hareketli oyunları, 6 ebeveynin spor oyunlarını, 5 ebeveynin akıl zeka oyunları, 1 ebeveynin ise sembolik oyunlar oynadıkları bulunmuştur. Ebeveynlerin bu dönemde oynadıkları oyunlar: Cilli, Saklambaç, Sek sek, Yakalamaca, Top Oyunları, Sokak Oyunları, Körebe, Yakan Top, Misket, İp Atlama, Ortada sıçan, Dans Oyunları, Kovalambaç, Yağ satarım Bal Satarım, Mendil kapmaca, Beştaş, İstop, Ebelemece, Park Oyunları, Çelik Çomak, Sokak Oyunları, Köşe Kapmaca, Bilye, Mendil Kapmaca, Çukur, Voleybol, Futbol., Kule			

Kibrit Oyunu, İsim Şehir, Dokuz Taş, Kızma Birader, Maket Yapımı, Araba Oyunları.			
Lise Döneminde	Spor Oyunları	Masa Tenisi, Bilardo, Futbol, Basketbol Bisiklet Turları,, Voleybol, Yüzme, Paten Sürme, Tenis, Badminton, Gezi Yürüyüşleri.	13
	Hareketli Oyunlar	Park Oyunları, Yakan top, İp atlama, Beştaş, Dombiliç, Yerden yüksek.	3
	Dijital Oyunlar Oyunları	Bilgisayar Oyunları	2
	Akıl Zeka Oyunları ve Eğitici Oyunlar	Zeka Oyunları	1
	Yanıt Vermeme		4
	Toplam*		23
	*Bir kişi birden fazla cevap vermiştir.		

Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin Lise Döneminde Oynadıkları Oyunlara İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Araştırma grubundaki ebeveynlerin lise döneminde oynadıkları oyunlara bakıldığında; 13 ebeveynin sportif oyunları, 3 ebeveynin hareketli oyunları, 2 ebeveynin dijital oyunları, 1 ebeveynin ise akıl zeka oyunları oynadıkları bulunmuştur. Ebeveynlerden 4 ebeveynin bu soruya cevap vermedikleri görülmüştür. Ebeveynlerin lise döneminde oynadıkları oyunlar: Masa Tenisi, Bilardo, Futbol, Basketbol Bisiklet Turları,, Voleybol, Yüzme, Paten Sürme, Tenis, Badminton, Gezi Yürüyüşleri, Park Oyunları, Yakan top, İp atlama, Beştaş, Dombiliç, Yerden yüksek, Bilgisayar Oyunları, Zeka Oyunları.

Üniversite Döneminde	Spor Oyunları	Futbol, Masa Tenisi, Tenis, Basketbol, Voleybol, Halk Oyunları, Modern Dans.	4
	Dijital Oyunları	Bilgisayar Oyunları	4
	Akıl Zeka Oyunları ve Eğitici Oyunlar	Tavla, Satrenç, Okey, Global Strateji Oyunları	4
	Hareketli Oyunlar	Yakan Top, İp Çevirme ve Atlama, Top oynama,	2
	Yanıt Vermeme		7
	Toplam*		21
	*Bir kişi birden fazla cevap vermiştir.		
Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin Üniversite Döneminde Oynadıkları Oyunlara İlişkin Yanıtlarının Dağılımı			
Araştırma grubundaki ebeveynlerin üniversite döneminde oynadıkları oyunlara bakıldığında; 4 ebeveynin sportif oyunları, 4 ebeveynin dijital oyunları, 1 ebeveynin ise akıl zeka oyunları, 2 ebeveynin ise hareketli oyunları oynadıkları bulunmuştur. Ebeveynlerden 7 ebeveynin bu soruya cevap vermedikleri görülmüştür. Ebeveynlerin üniversite döneminde oynadıkları oyunlar: Futbol, Masa Tenisi, Tenis, Basketbol, Voleybol, Halk Oyunları, Modern Dans, Bilgisayar Oyunları Tavla, Satrenç, Okey, Global Strateji Oyunları, Yakan Top, İp Çevirme ve Atlama, Top oynama.			
Şu Anda	Akıl Zeka Oyunları ve Eğitici Oyunlar	Monopoly, Satranç zeka oyunları Uno , Legolarla Oyun, İşkambil, Strateji Oyunları, Okey, Kelimelik, Kutu oyunları, Bulmaca, Sudoku, Puzzle	10
	Hareketli Oyunlar	Saklambaç, Körebe, Sokak oyunları, Yerden yüksek, Saklambaç, Ortada sıçan, Eşya Saklamaca, İp atlama	7

	Sembolik/Serbest Oyunlar	Evcilik, Savaş oyunları, Çocuk Oyunları	6
	Spor Oyunları	Futbol, Basketbol, Zumba Yüzme,	5
	Yanıt Vermeme		0
	Toplam*		
*Bir kişi birden fazla cevap vermiştir.			
Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin Şu Anda Oynadıkları Oyunlara İlişkin Yanıtlarının Dağılımı			
Araştırma grubundaki ebeveynlerin şu anda oynadığı oyunlara bakıldığında; 10 ebeveynin akıl zeka oyunları, 7 ebeveynin hareketli oyunları, 6 ebeveynin sembolik oyunları, 5 ebeveynin spor oyunları oynadıkları bulunmuştur. Ebeveynlerin bu dönemde oynadıkları oyunlar: Monopoly, Satranç, zeka oyunları, Uno , Legolarla Oyun, İskambil, Strateji Oyunları, Okey, Kelimelik, Kutu oyunları, Bulmaca, Sudoku, Puzzle, Saklambaç, Körebe, Sokak oyunları, Yerden yüksek, Saklambaç, Ortada sıçan, Eşya Saklamaca, İp atlama, Evcilik, Savaş oyunları, Çocuk Oyunları Futbol, Basketbol, Zumba, Yüzme.			

Tablo 18. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin *Çocukluğunuzda Nerede Oynardınız?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Açık Alanda Oyun Oynamak. (Sokakta, Dışarıda, Parkta, Bahçe, Yeşil Alan, Piknik)	20
Evde Oyun Oynamak.	5
Toplam*	25
* Birden fazla yanıt verilmiştir.	

Çocukluğunuzda nerede oynardınız? sorusuna araştırma grubundaki ebeveyn katılımcılardan 20 kişi açık alanlarda (Sokakta, Dışarıda, Parkta, Bahçede), 5 kişi evde oyun oynadıklarını bildirmiştir. Ebeveynlerin çocukluklarında nerede oyun oynadıklarına ilişkin veriler Tablo.18’de verilmiştir. Öğretmen katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir.

EKA2. *Bahçe, Sokak, Ev.*

EKA8. *Komşumuz da ve yakın arkadaşlarımızın evinde. Okul bahçesinde. Apartman kapımızın önünde kaçırılma, hırsızlık ve kötülük korkusu olmadan gönlümüzce oynardık. Şimdi maalesef.*

Tablo 19. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin *Çocukluğunuzda Oyun Oynamadığınız Zaman Ne Yapardınız?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar.	N
Kitap/Dergi Okumak, Ders/Ödev Yapmak.	10
Dijital Araçlar İlgilenmek (Televizyon, Telefon, Tablet İle)	7
Aile Bireylerine Ve Ev İşlerine Yardımcı Olmak.	6
Bisiklet/Paten sürmek.	2
Kişisel İhtiyaçları Gidermek.(Yemek Yemek, Uyumak.)	2
Arkadaşlar ile vakit geçirmek.	1
Futbol Oynamak.	1
Evcilik oynamak.	1
TOPLAM*	
*Birden fazla yanıt verilmiştir.	

Çocukluğunuzda oyun oynamadığınız zaman ne yapardınız? sorusuna 1 ebeveyn katılımcı bu soruya cevap vermediği görülmüştür. Araştırma grubundaki ebeveynlerden 10 kişi oyun oynamadığı zamanlarda ders çalıştığını/kitap okuduğu, 7 kişi oyun oynamadığı zamanlarda televizyon izlediğini, 6 kişi oyun oynamadığı zamanlarda Aile bireylerine yardımcı olduğunu, 2 kişi oyun oynamadığı zamanlarda bisiklet ya da paten sürdüğünü, 2 kişi oyun oynamadığı zamanlarda kişisel ihtiyaçlarıyla ilgilendiğini, 1 kişi oyun oynamadığı zamanlarda arkadaşlarıyla vakit geçirdiğini, 1 kişi oyun oynamadığı zamanlarda futbol oynadığını, 1 kişi de oyun oynamadığı zamanlarda evcilik oynadığını belirtmiştir. Ebeveynlerin çocukluklarında

oyun oynamadıkları zamanlarda neler yaptıklarına ilişkin veriler Tablo.19’da gösterilmiştir. Öğretmen katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir:

EKB2. Anneme ve babama yardımcı olurdum derslerime çalışırdım.

EKB7. Ders çalışırdım TV seyrederdi ya da futbol oynardım.

EKA7. Televizyon izlerdim.

EKA10. bisiklet veya paten sürer.

Tablo 20. Araştırma Grubundaki Ebeveyn *Çocukluğunuzda nelerle oynardınız?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Doğal ve Artık Materyaller (Demir, Çalı, Sopa, Yaprak, Macun, Çamur, İp, Lastik, Gazoz Kapakları)	11
Oyuncaklarla. (Bisiklet, Cilli(Misket/Bilye), Araba, Maket, Puzzle, Bebek, Mutfak Setleri, Top,)	16
Toplam*	27

*Birden fazla yanıt verilmiştir.

Çocukluğunuzda nelerle oynardınız? sorusuna araştırma grubundaki ebeveyn katılımcılardan 16 kişi doğal materyallerle oynadığını, 11 kişi oyuncaklarla oynadığını belirtmiştir. Ebeveynlerin çocukluklarında nelerle oyun oynadıklarına ilişkin veriler Tablo.20’de gösterilmiştir. Baba katılımcılardan 8’i oyunlarında top ile oynadıklarını, topun yanında bilye, topaç, taso, cilli, demir cubuklar, ip, gazoz kapağı, taş gibi materyaller kullandıklarını bildirmişlerdir. 1 baba katılımcı taş ve çamurla, 1 baba katılımcı ise sapan, araba ile oynadığını ifade etmiştir. Anne katılımcılardan 6 anne oyuncaklarla oynadığını, 3 anne ise doğal materyallerle oynadığını bildirmiştir. Anne katılımcıların oyuncak belirttikleri materyaller bebek, top, mutfak setleri, ip, pencere macunu, bisiklet, misket; doğal materyal olarak belirttikleri ise çamur, sopa, yaprak, çalı, taş olarak bildirdikleri görülmüştür. 1 anne katılımcı materyal kullanmadığını sadece sokak oyunları oynadığını belirtmiştir. Bu bulgular doğrultusunda baba katılımcıların oyunlarında daha çok topu; anne katılımcıların çoğu daha bebek ve

mutfak setleriyle oynadıkları görülmektedir. Cinsiyet değişkeninin bireylerin oyuncak seçimlerinde, sunulan oyun fırsatlarını etkileyen bir faktör olduğu görülmektedir.

Tablo 21. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin *Kimle Oyun Oynamayı Eğlenceli sence?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Görüşler	N
Arkadaş	20
Aile Bireyleri (Anne, Baba, Kardeş, Kuzen)	8
Toplam*	28
*Birden fazla yanıt verilmiştir.	

Çocukluğunuzda kimle oynardınız? sorusuna araştırma grubundaki ebeveynlerden 20 kişi arkadaşlarıyla, 8 kişi de aile bireyleriyle (anne, baba, kardeş, kuzen vb.) oyun oynamanın eğlenceli olduğunu belirtmişlerdir. Ebeveynlerin çocukluklarında kimlerle oyun oynadıklarına ilişkin veriler Tablo.21’de gösterilmiştir. Ebeveyn katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir:

EKB1. Mahalle arkadaşlarım ile.

EKA1. Arkadaşlarım Ve kardeşlerimle.

EKA8. Arkadaşlarımla. Kuzenlerimle. Bazen annem ve babam da. Babamın bizi uyuturken dua edip ezberletmesini ve günlük olayların kritiğini uyumaya çalışırken yapmayı çok severdim

Tablo 22. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin *Unutamadığınız Bir Oyun Anınız Var Mı?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Var	13
Yok	7
Toplam	20

Unutamadığınız bir oyun anınız var mı? sorusuna 13 ebeveyn katılımcı var, 7 ebeveyn katılımcı ise yok cevabını vermiştir. Ebeveynlerin oyun anılarının olup olmadığına ilişkin veriler Tablo 22’de gösterilmiştir..

Öğretmen katılımcıların oyun anılarıyla ilgili bazı cevaplar şu şekildedir:

EKB1. Cilli oynarken mahalledeki tüm çocukların cillilerini kazandığım.

EKB5. Saklambaç oynarken eve gitmiştim 2 saat beni aramışlar

EKB7. Ortaokuldaki futbol turnuva mı unutamadığım bir anıdır.

EKA1. Arkadaşlarımla şarkılı oyunlarımızda dans ederek oynardık. Onların hepsi bir anı benim için

EKA6. Mermer taşla oyunu oynarken bir Mercedes arabanın camını kırdığım günü.

EKA5. Köyde çok çocuk yoktu. Folluktan yumurta alır büyük kayalıkların oyuklarında yemek yapardık. Kız arkadaş yoktu ağabeyimle. Kamyonlarla kum taşırdık. Hayvanlarla vakit geçirirdik.

EKA8. Apartman önünde korkusuzca yerlere halı serip, en sevdiğimiz oyuncakları indirip, ailemizin yoğun gözetimi olmadan gönlinüzce oyun oynaya bildiğimiz o günler aklımdan hiç çıkmıyor.

EKA9. Oyun oynarken inşaattan düşmüştüm.

EKA10. Saklambaç oynarken apartmanda Saklamıştım üzerime fare atlamıştı çok korkup bağırdığım için herkes gelmişti.

Tablo 23. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin Sizce Çocuğunuz Hangi Oyunları Oynamalı? Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Akıl Zeka Oyunları (Strateji Oyunları, Puzzle, Maket Yapımı, 9 Taş, Satranç, Kutu Oyunları)	7
Serbest Oyunlar (Hayal Gücü Oyunları, Sokak Oyunları, Arkadaşlarıyla Oyunlar,)	7
Hareketli ve Spor Oyunları (Körebe, Ebelemece, Renkli Stop, Yerden Yüksek, Danslı Oyunlar, Futbol, Voleybol, Basketbol, Paten, Yüzme)	7
Eğlendiği/İstediği Oyunları.	5
Gelişimini Destekleyen Eğitici Oyunlar.	4
Toplam*	30

*Birden fazla yanıt verilmiştir.

Sizce çocuğunuz hangi oyunları oynamalı? sorusuna araştırma grubundaki ebeveynlerden 7 kişi Akıl zeka oyunları; 7 kişi Serbest Oyunları; 7 kişi hareketli ve spor oyunları; 5 kişi eğlendiği, istediği ve mutlu olduğu oyunları; 4 kişi çocuğun gelişimini destekleyen oyunları oynamaları gerektiğini bildirmiştir. Ebeveynlerin çocukluklarının hangi oyunları oynamaları gerektiği konusundaki düşüncelerine ilişkin veriler Tablo.23'de gösterilmiştir. Ebeveyn katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir:

EKB5. Eğlendiği her oyunu.

EKB7. Yerden yüksek, elim sende, basketbol, futbol gibi hem fiziksel hemde mental gelişimini sağlayacak oyunlar.

EKA2. Kendini mutlu edecek her oyunu oynayabilir.

EKA4. Hayal gücünü güçlendirici, sosyal ve aktif oyunlar.

Tablo 24. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin *Çocuğunuz Oyunda Ne Kadar Vakit Geçiriyor?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
0-1 Saat	5
1-3 Saat	9
3 saat ve +	8
Toplam*	20

Çocuğunuz oyunda ne kadar vakit geçiriyor? sorusuna Araştırma grubundaki ebeveynlerden 9 kişi 1-3 saat; 8 kişi 3 saat ve üzeri, 5 kişi 0-1 saat süreyle çocuklarının oyun oynadığını belirtmiştir. Ebeveynlerin çocukluklarının ne kadar süreyle oyun oynadıklarına ilişkin veriler Tablo.24'de gösterilmiştir. Ebeveyn katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir:

EKA1. Okul, ödev, uyumak ve yemek yeme dışında kalan tüm zamanında oyun oynuyor.

EKA5. Oynayacak arkadaş bulursa zamanı oldukça oynuyor. Yalnız kalırsa biraz ders biraz odasında oyuncaklarla oynayıp sıkılıyor ve telefon istiyor.

EKA7. Mevsime göre değişiyor. Kışın süre kısıtlıyken yaz aylarında tüm gün oyun oynama şansına sahip.

EKA10. her gün parka gittiği için hava da güzelse uzun zaman geçirebiliyor

EKB6. Yemek uyku ders hariç tamamını.

Tablo 25. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin *Çocuğunuzun favori oyunu Nedir?* Soruuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Hareketli ve Spor Oyunları (Körebe, Ebelemece, Renkli Stop, Yerden Yüksek, Danslı Oyunlar, Futbol, Voleybol, Basketbol, Paten, Yüzme)	11
Serbest Oyunlar (Evcilik, Arabacılık, Oyuncaklarıyla Oyun)	9

Akıl Zeka Oyunları (Strateji Oyunları, Puzzle, Maket Yapımı, 9 Taş, Satranç, Kutu Oyunları)	4
Bilgisayar Oyunları.	2
Gelişimini Destekleyen Oyunlar(El becerileri Oyunları, Resim Boyamak)	2
Zaman zaman değişiyor.	1
Toplam*	29
<i>*Birden fazla yanıt verilmiştir.</i>	

Çocuğunuzun favori oyunu nedir? sorusuna ebeveyn katılımcılardan 11 kişi hareketli ve spor oyunlarını; 9 kişi serbest oyunları; 4 kişi akıl zeka oyunlarını; 2 kişi bilgisayar oyunlarını; 2 kişi gelişim destekleyen oyunları çocuklarının favori oyunları olduğunu bildirmiştir. Ebeveynlerin çocuklarının favori oyunlarının ne olduğuna ilişkin veriler Tablo.25’de gösterilmiştir. 1 kişi ise çocuğunun oynadığı oyunların zaman zaman değiştiğini ifade etmiştir. Ebeveyn katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir:

EKA7. Mutfak malzemeleri ile Yapraklardan yemek yapmak.

EKA8. Yapboz yapmak. Saklambaç, körebe, hamur oynamak.Barbie'leri ile oynamak. Su ile oynamak

EKA9. Zaman zaman değişiyor.

Tablo 26. Araştırma Grubundaki Ebeveynlerin *Çocuğunuzun oyun oynamasının önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Evet	20
TOPLAM*	20

Tablo 27. Ebeveynlerin Çocuklarının Oyun Oynamalarının Neden Önemli Olduğunu İlişkin Veridkleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Çocuğun gelişimini destekler.	15

Çocuğun hayal gücünü destekler.	6
Çocuğun mutlu olmasını sağlar.	2
Çocuğun çocukluğunu doya doya yaşamasını sağlar.	1
Çocuğun enerjisini atmasını sağlar.	1
Toplam*	25

Çocuğunuzun oyun oynamasının önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden? Sorusuna 20 ebeveyn katılımcının da evet cevabını verdiği görülmüştür. Ebeveynlerin çocukluklarının oyun oynamalarını önemli bulup bulmadıklarına ilişkin veriler Tablo.26'da gösterilmiştir. Araştırma grubundaki ebeveynlerden 15 kişi oyunun çocuğun gelişimini olumlu yönde desteklediği için; 6 kişi oyunun çocuğun hayal gücünü geliştirdiği için, 2 kişi oyunun çocuğu mutlu ettiği için; 1 kişi oyunun çocuğun çocukluğunu doyasıya yaşamasını sağladığı için; 1 kişi oyunun çocuğun enerjisini atmasını sağladığı için önemli olduğunu bildirmiştir. Ebeveynlerin çocukluklarının oyun oynamalarını neden önemli bulduklarına ilişkin veriler Tablo.27'de gösterilmiştir. Ebeveyn katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir:

EKB2. Evet. Enerjisini tamamen atarak rahatlıyor. Arkadaşları ile ortam kurarak iletişimi sağlamlaştırıyor.

EKB7. Evet. Çünkü, hayal dünyasını geliştirdiğini düşünüyorum.

EKA2. Evet önemli. Gelişiminin daha iyi olacağını düşünüyorum.

EKA3. Evet . Çocuk oyunla büyür. Hayal dünyası gelişir, öğrenir, öğretir.

EKA7. Evet. Çünkü daha mutlu oluyor. TV ve tabletle oynayan çocuklar gibi edilgen pozitif oyunlarla vakit öldürmüyor.

3. Araştırma Grubundaki Çocukların Anket Formundaki Sorulara Verdikleri Cevaplar

Tablo 28. Araştırma Grubundaki Çocukların *En çok nasıl vakit geçirirsin?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.

Yanıtlar	N
Oyun Oynamak.	18
Dijital Araçlar İlgilenmek (Televizyon, Telefon, Tablet İle)	3

Aile Etkinliklerine dahil olmak.	3
Sanat Etkinlikleri Yapmak.	1
TOPLAM*	25

*Birden fazla yanıt verilmiştir.

Çocuklar en çok nasıl vakit geçirir? sorusuna çocukların 18'i oyun oynarak cevabını vermiştir. Oyun oynamanın yanı sıra 3 çocuk dijital aletlerle (Televizyon, Tablet, Telefon) oynama, 3 çocuk aileleri ile vakit geçirdiklerini ve 1 çocuk etkinlik yapma cevabını vermiştir. Çocukların vakitlerini en çok nasıl geçirdiklerine ilişkin veriler Tablo 28'de gösterilmiştir.

ÇK11: Evde ya da bahçede oyun oynayarak.

ÇK14: Genelde evde, telefon ve bilgisayar oyunları ile.

Tablo 29. Araştırma Grubundaki Çocukların *En çok ne yapmayı seviyorsun?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.

Yanıtlar	N
Oyun Oynamak. (Bisiklet ve Scooter Sürmek, Futbol Oynamak, Puzzle yapmak, Bilimsel Oyunlar)	11
Gezmeye Gitmek. (Parka gitmek, Bahçeye çıkmak)	6
Dijital Araçlar İlgilenmek (Televizyon, Telefon, Tablet İle)	4
Sanat Etkinlikleri (Resim yapmak, El sanatları, Boyama Yapmak)	3
Aile Bireylerinin Etkinliklerine dahil olmak.	1
Kitap Okumak.	1
TOPLAM*	26

*Birden fazla yanıt verilmiştir.

“Sen en çok ne yapmayı seviyorsun?” sorusuna çocuk katılımcılardan 11 çocuk oyun oynamayı sevdiğini; 6 çocuk gezmeyi, 3 çocuk dijital oyuncaklarla oynamayı; 1 çocuk ise bisiklet ve scooter sürmeyi sevdiğini ifade etmiştir. Çocukların en çok ne yapmayı sevdiğine ilişkin veriler Tablo 29'de gösterilmiştir. Oyun oynama cevaplarının yanında: tv izlemek, kitap okumak, resim yapmak, bisiklet sürmek, puzzle yapmak

gibi görüşler de ortaya çıkmıştır. Çocuk katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir.

ÇK5:Bisiklet ve scooter sürmek.

ÇK7:Resim yapmak.

ÇK9:Tabletle oynamak

ÇK10:Gezmeye gitmek

Tablo 30. Araştırma Grubundaki Çocukların *En Çok Ne Tür Oyunlar Oynamayı Seviyorsun?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.

Yanıtlar	N
Hareketli Oyunları (Saklambaç, Körebe, Ebeleme, Parkta oynamak,)	9
Sembolik Oyunları (Evcilik, Aşçılık, Doktorculuk, Aile ile Oyunlar Oynamak)	6
Akıl Zeka Oyunları (Satranç, Lego, Puzzle)	3
Sanal Oyunları (Tablet, Tv)	3
TOPLAM*	22
*Birden fazla yanıt verilmiştir.	

En çok nasıl oyunlar oynamayı seviyorsun? sorusuna çocuklardan 9 çocuk hareketli oyunları, 6 çocuk sembolik oyunları, 3 çocuk akıl zeka oyunlarını ve 3 çocuk dijital oyunlar oynamayı sevdiğini ifade etmiştir. Çocukların en çok nasıl oyunlar oynamayı sevdiklerine ilişkin veriler Tablo 30’da gösterilmiştir. Çocuk katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir. ÇK4:Saklambaç ve körebe.

ÇK8:Bebeklerle oynamayı ve Parkta oynamayı.

ÇK9:Bilgisayar tablet.

Tablo 31. Araştırma Grubundaki Çocukların Nerede Oyun Oynamayı Daha Eğlenceli Buluyorsun? Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.

Yanıtlar	N
Açık Alanda Oyun Oynamak. (Sokakta, Dışarıda, Parkta, Bahçe, Yeşil Alan, Piknik)	15
Evde Oyun Oynamak.	3
Okulda Oyun Oynamak.	2
Bilgisayarda Oyun Oynamak.	1
Her yerde oyun Oynamak.	1
TOPLAM	28

*Birden fazla yanıt verilmiştir.

Nerede oyun oynamak daha eğlenceli sence? sorusuna 15 çocuk açık alanlarda, 3 çocuk evde, 2 çocuk okulda, 1 çocuk bilgisayarda ve 1 çocukta her yerde oyun oynamanın daha eğlenceli olduğunu bildirmiştir. Çocukların nerede oyun oynamayı eğlenceli bulduklarına ilişkin veriler Tablo 31’de gösterilmiştir. Çocuk katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir.

ÇK13: *Ev, bahçe.*

ÇK14: *Bilgisayarda.*

ÇK16: *Her yerde.*

Tablo 32. Araştırma Grubundaki Çocukların Kimle Oyun Oynamayı Eğlenceli sence? Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı.

Yanıtlar	N
Arkadaşlar İle Oyun Oynamak.	14
Aile Bireyleri İle Oyun Oynamak. (Anne, Baba, Kardeş, Kuzen, Dede)	8
Herkes İle Oyun Oynamak	1
TOPLAM*	23

*Birden fazla yanıt verilmiştir.

Kimle oyun oynamak daha eğlenceli sence? Sorusuna 14 çocuk arkadaşlarıyla oynamanın daha eğlenceli olduğunu belirtmektedirler. Çocukların kimlerle oyun oynamayı eğlenceli bulduklarına ilişkin veriler Tablo 32’de gösterilmiştir.. 8 çocuk aile bireyleriyle, 1 çocukta herkesle oyun oynamanın da eğlenceli olduğu bildirilmiştir. Çocuklardan biri herkesle oyun oynamanın eğlenceli olduğunu söylemiştir. 2 çocuk katılımcı ise en sevdiği ve en iyi arkadaşlarıyla oynamanın daha eğlenceli olduğunu ifade ederek aşağıdaki şekilde detaylandırmıştır.

ÇK12: *Esmâ ile çünkü en iyi arkadaşım ya.*

ÇK17: *Sevdiğim herkesle.*

ÇK19: *Ailemle.*

Tablo 33. Araştırma Grubundaki Çocukların *Ne İle Oyun Oynamayı Eğlenceli sence?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Oyuncaklarla (Bebekler, Arabalar, Yemek seti, Lego, Top, Dolgu Oyuncaklar) oyun oynamak.	17
Dijital Aletlerle (Telefon, Tablet, vb.) oyun oynamak.	2
Doğal Materyallerle (Gül, su) oyun oynamak.	2
Toplam*	21

*Birden fazla yanıt verilmiştir.

Ne ile oyun oynamak daha eğlenceli sence? sorusuna çocuklar 17 çocuk oyuncaklarla, 2 çocuk dijital aletlerle (Telefon, Tablet vb.), 2 çocuk doğal materyallerle, oyun oynamanın daha eğlenceli olduğunu bildirmiştir. Çocukların nelerle oyun oynamayı sevdiklerine ilişkin veriler Tablo 33’de gösterilmiştir. Çocuk katılımcıların oyuncak olarak nitelendirdikleri bazı materyaller şu şekilde sıralanmıştır: Bebekler, arabalar, yemek setleri, legolar, dolgu oyuncaklar. Kız çocuklar bebekler ve yemek setleri ile oynamayı eğlenceli bulurken; Erkek çocuklar ise araba, lego ve top ile oynamayı eğlenceli bulmuştur.

Çocuk katılımcılardan bazılarının cevapları şu şekildedir:

ÇK14:Telefonla.

ÇK16: Su, Oyuncak .

ÇK17: Top.

Tablo 34. Araştırma Grubundaki Çocukların *Hiç Oyun Oynamasaydın Ne Olurdu?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Kişiler	N
Üzülürdüm, Sıkılırdım.	18
Üzülmezdim	2
Toplam	20

“Hiç oyun oynamasaydın ne olurdu?” sorusuna 18 çocuk sıkılırdım ve üzülürdüm cevabını vermiş, 2 çocuk da üzülmezdim demiştir. Çocukların hiç oyun oynamadıklarında ne olacağına yönelik düşüncelerine ilişkin veriler Tablo 34’de gösterilmiştir. Bu cevapların yanında verilerin cevaplardan bazılarının da dikkat çekici olduğu görülmüş ve ifadelere aşağıda yer verilmiştir.

ÇK10:Üzülmezdim yapacak başka bir şeyler bulurdum.

ÇK12:Canım aşırı sıkılırdı.

ÇK19: Ben yine de bir yolunu bulur oyun oynardım.

Tablo 35. Araştırma Grubundaki Çocukların *Herkes oyun oynar mı?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Kişiler	N
Oynar	19
Oynamaz	1
TOPLAM	20

“Herkes oyun oynar mı?” sorusuna 19 çocuk oynar cevabını vermiş, 1 çocuk ise oynamaz demiştir. Çocukların herkesin oyun oynayıp oynamayacağına yönelik düşüncelerine ilişkin veriler Tablo 35’te gösterilmiştir. Çocuklardan bazılarının cevapları aşağıda verilmiştir.

ÇK7:Dünyadaki bütün çocuklar oynar.

ÇK11:Canın sıkılıyorsa oynar.

Tablo 36. Araştırma Grubundaki Çocukların *Büyükler sence oyun oynar mı?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Kişiler	N
Oynar	12
Oynamaz	8
TOPLAM	20

“Büyükler sence oyun oynar mı?” sorusuna 12 çocuk oynar, 8 çocuk ise oynamaz cevabını vermiştir. Çocukların büyüklerin oyun oynayıp oynamayacaklarına yönelik düşüncelerine ilişkin veriler Tablo 36’da gösterilmiştir. Büyüklerin oyun oynama ya da oynamama nedenleri bazı çocuklar tarafından şu şekilde ifade edilmiştir.

ÇK17: Oynar. Oyun küçük büyük fark etmez.

ÇK19: Evet. Anneannem ve dedem bile benimle oyun oynar.

Tablo 37. Araştırma Grubundaki *Büyükler hangi oyunları oynar?* Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	N
Hareketli Oyunları (Saklambaç, Körebe, Ebeleme, Parkta oynamak, Büyük Oyunları)	8
Sembolik Oyunları (Evcilik, Kız Oyunları, Aile ile Oynanan Oyunlar)	4
Akıl Zeka Oyunları (Tabu, Monopoly, Kızma Birader, Puzzle)	3
Digital Oyunları (Tablet, Tv)	2
Oynamazlar.	2
Toplam*	22

*Birden fazla yanıt verilmiştir.

“Büyükler hangi oyunları oynar?” sorusuna 8 çocuk hareketli oyunları, 4 çocuk sembolik oyunları, 3 çocuk akıl zeka oyunlarını ve 2 çocuk dijital oyunlar oynamayı sevdiğini ifade etmiştir. 2 çocuk ise büyüklerin oyun oynamadığını bildirmiştir. Çocukların büyüklerin hangi oyunları oynayabileceğini düşündüklerine ilişkin veriler Tablo 37’de gösterilmiştir. Çocuklardan bazılarının cevapları aşağıda verilmiştir.

ÇK6: Büyükler oyun oynamaz ki.

ÇK7: Topla oynanan oyunlar ve kızma birader gibi oyunlar.

ÇK13: Telefon oyunları

ÇK14: Büyükler sadece iş yapıyor hiç oyun oynamıyor ki.

C. Araştırma Grubundaki Öğretmenlerin Ve Ebeveynlerin Oyun Algısı Ölçeği Sonuçlarının Dağılımı

Tablo 38. Öğretmenlerin ve Ebeveynlerin Oyun Algısı Ölçeği Sonuçları

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	U	z	p
Oyunun İşlevi ve Oyunda İlgi/Merak/Keşif	Ebeveyn	20	30,35	607,00	3,000	-5,342	p<,05
	Öğretmen	20	10,65	213,00			
Oyun Özgünlüğü ve Amacı	Ebeveyn	20	26,38	527,50	82,500	-3,211	p<,05
	Öğretmen	20	14,63	292,50			
Oyunun Doğası ve Kaynağı	Ebeveyn	20	25,75	515,00	95,000	-2,871	p<,05
	Öğretmen	20	15,25	305,00			

Ebeveynlerin ve öğretmenlerin oyun algılarına ilişkin farklılığın nasıl olduğunu tespit etmek için Mann Withney u testi yapılmış ve sonuçları Tablo 47’de sunulmuştur. Mann Whitney U sonucunda öğretmenler ve ebeveynler arasında ebeveynlerin lehine $p<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

V. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

A. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulguların, araştırma soruları ve yapılmış diğer araştırma sonuçları ışığında tartışılması üzerinde durulmuştur. Araştırmada katılımcı olarak bulunan öğretmen, ebeveyn ve çocukların görüş ve düşünceleri doğrultusunda elde edilen nitel ve nicel araştırma verileri yorumlanmıştır. Katılımcıların, demografik özelliklerini ve oyun hakkındaki algılarını, inançlarını, düşüncelerini ve görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla hazırlanmış sorulara verdikleri cevapları tartışılmıştır. Araştırma, Bursa ili Yıkdırım, Osmangazi ve Nilüfer ilçelerinde ikamet eden okul öncesi eğitim öğretmenleri, ilköğretim hazırlık sınıfında bulunan çocuklar ve çocukların ebeveynlerine yönelik nitel ve nicel verileri içeren karma araştırma modelindedir. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları, tüm katılımcılara eş zamanlı olarak uygulanmıştır

Araştırma grubundaki katılımcıların oyun öz geçmişlerine yönelik görüşleri play memory başlığı altında kavramsallaştırılmış okula gitmeden önce, erken çocukluk eğitimi döneminde, ilkokul döneminde, lise döneminde, üniversite döneminde, şu anda hangi oyunları oynadıkları, oynamış oldukları oyunlarda hangi materyalleri tercih ettikleri, hangi oyun alanında oynadıkları, kimlerle oynadıkları, oyun oynamadıkları zamanlarda neler yaptıkları, en çok hangi oyunları sevdikleri, unutamadıkları oyun anılarının olup olmadığı ve oyun oynamanın önemi hakkında neler düşündükleri ele alınmıştır. Öğretmenlerin ve ebeveynlerin oyun algıları karşılaştırılmış; kendi çocukluklarında oynadıkları oyunları, öğretmenleri ve ebeveynleri oldukları çocuklara yansıtıp yansıtmadıkları boyutları ele alınmıştır. Bu bağlamda araştırmada kullanılan veri toplama araçlarından “Öğretmen ve Ebeveynlere Oyun Algısı Ölçeği” ve “Öğretmenlere, Ebeveynlere ve Çocuklara Anket Soruları Formu” uygulanmış olup, uygulama sonucunda elde edilen

verilerin analizi ile araştırmanın problemini oluşturan alt problemlere cevap bulunmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın ilk kısmında, okul öncesi öğretmenlerinin, ebeveynlerin ve çocukların oyun hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan ankette 10 adet soru sorulmuştur. Soruların analizleri içerik analizi yöntemiyle yapılmıştır. Birinci soru olan “Çocukluğunuzda hangi oyunları oynardınız?” sorusu 6 döneme ayrılmış, öğretmenlerin ve ebeveynlerin ilgili dönemlerde oynadıkları oyunları belirtmeleri istenerek oyun özgeçmişleri incelenmiştir. Araştırmanın nitel bölümü kapsamında katılımcılara yöneltilen soruların incelenmesi sonucunda;

- Öğretmenlerin okula gitmeden önce oynadıkları oyunların sembolik oyunları; ebeveynlerin erken çocukluk eğitimi döneminde hareketli oyunları tercih ettikleri,
- Öğretmenlerin ve ebeveynlerin, erken çocukluk eğitimi döneminde oynadıkları oyunlara bakıldığında sembolik ve hareketli oyunların devam ettiği, buna ek olarak iletişim, sosyalleşme becerilerinin gelişmesiyle ve bedensel olgunluğa erişmesiyle grup oyunları, halka oyunları, yarışmalar, yaratıcı oyunlar, dramatik oyunlar, kurallı oyunlar oynadıkları,
- Öğretmenlerin ve ebeveynlerin, ilkokul döneminde oynadıkları oyunların hareketli oyunlar olduğu,
- Okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerin çoğunun lise döneminde oynadıkları oyunlar spor oyunları olduğu,
- Öğretmenlerin çoğunun üniversite döneminde oynadıkları oyunlar akıl zekâ oyunları; ebeveynlerin çoğunun üniversite döneminde oynadıkları oyunların spor oyunları olduğu,
- Öğretmenlerin ve ebeveynlerin çoğunun günümüzde oynadıkları oyunların akıl zekâ oyunları ve eğitici oyunlar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin ve ebeveynlerin, küçük yaşlarda yani erken çocukluk dönemlerinde daha çok hareketli oyunlar oynadıkları görülmüştür. Bu dönemde çocuğun içerisinde yaşadığı çevrenin beklentilerine uyum sağlamak için fiziksel ve zihinsel olarak ne tür eylemlerde bulunacağına,

ilgileri ve merakları yön vermektedir. Öğretmenlerin ve ebeveynlerin çoğunun, ilkokul döneminde oynadıkları hareketli oyunlardır. Öğretmenlerin ve ebeveynlerin bu dönemde oynadıkları oyunlara bakıldığında, küçük yaşlarda yani erken çocukluk dönemlerinde daha çok hareketli oyunlar oynadıkları görülmüştür. Bu dönemde kurallarını kendilerinin oluşturdukları oyunlar, bireylerin yaşama uyum sağlamalarını, sosyal duygusal becerilerini, tutumlarını ve davranışlarını desteklemektedir. Öğretmenlerin ve ebeveynlerin lise döneminde oynadıkları oyunların, katılımcıların ergenlik dönemi içerisinde olması, bedensel büyümenin ve olgunlaşmanın etkisiyle spor faaliyetleri; kimlik oluşturma ve kendini tanıma isteği doğrultusunda sosyal ilişkiler gerektiren takım oyunları bu dönem de belirgin olarak kendini göstermektedir. Ergenlik döneminde herhangi bir eylemde bulunan bireylerin, başkaları tarafından desteklenerek onaylanmaları; ileriki yaşam dönemlerinde de başarı, yaratıcı ve girişkinlik özelliklerinin güçlenmesini desteklemektedir. Ayrıca, katılımcıların yaş ortalamaları sebebiyle oynadıkları oyunlar arasında dijital oyunların lise döneminde oynandığı görülürken dijital oyunların bireylerin hayatında yavaş yavaş yer almaya başladığı mesajını vermektedir. Ebeveynlerin üniversite döneminde oynadıkları oyunlar içerisinde sportif aktiviteler; öğretmenlerin üniversite döneminde oynadıkları oyunlar içerisinde daha çok sosyal iletişim ve zihinsel beceri gerektiren takım oyunları yer almaktadır. Bireylerin artık kendilerini tanıdıkları, kimliklerini oluşturdukları oyun oynama çağını geçtikleri düşündükleri bu dönemde; öğretmenlerin ve ebeveynlerin oyunlarında seçici oldukları, kendilerine keyif veren, eğlendiren ve daha çok toplumsallaşmaya yönelik sosyal iletişim ve zihinsel beceri gerektiren spor oyunlarını ve akıl zeka oyunlarını tercih ettikleri görülmüştür. Öğretmenlerin ve ebeveynlerin günümüzde oynadıkları oyunların katılımcıların çocuk sahibi olmaları, çalışmaları ve olgunlaşmaları sebebiyle değişkenlik gösterdiği görülmektedir. Araştırma grubundaki katılımcıların şu anda oynadıkları eğitici ve sembolik/serbest oyunlar, öğretmenlerin, meslekleri gereği öğretmeni oldukları çocukların oyunlarına dahil olmaları; ebeveynlerin ise kendi çocuklarının oyunlarına dahil olmaları sebebiyle oynadıkları oyunlardır. Ayrıca her iki grubunda

akıl zekâ oyunlarını ve spor oyunlarını, yoğun çalışma temposundan biraz uzaklaşmak ve eğlenme amacıyla oynadıkları söylenebilir (Sandberg, 2001; Elkind, 2011).

Araştırmanın nitel bölümü kapsamında katılımcılara yöneltilen diğer soruların incelenmesi sonucunda;

- Araştırma grubundaki öğretmenlerin ve ebeveynlerin, çocukluk dönemlerinde oynadıkları oyunlarda mekân olarak daha çok açık alanlarda oynadıkları; çocuklarında en çok açık alanlarda oyun oynamayı sevdikleri,
- Araştırma grubundaki öğretmenlerin ve ebeveynlerin, çocukluk dönemlerinde oynadıkları oyunlarda oyun aracı olarak doğal ve artık materyallerle oynadıkları; çocukların oyun aracı olarak oyuncaklarla oynamayı eğlenceli buldukları,
- Araştırma grubundaki öğretmenlerin ve ebeveynlerin, çocukluk dönemlerinde oynadıkları oyunlarda oyun arkadaşı olarak seçtikleri kişiler kendi yaş grubunda olan arkadaşları olduğu, çocukların da oyunlarında arkadaşlarıyla oyun oynamayı tercih ettikleri,
- Araştırma grubundaki öğretmenlerin ve ebeveynlerin, çocukluk dönemlerinde oyun oynamadıkları zamanlarda öğretmenlerin, dijital araçlarla ilgilendikleri; ebeveynlerin, okuma ve yazma ile ilgili çalışmalar yaptıkları; çocukların, hiç oyun oynamadıkları zaman üzüldükleri ve sıkıldıkları,
- Araştırma grubundaki öğretmenlerin ve ebeveynlerin, unutamadıkları oyun anılarına yönelik görüşleri incelendiğinde; öğretmenlerin ve ebeveynlerin en az bir oyun anısı olduğu; çocukların ise herkesin oyun oynadıklarını belirttikleri,
- Araştırma grubundaki öğretmenlerin öğretmeni oldukları çocukların hangi oyunları oynamaları gerektiğine yönelik görüşleri incelendiğinde; öğretmenlerin çoğunun kurallı oyunlar ve serbest oyunları; ebeveynlerin ise akıl zekâ oyunlarını oynamalarını önemli buldukları; çocukların en çok hareketli oyunları oynamayı sevdikleri,
- Araştırma grubundaki öğretmenlerin ve ebeveynlerin çocukların oyun oynama sürelerine ilişkin görüşleri incelendiğinde; öğretmenlerin,

öğretmeni oldukları çocukların oyun oynayabilmeleri için gün içerisinde ortalama 0-1 saat zaman ayırdıkları; Ebeveynlerin, çocuklarının gün içerisinde ortalama 1-3 saat oyun oynadıklarını belirttikleri; çocukların vakitlerinin çoğunu oyun oynarak geçirdikleri,

- Araştırma grubundaki öğretmenlerin ve ebeveynlerin çocukların favori oyunları olarak belirttikleri oyunların hareketli oyunlar olduğu, çocukların oynamayı sevdikleri oyunların da açık alanda oynanan hareketli oyunlar olduğu,
- Araştırma grubundaki öğretmenlerin ve ebeveynlerin, çocukların oyun oynamalarının önemli olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşmıştır.

Bu verilere göre, öğretmenlerin ve ebeveynlerin çocukluklarında açık alanlarda oyun oynama imkanlarının ve fırsatlarının daha uygun olduğu; çocuklara oyun oynama fırsatı sunarken kendi çocukluklarında oynadıkları imkanları sağladıkları düşünülmektedir. Yapılan araştırmalarda öğretmenlerin ve ebeveynlerin çocuklarında kendilerine daha çok açık alanlarda oynama fırsatı verildiğini ifade ettikleri görülmüştür (Doliopoulou & Rizou, 2012). Ata (2016) da yapılan bir araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerin uygun materyaller ve hava şartları sağlandığı sürece, öğretmeni/ebeveyni oldukları çocukların açık alanlarda oyun oynamalarını desteklerini belirtilmiştir (Ata, 2016). Araştırmamızın bu kısmı literatürde yapılan diğer çalışmalarla benzerlik göstermektedir.

Öğretmenlerin ve ebeveynlerin çocukluklarında zamanlarının çoğunu açık alanlarda geçirdiklerini belirttikleri için doğada ve açık alanda oynanabilecek materyaller kullandıkları; çocukların ise oyunlarında tercih ettikleri araçlar sırasıyla oyuncaklar, dijital aletler, doğal ve artık materyallerdir. Yapılan bir araştırmada 6 yaş grubu çocukların oyunlarında kullandığı materyaller legolar, arabalar, mutfak eşyaları, bebekler ve dolgu oyuncaklar, eğitici oyuncaklar şeklinde belirlenmiştir. Kız çocukları daha çok mutfak eşyaları, bebekler, dolgu oyuncakları; erkek çocukların da arabalar, ahşap plastik legolar, sanat materyalleri ve eğitici oyuncaklar ile daha çok oynadıkları sonucuna ulaşılmıştır (Özdemir, 2014). Araştırmamızın bu yöndeki bulguları, literatürdeki yapılan araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Aynı zamanda oyun materyallerine ilişkin bulgular çocukların açık alanlarda oyun oynamaktan hoşlandıklarına ilişkin

sonuçla da örtüşmektedir. Ancak çocukların öğretmenlerine ve ebeveynlerin cevaplarıyla karşılaştırıldığında doğal materyalleri daha az tercih ettikleri görülmüştür. Bu bulgular doğrultusunda öğretmenlerin ve ebeveynlerin çocukluk dönemlerinde açık alanlarda güvenli bir şekilde oynamayabilmeleri, çocukların ise günümüzde oyun oynayabilecekleri oyun alanlarının kısıtlı olması sebebiyle oyunlarında kullandıkları materyallerinde değişiklik gösterdiği saptanmıştır. Yapılan başka bir çalışma da oyuncaklarla ilgili olarak öğretmen, çocuk ve aile algısına bakılmıştır. 48- 72 aylık 10 çocuk, 17 anne ve 11 okul öncesi öğretmeni ile çalışılmıştır. Okul Öncesi dönem çocuklarının oyun seçimlerinde annelerin ve öğretmenlerin oyuncağın çocuğa olumlu yaşantılar sunarak, çocuğun gelişiminde ve öğrenmesinde önemli olduğunu ve çocuğu eğlendirdikleri konusunda ortak bir görüş bildirmişlerdir. Oyunun ve oyuncağın hem yetişkinlerin hem de hem de çocukların bir eğlence aracı olarak ortaya çıktığına vurgu yapılmıştır (Özdemir & Ramazan, 2012).

Öğretmenlerin, ebeveynlerin ve çocukların oyun arkadaşı olarak nesiller boyunca kendi akranları olan arkadaşlarını seçtikleri saptanmıştır. Araştırma grubundaki öğretmenlerin ve ebeveynlerin, çocuklara oyun oynama fırsatı sunarken daha çok arkadaşları ile oyun oynamalarını destekledikleri düşünülmektedir. Çocukların sağlıklı bir gelişim süreci geçirebilmeleri açısından arkadaşlarıyla oynadıkları oyunlar büyük önem taşımaktadır. Çocukların arkadaşlarıyla oynadıkları oyunlar, yaşadığı çevre ve toplumla daha çabuk bütünleşmesi, iletişim kurabilmesi ve etkileşime geçebilmesi için çeşitli deneyimler sağlamaktadır. Erken çocukluk dönemi, bireylerin ilerideki kişilerarası kurulacak bağın, insan ilişkileri için gerekli olan becerilerin edinildiği ve deneyimlendiği bir dönemdir. Bu dönemde, paylaşma, yardımlaşma, konuşma ve dinleme becerileri, seçme, karar alma, saygı duyma, sevgi, sabır gösterme, problem çözme, ilgi duyma, uzlaşma, grup halinde hareket etme, liderlik etme, gruba uyum sağlama gibi sosyal beceriler oynanılan oyunlara katılım gösteren ya da seçilen kendi yaş grubunda olan oyun arkadaşlarıdır (Gülay & Akman, 2009; Darıca, 2004).

Araştırma grubundaki öğretmenlerin ve ebeveynlerin, çocukluk dönemlerinde oyun oynamadıkları zamanlarda öğretmenlerin, dijital araçlarla ilgilendikleri; ebeveynlerin, okuma ve yazma ile ilgili çalışmalar yaptıkları; çocukların, hiç oyun

oynamadıkları zaman üzüldükleri ve sıkıldıkları görülmüştür, bu bulgulara benzer olarak yapılan bir araştırmada çocukların oynamadıkları zaman üzüldüklerine ve sıkıldıklarına karşın üzüldüklerinde de kendilerini oyuna yönelttiklerini ifade ettikleri belirtilmiştir(Güneş & Tuğrul, 2012).

Öğretmenlerin ve ebeveynlerin en az bir adet oyun anısı olduğu; çocukların herkesin oyun oynadığını düşündükleri saptanmıştır. Büyük ve küçük herkesin oyun oynadığının belirtildiği ve oyun anılarının yer aldığı çalışmamızın bu bulgusunda öğretmenlerin ve ebeveynlerin çocuklarıyla oyun oynadıkları düşünülmektedir. Oyun, bireylerin yaşamları boyunca içerisinde yer aldıkları çevreye uyum sağlayabilmeleri için zihinsel ve bedensel eylemlerini deneyimledikleri bir ihtiyaçtır. Doğduğu andan itibaren yaşama uyum sağlamak amacıyla el ve ayakları ile yaptıkları eylemler yeni deneyimlerle öğrenme yaşantısını oluşturur. Bireyin gelişimi her gelişim döneminde fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönlerden başarılarının artmasıyla tamamlanır. Oyun, bireylerin hayatta oldukları sürece farkında oldukları ya da olmadıkları bir biçimde yaşamlarında aktif olarak yer almaktadır. Bireylerin oyun anıları, yaşamın ilk yıllarında yani erken çocukluk döneminde belirgin olarak kendisini gösterirken ilkökul döneminde resmi eğitime geçişte ortaya çıkan iş yükü ile birlikte görülmektedir. Lise döneminde sosyal ilişkiler daha çok önemsenirken oyunda bu ilişkilerin destekleyicisi rolündedir. Üniversite ve yetişkinlik döneminde, topluma uyum sağlama ve çalışma hayatı bireylerin vakitlerini çok aldığından oyuna ayırabildikleri zaman çok kısıtlı olduğu belirtilmektedir. (Elkind, 2011). Öğretmenlerin ve ebeveynlerin oyun anılarının genel olarak, oyun sırasında yaşadıkları riskli ve tehlikeli durumlar ile heyecan yaratan ve mutluluk veren durumları içerdiği saptanmıştır. Ata (2016)' da yapılan bir çalışmada öğretmenlerin, çocukların açık alanda oynadıkları oyunlar için düşme, başını çarpma gibi kaza durumlarından kaygılandıklarını ifade ettikleri sonucuna ulaşmış, öğretmenlerin sınıf dışı oyun alanlarının yenilenmesi gerektiğine vurgu yaptıkları belirlenmiştir. Ebeveynlerden erkek katılımcıların oyun anılarının, başarılı ve heyecanlı oyunlardan oluştuğu; kadın katılımcıların oyun anılarının ise oyun oynadıkları sırada yaşadıkları mutluluk, eğlence, güven, korku, suçluluk ilgili olduğu saptanmıştır. Araştırmamızın bu bulgusunda öğretmenlerin kendi

oynadıkları oyunlarda yaşadıkları oyun kazaları sebebiyle öğretmeni oldukları çocuklara sundukları oyun fırsatlarının etkilendiği düşünülmektedir.

Araştırma grubundaki öğretmenler, öğretmeni oldukları çocukların kurallı oyunlar ve serbest oyunları; ebeveynler ise kendi çocuklarının akıl zekâ oyunlarını oynamalarını önemli bulmuşlardır. Akıl zekâ oyunlarının ve kurallı oyunların çok tercih edilmesi sebebi tüm gelişim alanlarını desteklenmesidir. Bu kapsamda yapılan araştırmalarda akıl zekâ oyunlarının çocukların gelişimini desteklediği ve farklı kazanımlar üzerinde daha çok etkili olduğu bulunmuştur. Ayrıca akıl zekâ oyunlarının erken okuryazarlık becerilerine önemli etkisi olduğu görülmüştür (Şen, 2020).

Genel olarak öğretmenlerin ve ebeveynlerin, çocukların uzun ya da kısa süreli de olsa oyun oynamalarına fırsat tanıdıkları görülmektedir. Oyun, çocuklar için önemli bir eylem, araştırmaya yönelik serüvenin ise başlangıcıdır. Öğretmenler çocukların öğrenme süreçlerinde çok önemli bir kaynaktır. Özgünlü & Çelik (2018) de okul öncesi öğretmenlerinin eğitim uygulamalarına ve oyuna ilişkin görüşlerini belirlemek ve çocukların oyunlarına dahil olma durumları incelenmişlerdir. Öğretmenlerin oyunu bir öğrenme yöntemi, çocuğun kendini ifade etme biçimi, eğlence aracı ve gelişim destekçisi olarak tanımladıkları ve oyunlar esnasında fiziksel ortamı hazırlayan, oyunu başlatan, gözlemci, oyun arkadaşı ve problem çözücü rollerini üstlenerek çocukların oyunlarına katıldıkları bulunmuştur (Özgünlü & Çelik, 2018). Öğretmenlerin oyuna ilişkin algılarının ve gün içerisinde oyuna yer verme durumları incelenmiş bu kapsamda okul öncesi öğretmenlerin oyuna ilişkin algıları, oyunun çocuk için önemi hakkındaki düşünceleri, oyun etkinliklerine eğitim sürecinde yer verme durumları, oyun etkinliklerini seçerken göz önünde bulundurdıkları konular ile karşılaştıkları sorunlara buldukları çözümler yönünden bakılmıştır. Öğretmenlerin, oyunu öğrenme, deneyimleme, eğlenme, zaman geçirme, rahatlama, kendini gerçekleştirme, ifade etme, gelişimi destekleme aracı olarak gördükleri sonucuna ulaşılmıştır (Ünal, Kök, & Pınar, 2017). Ebeveynlerin, çocukların günlük yaşamlarının büyük bir kısmının oyunla geçtiğini fark etmedikleri düşünülebilir. Çocukların cevaplarının, öğretmenlerin ve ebeveynlerin cevapları doğrultusunda değişkenlik gösterdiği görülmüş ve çocukların çoğunun gün içerisinde vakitlerini daha çok oyun oynayarak geçirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenler ve ebeveynler, çocukların sağlıklı bir şekilde gelişmeleri için oyun oynamalarının önemli olduklarını belirtmişlerdir. Çocuğun gelişiminin en hızlı olduğu erken çocukluk dönemi üç altı yaşları kapsamaktadır. Çocukların ilkokula başlamadan önce kişilik gelişiminin temelleri atılır. Bu temellere dayanarak ileriki dönem yaşantıları şekil alır. Çocuğun eğitiminin ilk basamağı olan aile eğitiminden sonra okul öncesi eğitim, çocuğa değer yargıları katma açısından önemli vazgeçilmez bir unsurdur (Göllü, 2018). Okul öncesi eğitim veren öğretmenlerin, çocuklarla oyun etkinliği uygulamalarında nelere dikkat ettikleri, oyun etkinlikleri uygularken önceliklerinin neler oldukları, oynattıkları oyunların çocuklar üzerinde etkilerini fark etmeleri amacıyla çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Öğretmenler, oyunu tanımlarken genellikle aynı özelliklerden bahsetmişlerdir. Çocuk oyunlarından etkin bir şekilde yararlanmadıkları ve oyunun eğitim konusunda önemini fark etmedikleri görülmüştür. Bazı öğretmenlerin oyun hakkındaki eksik yönlerini bilerek bu konuda geliştirilmeye açık oldukları görülmüştür (Tuğrul, Aslan, Ertürk, & Altınkaynak, 2014). Bu yönden bakıldığında çalışmamızda, oyunun öneminin yıllar sonra öğretmenler tarafından olumlu yönde algılandığı görülmüştür. Öğretmenler, oyunun önemini çocukların en iyi öğrenme yolu olduğu, gelişimlerini desteklediği ve en önemli uğraşı olduğu şeklinde açıklamışlardır. Ebeveynlerin çocukların oyun oynamalarının öneminin sebeplerini, oyunun çocuğun gelişimini desteklediğini, hayal gücünü artırdığını, mutlu olmasını, çocukluğunu doya doya yaşamasını ve enerjisini atması şeklinde açıklamışlardır. Bu bulgular doğrultusunda öğretmenlerin oyunun çocukların gelişimi için en önemli yöntem olduğunun, çocukların en iyi öğrenmelerini oyun yoluyla yaptıklarının ve oyunun çocuğun yaşamının ayrılmaz bir parçası olduğunun farkında oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Anderson-McNamee & Bailey (2010)'da oyunun çocuğun olumlu yönde gelişimi açısından önemli olduğunu vurgulamışlardır. Oyunun sosyalleşme, hayal gücü, olgunlaşma, düşünme, algılama ve problem çözme becerilerini geliştirdiğini, ebeveynlerin çocukların oyunlarını desteklemesiyle birlikte, çocuğun anne ve babası arasında kurduğu bağın güçlendiğini belirtmişlerdir (Anderson-McNamee & Bailey, 2010). Oyunun; okul müdürleri, öğretmenler ve okuldaki diğer çalışanların oyuna ilişkin algılarını belirlemek, oyun uygulamalarının süresini engelleyen program, idareci ve öğretmenlerin davranışlarını belirlemek ve değerlendirmek eğitimin kalitesini üst seviyelere çıkarmak önemlidir (Arıkan, 2020).

Araştırmanın bu kısmında öğretmenlere ve ebeveynlere uygulanan oyun algısı ölçeği değerlendirilmiştir.

Oyun ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında, dil, bilişsel, sosyal-duygusal gelişim, öz bakım becerileri, kavram gelişimi, matematik eğitimi, iletişim, sosyal ve bakış açısı alma becerileri, özel eğitimde oyun gibi temalara yer verildiği, oyun uygulamaları konusunda öğretmen, yönetici ve ebeveyn görüşlerinin incelendiği ayrıca ölçek uyarlama çalışmalarına yer verildiği belirlenmiştir (Kaytez & Durualp, 2014). Oyun algısı ölçeği ile öğretmenlerin ve ebeveynlerin oyun hakkındaki algıları ölçülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre ebeveynlerin oyun algıları öğretmenlerin oyun algılarından daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. “Ebeveynlerin oyunlarının kaynağı ve doğası, özgünlüğü, amacı ile oyuna ilişkin ilgileri, görüşleri ve algıları öğretmenlere göre daha yüksektir.” İfadesi kullanılabilir. Literatürde yapılan çalışmalar da ebeveynlerin oyunu değerli ve önemli buldukları belirtilmiştir. Oyunun çocuğun yaşı ile ilişkisine bakılmış ve yaşları büyüyüp ilkökul seviyelerine geldiklerinde ebeveynlerin oyuna yönelik görüşlerinin değiştiği görülmüştür (Warash, Root, & Doris, 2016). Öğretmenlerin oyunun önemine yönelik nedenleri kalıplaşmış ifadelerle birttikleri araştırmamızın nitel kısmında görülmüştür. Öğretmenlerin görüşlerinin ebeveynlerin görüşleri ile karşılaştırıldığında ebeveynlerin daha ayrıntılı cevaplar verdiği görülmüştür. Yapılan başka bir araştırmada öğretmenlerin eğitim etkinliklerinde oyundan yeterince yararlanmadıkları ve oyunun erken çocukluk dönemindeki bireylerinin eğitimi için ne kadar önemli olduğunu detaylı olarak fark etmedikleri belirlenmiştir (Tuğrul, Aslan, Ertürk, & Altınkaynak, 2014). Oyun, erken çocukluk döneminde olan bireylerin hakkı olduğu gibi okul çağındaki bireyler içinde en iyi öğrenme ve öğretme yöntemidir. Çocuklar kendilerini oyun yoluyla ifade ederler. Oyun yoluyla çocukla iletişime geçilerek onun iç dünyasına ait bilgiler edinilmektedir. Yaşayıp deneyimledikleri günlük yaşam becerilerini oyun yoluyla kazanmaktadırlar. Oyun, çocukların günlük olarak yaptıkları bir şey değil, eğitim süreçlerine de dahil edilen öğretim yöntemi olarak tercih edilerek erken çocukluk döneminde bulunan çocuklar için anlamlı bir eğitim aracıdır (Turak & Demir, 2019). Günümüzde bireylerin hızlı yaşam tempoları, modern ve büyükşehirlerde yaşam tarzları, sosyal ve kültürel değişimler, akademik iş yoğunlukları, oyunun doğal halinde

kalmasına etki ederek azalmasına sebep olmaktadır. Öğretmenlerin ve ebeveynlerin oyun özgeçmişleri ile ilgili görüşlerine yönelik yapılan araştırmalara bakıldığında öğretmenlerin, öğretmeni oldukları çocukların oyunlarının organik halini gözlemleyemedikleri, akademik etkinliklere yönelerek oyunun öğretilen bir şey olduğunu düşündükleri ve daha çok yapılandırılmış oyunlarla çocukları destekledikleri görülmektedir. Ebeveynlerin ise evlerde çocuklarını daha çok kendi halinde serbest oyunlarla buluşturdıkları ve çocukların oyunlarını naturel haliyle gözlemlemeye daha çok fırsat buldukları ile ilişkilendirilmektedir (Doliopoulou & Rizou, 2012). Yetişkinler tarafından yapılandırılmış olan oyunların çocuğun gelişimine tam anlamıyla katkı sağlamadığı görülmüştür. Çocuğun özgür iradesiyle seçip oynamadığı, deneyimleyemediği etkinlikler, istekli olmayan, mutsuz ve kısıtlanmışlık duygusu içinde bırakılmış olduklarını göstermektedir. Bu tür oyunlar ve etkinlikler çocukların gelecekteki öğrenme yaklaşımlarını olumsuz yönde etkilemektedir (Sevinç, 2009).

Bireylerin yaşamlarının temelini oluşturan oyun, içinde bulunduğu çevreye ve kişilere güven duyma, fark etme ve edilme, samimiyet, gerçek duyguların hissedilmesi ve kendini gerçekleştirme gibi çeşitli psikolojik özellikler yönünden kişileri güçlendirmektedir. Çevresi tarafından desteklenen erken çocukluk döneminde olan bireyler, yaşamlarının ileriki dönemlerinde sağlıklı ruhsal gelişim göstermekte ve kendilerini özgürce ifade etmektedirler. Öğretmenlerin öğretmeni oldukları çocuklara, ebeveynlerin ise kendi çocukları için sundukları günlük yaşam deneyimleri ve öğretme etkinliklerinde kendilerinin geçmişlerine yönelik iyi hissettikleri, özgürce sergiledikleri eylemleri, merak ettikleri şeyleri, risk aldıkları durumları, sorumluluklarını ve paylaşımlarını hatırlayarak yeni nesillere aktarmaları doğru bir yaklaşım olarak görülmektedir. İnsanı var eden, hayata karşı net bir tutum sergilemesini sağlayan tutum ve davranışları, onun çocukluğunda nerede, nelerle, kiminle ve nasıl oyunlar oynadığı ile ilişkilidir. Günümüz çocuklarına hatıralarda kalan oyun anılarının yansıtılması ve aynı koşullar sağlanarak hayal gücü, yaratıcılık, bedensel aktiviteler ve oyun deneyimlemelerine liderlik edilmesi gerekmektedir. Bu sebeple bir çocukla iletişimde olan yetişkinlerin, oyun dostu öğretmen ya da oyun dostu ebeveyn olarak çocuklarla daha fazla oyun oynayamaları ve onları olabildiğince çok oyunla buluşturmaları gerekmektedir. (Fidyk, 2019; Kolk, 2015).

B. Öneriler

Bu araştırmada nitel ve nicel yöntemler beraberce kullanılarak öğretmenlerin, ebeveynlerin ve çocukların oyun hakkındaki görüşleri öğretmen ebeveyn ve çocuk boyutunda araştırılmıştır.

Araştırma kapsamında,

- Öğretmenlerin, çocuklarla oyun etkinliği uygularken, planladığı oyunları neye göre planladığının farkına varmaları, oyun ile ilgili bilgi birikiminin neler olduğunu ve çocuklara sundukları oyun fırsatlarını hangi değişkenlere göre belirlediklerini fark etmelerine katkı sağlaması düşünülmektedir.
- Okul öncesi öğretmenlerinin oyun ile ilgili algılarının artırılması amacıyla öğretmenlere oyun ile ilgili hizmet içi eğitimler verilmesi önerilerek, öğretmeni oldukları çocukları daha çok oyunla buluşturabilmeleri oyun dostu öğretmenler olmaları sağlanabilir.
- Ebeveynlerin çocuklarının oyunlarını gözlemlemeleri ve çocukların daha çok oyunla buluşturmaları ve oyun dostu ebeveynler olmaları sağlanabilir.
- Yapılan bu araştırmanın sonuçlarının, gelecekte yapılacak araştırmalar için yönlendirici olabileceği gibi bazı açılardan geliştirilerek ve araştırmaya farklı boyutlar eklenerek çalışılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

KİTAPLAR

- ANDERSON-MCNAMEE, J. K., & BAİLEY, S. J. (2010). **The importance of play in early childhood development.** *Montana State University Extention*, 10(4), 1-4.
- ASLAN, Ö. M. (2013). **Anaokuluna Devam Eden Çocukların Oyun Davranışları ve Oyun Davranışlarında Ortaya Çıkan Zorbalık Davranışlarının İncelenmesi.** Ankara.
- ATA, S. (2016). **Okul Öncesi Öğretmenlerinin Dış Mekânda Oyun Uygulamaları Ve Çocukların Dış Mekânda Oyun Oynamalarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi.**
- AVCI, N. (2007). *Gelişimde 0-3 Yaş "Yaşama Merhaba"*. İstanbul : Morpa Kültür Yayınları.
- BANDURA, A. (1977). (1977). **Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change.** *Psychological Review*, 2(84), 191-215.
- BAŞAL, H. A. (2007). *Gelişim ve Psikoloji "Nasıl Mutlu Bir Çocuk Yetiştirebilirim?"*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- BAŞAL, H. A. (2007). *Gelişim ve Psikoloji "Nasıl Mutlu BİR Çocuk Yetiştirebilirm?"*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- BAYHAN, P. S., & ARTAN, İ. (2005). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi*. İstanbul: Morpa Yayınları.
- BENER, S. (2016). *Antikçağda Oyun ve Oyuncaklar* (Cilt 2.Baskı). İstanbul: Kitap Yayınevi - İnsan ve Toplum Dizisi.
- CRESWELL, J. W. (2017). *Karma Yöntem Araştırmalarına Giriş*. (M. Sözbilir, Çev.) Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- CSÍKSZENTMIHALYI, M., & LARSON, R. (1984). **Being Adolescent: Conflict and Growth in the Teenage Years**. New York: Basic Books.
- FİDYK, A. (2019, Spring). Remembering Childhood Play. **LEARNIng Landscapes**, 12.
- ELKİND, D. (1999). **Çocuk ve Toplum - Gelişim ve Eğitim Üzerine Denemeler**. (D. Öngen, Çev.) Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi .
- ELKİND, D. (2011). **Oyunun Gücü**. (D. E. Öngen, Çev.) Ankara: İmge Kitabevi.
- ERSOY, Ö., AVCI, N., & TURLA, A. (2006). **Oyuncak, Televizyon, Bilgisayar ve Kitap**. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- GÖNCÜ, A. (2019). **Oyunda Büyümek** (Cilt 1). (A. Turan, Çev.) İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- HUIZİNGA, J. (2021). **Homo Ludens**. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- KANDIR, A. (2007). *Gelişimde 3-6 Yaş "Çocuğum Büyüyor"*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- KAPICIOĞLU, B. (2018, Eylül 26). <https://www.mentalup.net/blog/cocuklarda-beyin-ve-zeka-gelisimi>. <https://www.mentalup.net>. adresinden alındı
- KUZGUN, Y., & DERYAKULU, D. (2014). **Epistemolojik inançlar. Eğitimde Bireysel Farklılıklar**. (D. D. Yıldız Kuzgun, Dü.) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- M.E.B. (2013). **Milli Eğitim Bakanlığı 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı**.
- M.E.B. (2014). **Oyun Etkinliği - 1**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- ÖNCÜ, E. Ç., & ÖZBAY, E. (2006). **Erken Çocukluk Dönemindeki Çocuklar İçin Oyun**. Ankara: Kök Yayıncılık.
- ÖZTÜRK, A. (2010). **Eğiten Kitap Yayınları. Okul Öncesi Eğitimde Oyun**. içinde Ankara: Eğiten Kitap Yayınları.
- ÖZYÜREK, R., & TARIM, K. (2020). **Psikolojik Danışmada İstatistik ve IBM SPSS Uygulamaları** (Cilt 2). Ankara: Pegem Akademi.
- PAJARES, F. (1992). **Teachers' Beliefs and Educational Research: Cleaning Up a Messy Construct**. *Review of Educational Research*(62), 307-332.
- PAJARES, M. F. (1992). **Teachers' beliefs and educational research: Cleaning up a messy construct**. *Review of Educational Research*, 3(62), s. 307-332.
- POYRAZ, H. (2003). **Okul Öncesi Dönemde Oyun ve Oyuncak**. Ankara: Anı Yayıncılık.

- RAMAZAN, O. (2015). **Oyun Etkinlikleri 2. R. Zembat, & R. Zembat (Dü.) içinde, Çocuk ve Oyun.** Erzurum: Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi. <https://docplayer.biz.tr/5561602-Unite-cocuk-ve-oyun-icindekiler-hedefler-oyun-etkinlikleri-ii-yrd-doc-dr-oya-ramazan.html> adresinden alındı
- RAMAZAN, O. (tarih yok). **Çocuk ve Oyun. OYUN ETKİNLİKLERİ – I.** Eskişehir.
- SEVİNÇ, M. (2009). **Erken Çocukluk Eğitimde Oyun.** İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- SEYREK, H., & SUN , M. (2000). **Okul Öncesi Dönemde Oyun.** İzmir: Müzik Eserleri Yayınları.
- SMİLANSKY, S. (1968). **The Effects of Sociodramatic Play on Disadvantaged Preschool Children.** New York: John Wiley & Sons.
- SANDBERG, A. (2001). Play Memories from Childhood to Adulthood. **Early Child Development and Care, 167(1), 13-25.**
- ŞAHİN, F. T. (1999). **Okul Öncesi Eğitimde Oyun Etkinlikleri.** S. Baykan içinde, *Gazi Üniversitesi Anaokulu/Anasınıf Öğretmen El Kitabı* (s. 111-116). İstanbul: Ya-Pa A.Ş.
- ŞEN, M. (2020). **Akıl Ve Zeka Oyunlarının Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Erken Okuryazarlık Becerilerine Etkisinin İncelenmesi.** İstanbul.
- THOMAS, L., HOWARD, J., & MİLES, G. (2006). **The effectiveness of play practice for learning in the early years. Psychology of Education Review, 30(1), 52-58. Psychology of Education Review, 2(30), s. 52-58.**
- TUĞRUL, B. (2018). **Oyun Temelli Öğrenme. R. Zembat (Dü.) içinde, Okul Öncesinde Özel Öğretim Yöntemleri** (s. 179-198). Ankara: Anı Yayıncılık.
- TUĞRUL, B., ASLAN, Ö. M., ERTÜRK, H., & ALTINKAYNAK, Ş. Ö. (2014). **Anaokuluna Devam Eden Altı Yaşındaki Çocuklar İle Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyun Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi.**
- TÜFEKÇİOĞLU, U. (2007). **Okul Öncesi Eğitimde Oyun ve Önemi. Ü. Tüfekçioğlu içinde, Çocukta Oyun Gelişimi, Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi.** Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- TÜFEKÇİOĞLU, Ü. (2001). **Çocukların oyunu ve öğretmenin rolü. Ü. Tüfekçioğlu içinde, Çocukta Hareket, Oyun Gelişimi ve Öğretimi** (s. 133-162). Eskişehir:: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

WARASH, B., ROOT, A., & DORIS, M. D. (2016, Eylül). Parents' perceptions of play: a comparative study of spousal perspectives. *Early Child Development and Care*, 958-966. doi:10.1080/03004430.2016.1237511

MAKALELER

AKGÜL, T. Y. (2019). **Neden Oyun Oynamalıyız?** *Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 6(5).

AKYOL, A. K. (2002, Nisan). **Çocuklarda Oyun Gelişimi.** *Çoluk Çocuk Dergisi*(13), 26-28.

ARIKAN, G. (2020). **Beden Eğitimi ve Spor, Sınıf, Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyun Algısı ve Öz yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi.** *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 1-13.

CANLI, S. K., & DEMİRARSLAN, D. (2020, Aralık 25). **Çocuk Oyun Alanlarının Tarihi Gelişimi.** *Çocuk ve Gelişim Dergisi 2020, Cilt 3, Sayı 6*, 60-75, 3(6), 60-75.

DOLIOPOULOU, E., & RIZOU, C. (2012, Mart). Greek kindergarten teachers' and parents' views about changes in play since their own childhood. *European Early Childhood Education Research Journal*, 20(1), 133-147.

ECK, J. (2017, JULY). At The End Of The Road – **An Essay On Childhood Play Memories.** *International Journal of Play*.

GÖLLÜ, Ö. (2018). **Anaokulunda Kullanılan Öğretim Yöntem Ve Teknikler.** *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi*(3), 1-10.

GÜL, E. D. (2012). **Ailelerin Çocuk Bahçelerine Ve Çocuk Bahçelerindeki Materyallere Bakış Açılarının İncelenmesi.** *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(3), 261-274.

GÜNEŞ, G., TUĞRUL, B., & ÖZTÜRK, E. D. (2020). **Oyun algısı ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması.** *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 4(1), 29-51.

KAYA, S. (2013, ocak 1). **Eğitişi Dergisi "Okul Öncesinde Oyunun İşlevleri".** www.egitirim.gen.tr: https://www.egitirim.gen.tr/okul-oncesinde-oyunun-islevleri/ adresinden alındı

- KAYTEZ, N., & DURUALP, E. (2014). **Türkiye’de Okul Öncesinde Oyun İle İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi.** *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*(2), 110-122.
- NİCOLOPOULOU, A. (2004). **Oyun, Bilişsel Gelişim ve Toplumsal Dünya: Piaget, Vygotsky ve Sonrası.** *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2), 137-169.
- ÖNDER, A., & GÜLAY, H. (2007). **Ebeveyn Kabul - Red Teorisi ve Bireyin Gelişimi Açısından Önemi.** *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*,(21), 20-28.
- ÖZDEMİR, A. A., & RAMAZAN, O. (2012). **Oyuncağa Çocuk, Anne ve Öğretmen Bakış Açısı.** *Eğitim Bilimleri Araştırma Dergisi*, 2-16.
- ÖZGEN, Y., & ALTUĞ, A. (1992). **Kullanıcı Eğilimleri Açısından Çocuk Oyun Alanları ve Araçları Üzerine Bir İnceleme.** *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* .
- ÖZGEN, Y., & AYTUĞ, A. (1992). **Kullanıcı Eğilimleri Açısından Çocuk Oyun Alanları Ve Araçları Üzerine Bir İnceleme.** *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*.
- ÖZGÜNLÜ, M., & ÇELİK, M. V. (2018). **Okul öncesi eğitimde yapılandırılmamış oyuna ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi.** , 26(5), 1691-1700. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 5(26), 1691-1700.
- OGELMAN, H. G., GÜNDOĞAN, A., SARIKAYA, H. E., & ÖNDER, A. (2016). **Anaokuluna Devam Eden Çocuklarda Serbest Ve Hareketli Oyun Düzenlemelerinin Akran İlişkilerine Etkisinin İncelenmesi.** *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(2), 168-174.
- SAPSAĞLAM, Ö. (2018, Nisan). **Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Değişen Oyun Tercihleri.** *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 1130.
- TEMEL, H. (2019). **Okul İçi Oyun Alanlarının İlkokul Dönemi Çocuklarının Gereksinimine Yeterliliği Üzerine Bir Araştırma.** *Mimarlık ve Yaşam Dergisi*, 2(4).
- TURAK, E. T., & DEMİR, M. K. (2019). **Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Oyun ile Öğretim Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi.** *İhlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 274-287.

- ÜNAL, F., KÖK, E. E., & PINAR, Y. (2017). **Öğretmenlerin Penceresinden Oyun ve Eğitim Programlarında Oyuna Yer Verme Durumları.** , 4(12), 731. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 12(4), 731-746.
- YAĞAN GÜDER, S., & ALABAY, E. (2016,, Ağustos). **3-6 Yaş Arasındaki Çocukların Oyuncak Tercihlerinin Toplumsal Cinsiyet Bağlamında İncelenmesi.** *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, Cilt 17, (Sayı 2,), 91-111.
- CRAİG, L. (2006). **Parental education, time in paid work and time with children: An Australian time-diary analysis.** , 57(4), 553-575. *The British Journal of Sociology*(57 (4)), 553-575.
- ÇOK, F. (2019). **Gelişim Psikolojisi: Ergenlik ve Yetişkinlik.** *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 2(27). doi:10.1501/Egifak_00000000362
- MİLLER, E., & KUHANECK, H. (2008). **Children's perceptions of play experiences and play preferences: a qualitative study.** *The American Journal Of Occupational*, 4(62), 407-415.
- ÖZDEMİR, S. (2014). **5-6 Yas Grubu Çocukların Serbest Zaman Etkinliklerindeki Oyun Ve Oyuncak Tercihlerinin İncelenmesi.** *Journal Of Educational Science*, 2(2), 1-15.
- TEZCİ, E., & UYSAL, A. (2004, April). **Eğitim Teknolojisinin Gelişmesine Epistemolojik Yaklaşımların Etkisi.** *The Turkish Online Journal of Educational Technology, TOJET*, 2(3), 158-164.

EKLER

EK-1: Oyun Algısı Ölçeği

EK-2 Öğretmen Anket Soruları Formu

EK-3 Ebeveyn Anket Soruları Formu

EK- 4 Çocuklar Anket Soruları Formu

EK-1. OYUN ALGISI ÖLÇEĞİ

Sevgili katılımcılar, oyunun felsefesine ilişkin görüşlerinizi incelemeyi amaçladığımız bu ölçekte 20 madde bulunmaktadır ve **her bir maddeyi sadece tek bir seçenek** şeklinde "içtenlikle" yanıtlamanız araştırmamızın geçerliliği ve güvenilirliği açısından son derece önemlidir. Yardımlarınız için teşekkür ederiz.

Cinsiyet: K E

Bölüm:

	Oyun Algısı Ölçeği (OAÖ)	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Çocuklar oyun oynarken oyunun kurallarına uymak zorundadır.					
2	Çocukların oyunlara gönüllü olarak katılması ve istediği şekilde oynaması gerekir.					
3	Oyun çocuklar için öncelikli olarak etkili bir öğretim aracıdır.					
4	Oyun çocuklar için öncelikli olarak eğlenceli bir uğraştır.					
5	Oyun oynamanın en önemli yanı, çocukların bilişsel açıdan olumlu katkı sağlamasıdır.					
6	Oyun, çocuğun kendini ve dünyayı keşfetme aracıdır.					
7	Oyunla ilgili bilgi kaynakları oyunun pedagojik değerini anlayabilmemiz açısından nitelik ve nicelik olarak yeterlidir.					
8	Çocuklar yeni bir oyun keşfetmek yerine her zaman eğlenerek oynadıkları oyunları oynamayı tercih ederler.					
9	Çocuklar oyunlarında, basitten karmaşığa doğru ilerleyen bir süreçte ustalaşır.					
10	Öğretmenin oyuna katılımı çocuğun oyundan yüksek yarar sağlamasında önemlidir.					
11	Çocukların oyunlarda eğlenmesi için oyuna kendiliğinden dâhil olması gerekmez.					
12	Oyun oynamanın en güçlü yanı, oyun oynarken çocukların yeni öğrenmeleri yapılandırmasıdır.					
13	Çocukların öğrenme süreçlerinde, oyun oynamak, yapılandırılmış etkinliklerden daha önemli bir rol oynar.					
14	Oyunların eğlenceli ve heyecan verici olması için öğretmenlerinde oyunlara katılması gerekir.					
15	Çocuklar için en faydalı oyunlar, kendilerini ve dünyayı keşsedebildikleri oyunlardır.					
16	Oyun oynama sürecinde çocuklarda oyunun beklenen olumlu kazanımları gözlenmemesi, oyunun çocuk için yararlı olmadığını gösterir.					
17	Çocuğun oyundan en üst seviyede yararlanabilmesi için özel oyuncaklara ve teknolojik materyallere gereksinimi vardır.					
18	Oyun çocukların kişisel ilgi, gereksinim ve meraklarını yanıttıkları ve kendi tecrübelerini kullanarak geliştirdikleri doğal bir süreçtir.					
19	Çocukların gelişim alanlarındaki (bilişsel, duyuşsal, sosyal, ahlak, dil ve cinsel gelişimlerinin) değişimleri oynayacakları oyunları yapısını değiştirir.					
20	Çocuğun kendiliğinden dâhil olmadığı, gönüllü olarak katılmadığı eylem oyun değildir.					

EK-2 ÖĞRETMEN ANKET SORULARI FORMU

Yaşınız:

Cinsiyetiniz:

Eğitim düzeyiniz:

Mezun olduğunuz okulun adı:

Çalıştığınız okulunuzun adı:

Kaç yıldır okul öncesi öğretmeni olarak çalışmaktasınız:

11) Çocukluğunuzda hangi oyunları oynardınız? (Bir sonraki sayfada cevaplandırınız.)

12) Çocukluğunuzda nerede oynardınız?

13) Çocukluğunuzda oyun oynamadığınız zaman ne yapardınız?

14) Çocukluğunuzda nelerle oynardınız?

15) Çocukluğunuzda kimle oynardınız?

16) Unutamadığınız bir oyun anınız var mı?

17) Öğretmeni olduğunuz çocukların hangi oyunları oynamalarına imkan tanıyorsunuz?

18) Öğretmeni olduğunuz çocuklar için oyuna ne kadar vakit ayırıyorsunuz?

19) Öğretmeni olduğunuz çocukların favori oyunları nelerdir?

20) Öğretmeni olduğunuz çocukların oyun oynamasının önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?

EK-3 EBEVEYN ANKET SORULARI FORMU

Yaşınız:

Cinsiyet:

Çocuğa yakınlık durumunuz:

Eğitim Düzeyiniz:

Kaç çocuğa sahipsiniz:

Nasıl bir evde oturuyorsunuz betimleyiniz:

11) Çocukluğunuzda hangi oyunları oynardınız? (Bir sonraki sayfada cevaplandırınız.)

12) Çocukluğunuzda nerede oynardınız?

13) Çocukluğunuzda oyun oynamadığınız zaman ne yapardınız?

14) Çocukluğunuzda nelerle oynardınız?

15) Çocukluğunuzda kimle oynardınız?

16) Unutamadığınız bir oyun anınız var mı?

17) Sizce çocuğunuz hangi oyunları oynamalı?

18) Çocuğunuz oyunda ne kadar vakit geçiriyor?

19) Çocuğunuzun favori oyunu nedir?

20) Çocuğunuzun oyun oynamasının önemli olduğunu düşünüyor musunuz?
Neden?

EK- 4 ÇOCUKLAR ANKET SORULARI FORMU

Cinsiyet:

Yaş:

Ailenin kaçınıcı çocuğu:

11) Çocuklar en çok nasıl vakit geçirir?

12) Sen en çok ne yapmayı seviyorsun?

13) En çok nasıl oyunlar oynamayı seviyorsun?

14) Nerede oyun oynamak daha eğlenceli sence?

15) Kimle oyun oynamak daha eğlenceli?

16) Ne ile oyun oynamak daha eğlenceli?

17) Hiç oyun oynamasaydın ne olurdu?

18) Herkes oyun oynar mı?

19) Büyükler sence oyun oynar mı? Neden?

20) Büyükler hangi oyunları oynarlar?

ÖZGEÇMİŞ

Ad-Soyad : ÖZLEM MEMİŞ

ÖĞRENİM DURUMU:

Lisans :2019, İstanbul Aydın Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitim Anabilim Dalı

Yüksek Lisans :2022, İstanbul Aydın Üniversitesi,
Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Okul Öncesi Eğitim Programı

MESLEKİ DENEYİM VE ÖDÜLLER:

M.E.B.: 2009-2020 Okul Öncesi Öğretmeni

BİLİMSEL YAYINLAR VE ÇALIŞMALAR

Sözlü Sunum:

MEMİŞ Ö. VE TUĞRUL B. “13 Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresi-
ICONTE” 12-14 Mayıs 2022, Online.